

GAAT UIT VAN HAAR

KERKGESCHIEDENIS

II

P. de Vries

uitgave stichting martyrion - lelystad

III VAN DE AFSCHEIDING

TOT HEDEN

1. De bondshandel van de HEERE niet onderkend

Uit het voorgaande blijkt wel, dat er grote en belangrijke verschillen waren tussen de afgescheidenen van 1834. In de eeuw daarna leidden die verschillen tot vele scheuringen en het ontstaan van een grote "kerkelijke verdeeldheid" van de zogenaamde "gereformeerde gezindte".

De vraag is nu: wat was de oorzaak hiervan?

In het eerste deel over "De Schrift" is verklaard hoe de valse kerk ontstaat en waardoor er dikwijls sekten ontstaan van scheurmakers en kettters.

Zoals Gods Woord openbaart is heel de KERKgeschiedenis VERBONDSgeschiedenis. De HEERE handelt gedurende alle eeuwen met zijn kerkvolk naar de rechten van zijn verbond. Hij bedient niet alleen de zegen maar ook de vloek of wraak van zijn verbond.

Wanneer dat niet wordt geloofden begrepen naar de Schriften, heeft men geen ogen om te zien en geen oren om te horen. In dat geval komt na elke verlossing of reformatie van de kerk weer opnieuw het oordeel van totale verblinding en ontstaan er wederom scheurkerken en valse kerken.

Na het herstel van het koningschap voor Israël in de weg van het getuigenis van de apostelen en discipelen van Jezus, had het land "duizend jaar" rust (Openb.20:2 en 7-10). Eeuwenlang heeft de HEERE ook toen weer de voorwerpen des toorns met veel lankmoedigheid in zijn kerk verdragen (Rom.9:22-23). Dat deed Hij omdat Hij niet wilde, dat sommigen zouden verloren gaan (2 Petr.3:9). Maar toen bij Hem de maat vol was, zond Hij door de hand van Jezus Christus wederom zijn engelen uit met de sikkel en scheidde Hij het onkruid af van het koren (Matth.13:24-30). Dat was toen de Grote Reformatie van de zestiende eeuw.

Helaas hebben de Gereformeerden daarin niet de goedertierenheid of verbondstrouw van de HEERE gezien en dat alles niet begrepen en verstaan overeenkomstig de openbaring in Gods Woord. Menselijke politiek en strategie overheersten en doofden meer en meer het licht van Gods Woord. Gods grote werken in zijn verkiezing van de Gereformeerden maar verwerping van de Rooms en werden niet verteld (Ps.78). Paulus' onderscheiding tussen kinderen des vleses en kinderen der belofte werd uitgelegd als een onderscheiding BINNEN de kerk of het verbondsvolk.

Zo ontstond de pestilentie van de scholastieke mystiek en de valse "bevindelijkheid" in de Gereformeerde Kerken, met haar vele schadelijke gevolgen.

Vele jaren verdroeg de HEERE ook nu weer het kwaad in zijn kerk hier te lande. Maar toen het ongeloof van de dusgenaamde "Verlichting" het licht van zijn Woord meer en meer begon te verduisteren gaf Hij de Afscheiding van 1834.

De tijd van Gods lankmoedigheid werd wel verkort vergeleken met de eeuwen, waarin Hij wachtte vóór de Grote Reformatie. Want van Reformatie tot Afscheiding duurde zo'n drie eeuwen, terwijl de Grote Reformatie pas kwam na ongeveer vijftien eeuwen sedert het herstel van het koningschap in de apostolische tijd.

Blijkens het Woord van de Heiland in Matth.23:32 wordt de maat steeds spoediger vol omdat de HEERE nieuwe bondsbreuk optelt bij de oude profetenmoorden. Want zijn gaven en ontfermingen worden steeds groter en daarom ook de toorn over wie ze verachten. Daarom kwamen na de Afscheiding van 1834 de oordelen over de verduistering van Gods werken dus te sneller in het ontstaan van scheurkerken en valse kerken.

De oorzaak daarvan lag in het niet onderkennen van Gods bondshandel overeenkomstig het in de Heilige Schriften bekendgemaakte verbondsrecht.

2. Gevolg: na 1834 geen opbouw maar afbraak

Hoezeer ook bij de Afscheidenen overwegend het inzicht en begrip ontbraken ten aanzien van wat de HEERE voor en met hen deed in trouw aan zijn verbond, blijkt wel uit de hiervoor beschreven feiten van de Afscheiding.

H.P.Scholte was meer evangelisch dan gereformeerd.

De Afscheiding was voor hem de bevrijding van het juk van een hiërarchisch kerkbestuur in een gedeformeerde volkskerk. Want hij was een voorstander van vrije gemeenten, waarin personen met een levend geloof zich konden aaneensluiten. Met instemming vertaalde hij een boek van J.N.Darby, een eerste voorstander van wie zich thans noemen: de Vergadering van Gelovigen.

Hendrik de Cock hield zich ruim negen maanden lang aan zijn schorsing, inplaats van Gode meer te gehoorzamen dan de mensen, naar het voorbeeld van de apostelen in Hand.4 en 5. Pas toen hij door de bijzondere gebeurtenissen van het sterven van zijn dochtertje en het optreden van H.P.Scholte in Ulrum op bevindelijke wijze gevoelde, dat de Here het wilde, kwam hij met zijn gemeente tot de Afscheiding van 13-14 oktober 1834.

Vele anderen zijn hem gevolgd omdat zij reeds lang de deformatie in de Hervormde Kerk zagen en die steeds meer als ondraaglijk ervoeren. De Afscheiding doorbrak weerhoudende banden, die velen nog bijeenhielden in de hervormde volkskerk. Zo werkte de Afscheiding van 1834 als een doorbraak, waardoor sedert dien in Nederland de zogenaamde "gereformeerde gezindte" ontstond. De "kerkelijke verdeeldheid" van wie zich gereformeerd of reformatorisch noemen, werd daarna groot en neemt nog steeds toe. Omdat de bondshandel van de HEERE niet werd gezien en geloofd naar de Schriften, is het hun vergaan naar het Woord in Psalm 28:5:

"Omdat zij niet letten op de daden des HEEREN
noch op het werk zijner handen,
zal Hij hen afbreken
en hen niet opbouwen."

3. "Kerkelijke verdeeldheid" van de "gereformeerde gezindte" na 1834

De afgescheidenen verdeelden zich in een Christelijke Afscheidene Gereformeerde Kerk, een Gereformeerde Kerk onder het kruis, Gelderse en Overijsselse Kerken die Brummelkamp c.s. volgden, Ledeboeriaanse gemeenten en nog anderen. In 1854 verenigden Brummelkamp c.s. zich weer met de Christelijke Afscheidenen. In 1869 verenigden de Kruisgezinden zich met de Christelijke Afscheidenen, waarbij zij gezamenlijk verder gingen onder de naam: Christelijke Gereformeerde Kerk. Maar een deel van de Kruisgezinden ging met deze vereniging niet mee.

Als gevolg van de Doleantie in 1886, waarbij dr.A.Kuyper c.s. buiten de Nederlands Hervormde Kerk kwamen te staan, ontstonden de* In 1892 verenigden deze Nederduitsch Gereformeerde Kerken zich met de Christelijke Gereformeerde Kerk onder de naam De Gereformeerde Kerken in Nederland. Een aantal Christelijke Gereformeerden ging niet akkoord met deze vereniging, onttrok zich en organiseerde zich onder de oude naam van Christelijke Gereformeerde Kerk. In 1907 wist ds.G.H.Kersten een aantal vrije Gereformeerde Kerken onder het kruis te verenigen met het merendeel van de Ledeboeriaanse Kerken tot De Gereformeerde Gemeenten (in Nederland en

Noord Amerika). In 1953 ontstond een scheuring binnen deze Gemeenten en ging een aantal van hen verder onder de naam: De Gereformeerde Gemeenten in Nederland.

Een minderheid van de Ledeboeriaanse gemeenten ging in 1907 niet mee met de vereniging van ds. Kersten en zette het bestaan voort onder de naam Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Daarnaast zijn er ook nog de Oud Gereformeerde Gemeenten zonder de toevoeging "in Nederland".

Toen in 1944 de Vrijmaking kwam, beschouwden velen ook dat als een nieuwe scheuring binnen de "gereformeerde gezindte". De "synodalen waren veruit in de meerderheid en bleven zich noemen:

De Gereformeerde Kerken in Nederland. De "Vrijgemaakten" noemden zich ook zo, maar om verwarring bij de post te voorkomen, stonden zij toe, dat achter hun naam de toevoeging "(onderhoudende art.31 K.O.)" werd geplaatst. Dit leverde hen echter de denigrerende bijnaam "artikeleenendertigers" op. Daarom werd later de toevoeging "(vrijgemaakt)" gangbaar.

In 1967-'70 scheurden deze kerken uiteen in wat nu bekend staat als de "GKV" = de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt en de "NGK = de Nederlands Gereformeerde Kerken.

In Grootegast vormde zich na de scheuring van ds. Joh. Hoorn een afgescheiden vrijgemaakte gemeente.

Na de "nieuwe vrijmaking" van 2003 ontstonden uit de "GKV" weer twee nieuwe kerkengroepen, die thans wel worden aangeduid met de afkortingen "DGK" = De Gereformeerde Kerken en "GKN" = Gereformeerde Kerken in Nederland.

De Synodaal Gereformeerde Kerken verenigden zich na vele jaren onderhandelen, met de Nederlands Hervormde Kerk en anderen tot de "PKN" = Protestantse Kerk in Nederland. Zowel bij de Hervormden als bij de gereformeerden-synodaal waren een aantal orthodoxen het niet eens met deze vereniging. Als Hersteld Nederlands Hervormden en Hersteld Gereformeerden vormden zij aparte kerkengroepen, die thans ook worden gerekend tot de "gereformeerde gezindte".

Heel deze "kerkelijke verdeeldheid" in Nederland sedert de Afscheiding van 1834 binnen de "gereformeerde gezindte" doet mij denken aan het optreden van de grote rossige draak, van wie in Openb.12:15 staat:

"En de slang wierp uit haar bek achter de vrouw als een stroom, om haar door de stroom te laten meesleuren".

4. ONTWIKKELING VAN HET CALVINISTISCH CRITERIUM VOOR REFORMATIE OF AFSCHIEDING

4.1 "Vestigia ecclesiae" - De Wereldraad van Kerken - prof.dr. J.Faber

Opdat dit overzicht van de Nederlandse Kerkgeschiedenis niet zal verzanden in deze duivelse "kerkelijke verdeeldheid", zullen we diep moeten nadenken over de oorzaken daarvan. Die oorzaken liggen al in het oudste verleden van de nieuwtestamentische kerkgeschiedenis.

Tweede helft vijftiger jaren van de twintigste eeuw kwamen we binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in conflict met de onschriftuurlijke leer, dat alle gedoopte mensen uit alle kerken en sekten in het verbond met God zijn opgenomen. Bijvoorbeeld de tweede wereldoorlog werd genoemd: Gods verbondswraak over het Christelijke Westen. Daarbij werden we gewezen op een artikel van ds. J. Faber in het Kerkblad van de Geref. Kerk (vrijgem.) van Deventer uit 1954, overgenomen in de rubriek persschouw van het weekblad "De Reformatie", 29e jrg. blz. 347. In dat artikel grondde ds. Faber "de erkenning van de doop buiten eigen kerkverband be- diend" op het verbond van God, dat daar zou zijn gebleven. Hij

beriep zich daarvoor o.m. op Ps.105:8-10, waar we lezen:

"Hij gedenkt voor eeuwig aan zijn verbond, - het woord, dat Hij gebod aan duizend geslachten, - dat Hij met Abraham sloot, en aan zijn eed aan Isaäk, ook stelde Hij het voor Israël tot een eeuwig verbond".

Zoals we ook dikwijls zongen bij de bediening van de doop:

"God zal zijn waarheid nimmer krenken,
maar eeuwig zijn verbond gedenken.
Zijn woord wordt altoos trouw volbracht
tot in het duizendste geslacht.
't Verbond met Abraham, zijn vrind,
bevestigt Hij van kind tot kind."

De uitleg van drs.Faber zou dan dus neerkomen op de leer van een algemeen verbond. Want we stammen allen af van Adam en Noach.

Duizend geslachten is hier immers hetzelfde als "eeuwig".

Aangezien het drs Faber ging om de zg. doopserkenning bedoelde hij echter niet verder te gaan dan een verbond met alle gedoopten in alle kerken en sekten.

Later - in 1969 - promoveerde drs Faber in Kampen op een proefschrift, getiteld "Vestigium Ecclesiae", met als ondertitel:

"De doop als "spoor der kerk" (Cyprianus, Optatus, Augustinus)".

In zijn inleiding op deze dissertatie schreef Faber, dat de aanleiding voor zijn studie was gelegen in een prijsvraag, die was uitgeschreven in verband met "het statement "The Church and the World Council of Churches", waarmee de Wereldraad van Kerken kwam in Toronto-1950. Daarin sprak de Wereldraad uit, dat van de kerken die lid van haar wilden worden, niet geëist werd:

"dat zij ieder ander lid beschouwen als kerk in de volle en ware zin van het woord. Wel erkennen deze kerken in de andere kerken elementen van de ware kerk".

In de betreffende prijsvraag ging het om het volgende:

"Gevraagd wordt een kritische behandeling van de hedendaagse opvattingen omtrent de vestigia ecclesiae, in het bijzonder in verband met de oecumenische toenadering der kerken."

(J.Faber, Vestigium Ecclesiae, blz.XX).

Dr.J.Faber (zwager van prof.dr.C.Trimp) fungeerde verder als hoogleraar van de Theologische Hogeschool - "Theological College" - van de Canadian Reformed Churches in Hamilton, Ontario (een plaats niet ver van Toronto).

4.2 Calvijn over de "vestigia ecclesiae"

De term vestigia ecclesiae - dat is: "sporen van de kerk" - is gebruikt door Johannes Calvijn in zijn Institutie, IV.II.1, waar hij zegt (vert.Sizoo):

"Gelijk echter oudtijds onder de Joden enige bijzondere voorrechten der kerk overbleven, zo ontnemen wij ook thans niet aan de pausgezinden de sporen, welke de Here uit de verbroking onder hen heeft willen doen overblijven.

Met de Joden had God eenmaal zijn verbond gesloten; dit verbond hield meer stand, doordat het steunde op zijn eigen kracht en daarmee streed tegen de goddeloosheid, dan dat het door hen bewaard werd. Het verbond des Heren bleef dus onder hen door de zekerheid en standvastigheid van Gods goedheid, en zijn trouw kon door hun trouweloosheid niet uitgewist worden, en de besnijdenis kon door hun onreine handen niet zo ontheiligd worden, of tegelijkertijd was ze toch het ware teken en sacrament van dat verbond. Daarom noemde de Here, die kinderen die hun geboren werden, de zijne (Ez.16:20), die zonder zijn bijzondere zegen tot Hem in geen betrekking zouden gestaan hebben. Zo heeft hij ook, daar Hij zijn verbond in Frankrijk, Italië, Duitsland en Engeland heeft in bewaring gegeven, toen die landen door de tyrannie van de antichrist onderdrukt zijn, opdat zijn verbond onschendbaar zou blijven,

'in de eerste plaats zijn doop daar bewaard, het getuigenis des verbonds, die, door zijn mond geheiligd, in spijt van de goddeloosheid der mensen, zijn kracht behoudt; vervolgens heeft Hij door zijn voorzienigheid bewerkt, dat ook andere overblijfselen bleven bestaan, opdat de kerk niet geheel ten onder zou gaan. En evenals gebouwen dikwijls zo verwoest worden, dat de fundamenten en bouwvallen blijven, zo heeft Hij niet geduld, dat zijn kerk of tot het fundament toe werd omvergeworpen, of met de bodem gelijkemaakt, hoewel Hij, om de ondankbaarheid der mensen, die zijn Woord veracht hadden, te straffen, een vreselijke schokking en verwoesting heeft laten plaatsvinden, maar Hij heeft gewild, dat ook na de vernietiging een halfingestort gebouw overbleef."

In de dertiger jaren van de twintigste eeuw ontstond over deze woorden van Calvijn een felle polemiek tussen prof.dr.K.Schilder en prof.dr.V.Hepp. De laatste wilde Calvijn hiermee inschakelen ter verdediging van de dwaalleer van dr.A.Kuyper over de "pluriformiteit van de kerk". Prof.Schilder ontkende, dat deze woorden van Calvijn zagen op de toestand van de Roomse Kerk na de Reformatie, toen deze kerk volgens art.29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis tot VALSE kerk geworden was. Volgens Schilder bedoelde Calvijn de gedeformeerde kerk van VOOR de Grote Reformatie van de zestiende eeuw. Calvijn zelf, en het merendeel van de oudere Gereformeerden van die tijd, waren in die gedeformeerde kerk gedoopt. De wederdopers deden die doop over omdat volgens hen een doop, die was bediend in wat zij reeds vóór 1517 beschouwden als "het rijk van de antichrist", niet geldig was. Daartegenover verdedigde Calvijn dus de wettigheid van de doop VOOR de Reformatie. Deze Reformatie was op het moment, dat Calvijn zijn Institutie schreef, in volle gang. Zij had toen nog lang niet overal in de door hem genoemde landen en elders haar beslag gekregen.

Calvijn bestrijdt in dit gedeelte van zijn Institutie de Roomsens, die de Gereformeerden veroordeelden als scheurmakers. Want volgens de Roomsens bleef de Roomse Kerk de wettige Katholieke Kerk, ondanks de vele deformatieverschijnselen. Zij beriepen zich daarvoor onder meer op de wantoestanden die tijdens het Oude Verbond onder het volk Israël zo dikwijls voorkwamen. Toch bleef dat toen desondanks de kerk of het verbondsvolk van de HEERE. De profeten en de vromen scheidden zich daarvan niet af.

Ook in de nieuwtestamentische kerk waren ernstige zonden en afwijkingen. Denk slechts aan de kerk te Korinthe en aan de kerken in Galatië en aan de gemeenten in Openbaring. Maar de Here en zijn apostelen riepen niemand op om daarom die gemeenten te verlaten. De Roomsens wezen ook op de kerkvaders Cyprianus en Augustinus. Volgens Cyprianus was er voor de ketters, die de kerk verlieten, geen enkele zaligheid buiten de katholieke kerk ("extra ecclesiam nulla salus" - overgenomen in art.28 NGB: "buiten de kerk geen zaligheid"). En Augustinus had de Donatisten veroordeeld als scheurmakers, hoewel dezen juist wilden verblijven bij de zuivere leer en terecht de ontrouw van de bisschoppen en de velen, die tijdens de Romeinse vervolgingen bezweken waren en Christus hadden verloochend, veroordeelden

4.3 Calvijn: criterium voor reformatie: de zwaarte van de aanwezige valse leer en ontrouw in de kerk

Calvijn verdedigde de Reformatie tegen deze Roomse aanvallen door te onderscheiden tussen geringe dwalingen, die de hoofdinhoud van de leer niet aantasten, en de zware afwijkingen, waardoor de hoofdstukken van de godsdienst in het gedrang komen zodat de prediking en de bediening van de sacramenten niet geschieden naar Gods wil, in overeenstemming met zijn heilig Woord.(Inst.IV.II.2).

De voorbeelden uit het Oude en Nieuwe Testament, waarmee de Rooms en trachten te bewijzen, dat de gebreken in hun kerk de Reformatie niet rechtvaardigden, weerlegde Calvijn door aan te tonen dat het in die gevallen in de Heilige Schrift om lang niet zulke ernstige dwalingen en zonden ging als in de Roomse kerk van de paus aanwezig waren. Door deze immanente kritiek ging Calvijn soms mee in de verkeerde probleemstellingen van de Rooms en. Daardoor hebben velen Calvijn verkeerd kunnen uitleggen.

Zo gaat hij in Inst.IV.II.8 en 9 in op de toestand tijdens de koningen van Israël en Juda onder het Oude Verbond. Hij legt dan uit hoe het kerkbederf in die tijd onder het tweestammenrijk Juda toch niet zo totaal en officieel was als in de kerk van de pausgezinden. Maar inderdaad; de toestand in het tienstammenrijk Israël stelt hij feitelijk toch wèl gelijk aan die van de Roomse Kerk, als hij schrijft (Inst.IV.II.9):

"En wanneer we een in alle opzichten gelijk voorbeeld willen hebben, laat ons dat dan nemen uit het Israëlietische koninkrijk. Volgens de instelling van Jerobeam bleef de besnijdenis, hadden de offers plaats, werd de wet heilig geacht, werd die God aangeroepen, die ze van hun vaderen ontvangen hadden; maar God keurde alwat daar gedaan werd af en veroordeelde het wegens de verzonnen en verboden ceremoniën. Noem mij een profeet, of een ander vroom man, die éénmaal in Bethel aangebeden heeft, of geofferd heeft. Want zij wisten, dat ze dat niet zouden doen, zonder dat ze zich met enige heiligschennis zouden bezoedelen.

Calvijn stelt hiermee dus de Israëlieten, die meededen aan de zonden, waarmee Jerobeam Israël zondigen deed, gelijk aan de Rooms en met hun valse leringen en verbasterde sacramenten. Daarom hebben vele Gereformeerden na hem het tienstammenrijk Israël een VALSE kerk genoemd en dat dus o.m. gelijkgesteld met de kerk van Rome.

Toch zegt Calvijn, dat ware profeten als Elia, Micha en anderen in de kerk van dat tienstammenrijk getrouw hun ambt hebben vervuld en zich niet hebben afgescheiden. Daaruit blijkt toch wel, dat hij niet bedoelde te zeggen, dat Israël, onder Jerobeam en zijn opvolgers, reeds tot valse kerk was geworden, evenals de Rooms en na de Reformatie onder hun pausen.

In Israël waren er nog steeds zeventuizend, die de knie zelfs voor Baäl niet gebogen hadden (en de Baäldienst ging nog een stap verder dan Jerobeams kalverendienst in Dan en Bethel).

In een gedeformeerde kerk, die dus nog geen VALSE kerk is, zijn heel veel goddeloze bondsbrekers. Psalm 1 spreekt daarom over rechtvaardigen, die niet wandelen in de raad van de goddelozen en niet staan op de weg van de zondaars of zitten in de kring van de spotters. En ook in vele volgende Psalmen wordt binnen de kerk

onderscheid gemaakt tussen rechtvaardigen en goddelozen, tussen bondsgetrouwen en bondsbrekers. Dat is echter geen onderscheid tussen ware en valse kerk, tussen Jeruzalem en Babylon. De zonde, waarmee Jerobeam, de zoon van Nebat, Israël zondigen deed, en de latere dienst van Baäl en Astarte, was zware zonde tegen het eerste en tweede gebod van de dekalog. Daarover kwam Gods verbondswraak. Die bestond onder de schaduwendienst van het O.T. uit de uitroeiing uit het verbondsvolk van de HEERE door de lichamelijke dood. Slechts de zeventuizend getrouwen onder de Israëlieten behield de HEERE in het leven, toen Hij recht deed aan zijn volk of kerk overeenkomstig Deut.32:35-36.

Hoewel dus Calvijn de Rooms en toestemde, dat de zwaarte van de zonden en het kerkbederf onder oud Israël zeker net zo groot en ernstig waren als in de Roomse Kerk van zijn dagen, wees hij er op dat de zeventuizend van 1 Kon.19 daar niet aan meededen. Maar de

pausgezinden bogen wèl voor de Roomse Baäl en men kon geen lid van hun kerk zijn als men daaraan niet meedeed.

Echter, het verschil tussen de bondsbrekers binnen de gedeformeerde kerk en de goddelozen in de valse kerk werd niet duidelijk. Op deze manier ging Calvijn dus toch mee in de probleemstelling van de Roomsens, met alle gevaren van dien. En dit kwam doordat hij het criterium voor afscheiding en reformatie legde in de zwaarte van de deformatieverschijnselen. Geringe dwalingen en zonden in de kerk moest men verdragen, maar zware afwijkingen van de zuivere leer en bediening van de sacramenten niet. Zo werd het dus de vraag waar de grens lag van het kwaad, dat in de kerk nog verdragen kon worden. Reformatie was gewettigd en geboden als die grens werd overschreden.

"maar aangezien er niemand is, die niet door enige nevel van onwetendheid omhuld is, moeten wij of geen kerk overlaten, of het misverstand vergeven in die zaken, in welke men, zonder de hoofdsom der religie te schenden en zonder verlies der zaligheid, onwetend mag zijn. Maar mijn bedoeling is hierbij niet zelfs maar de allergeeringste dwalingen in bescherming te nemen, alsof ik meende, dat die vriendelijk en oogluikend mogen begunstigd worden; maar ik bedoel, dat we niet lichtvaardig, om het een of ander klein verschil, de kerk moeten verlaten, wanneer slechts in haar die gezonde leer ongeschonden gehouden wordt, waarop de Godzaligheid onaangetast berust, en wanneer het door de Here ingesteld gebruik der sacramenten bewaard wordt." Inst.IV.I.12.

Het kan duidelijk zijn: hiermee opent zich een bron van meningsverschillen over de vaststelling van de grens voor wat nog wel en wat niet meer aan kerkzonden verdragen mag worden. Het was niet Calvijns bedoeling, maar dit opende de deur voor de grote kerkelijke verdeeldheid van de zg.Gereformeerde Gezindte in Nederland. Later hoop ik met de Schriften te bewijzen dat deze benadering stoelt op de wijsheid van mensen, en de wijsheid van Góds werken bedekt en verduistert.

4.4 Het criterium van Calvijn voorbereid ten tijde van de kerkvaders

De op deze wijze gevoerde strijd tussen Calvijn en de Roomsens ging terug op de kerkvaders Cyprianus, en Augustinus.

Cyprianus werd in het jaar 258 als martelaar met het zwaard gedood. Augustinus leefde van 354 tot 430. Zij waren beiden werkzaam als bisschop in Noord Afrika. Maar de één ruim honderd jaar later dan de ander. In die tijd was de kerkelijke situatie veranderd.

Cyprianus streed tegen de ketteren buiten de kerk. Hij weigerde de doop in ketterse sekten te erkennen. Bekeerlingen uit die sekten, die zich bij de katholieke kerk wilden voegen, moesten van hem dus gedoopt worden (Dit was geen herdoop; immers: ontkend werd dat hun doop binnen de ketterse kerk überhaupt een doop was geweest). Bij de ketteren was niets van de kerk: geen ambt, geen sacrament, geen geloof. Vandaar: extra ecclesiam nulla salus, buiten de kerk geen enkele zaligheid.

Augustinus had in zijn dagen te maken met de Donatisten, die toen in Noord Afrika in de meerderheid waren. Zij wilden juist niet afwijken van de rechte leer, integendeel, zij scheidden zich van de "katholieken" om hun ontrouw tijdens de vervolgingen. Omstreeks het jaar 336 hielden de Donatisten een concilie in Cathago, waar 270 bisschoppen van hen bijeen waren. In 390 waren er ongeveer 420 donatistische bisschoppen. Pas in de zevende eeuw kwam er een einde aan het bestaan van de Donatistische Kerken.

4.4.1 Cyprianus

Vanaf 313 maakte keizer Constantijn het christendom tot staatsgodsdienst. Maar voordien kwamen er perioden met lichtere of zwaardere christenvervolgingen voor binnen het Romeinse rijk. Onder de druk van die vervolgingen bezweken vele christenen, onder wie ook bijzondere ambtsdragers. Wanneer dan de vervolgingen stopten, kwamen vele van die ontrouwe verloochenaars tot berouw en bekering. Cyprianus was voor deze "lapsi" (= gevallen) erg streng. Hij stelde zware eisen aan hun wederopneming.

Zoals eerder beschreven, zag men in die tijd de doop als een afwassing van de zonden die men voordien had bedreven. Zware zonden, die men na de doop deed, werden daardoor dus niet afgewassen of vergeven. Herdoop mocht niet; want men mag maar éénmaal gedoopt worden. Dus de "lapsi" moesten op een andere wijze vergeving verkrijgen. Nu werden gemartelden en getrouw gebleven vervolgd beschouwd als heiligen, van wie hun gebed naar Jak.5:15-16 veel vermocht. Lapsi, die de voorbede van zulke rechtvaardigen verkregen, konden daardoor dus bij God vergeving ontvangen, waardoor zij opnieuw in de gemeenschap van de kerk konden worden opgenomen. Zulke voorbeden waren meestal niet moeilijk te verkrijgen, waardoor het dikwijls lichtvaardig tot wederopneming van lapsi kwam.

Cyprianus kwam daar nu tegenop. Hij wilde strenge eisen voor wederopname, onder leiding en goedkeuring van de bisschoppen en niet zomaar rechtstreeks door de martelaars en getrouwe belijders. De kerk was volgens hem gebouwd op de bisschoppen, en de handelingen van de kerk moesten door hen geschieden. Dus ook de wederopneming van bekeerde lapsi. Zo bevestigde Cyprianus dus sterk de hiërarchie door de bisschoppen. De katholiciteit van de kerk werd voornamelijk gegrond op de wettige opvolging van het bisschopsambt vanaf de apostelen en profeten. De bisschop was de alleenheerser over de geestelijkheid. Hij was de opvolger van het apostolisch ambt en de vertegenwoordiger van Christus op aarde. De bisschop was de drager van de zuivere leer bij wie de sleutels van het Koninkrijk der hemelen berustten. Onder zijn gezag werden het bestuur en de tucht van de kerk uitgeoefend. Overigens bestreed Cyprianus nog de suprematie van de bisschop van Rome.

Bisschoppen moesten dus getrouwe en heilige mannen zijn. Immers, aan hen hing heel het gewicht van het kerkelijk gezag (vgl. Jes.22:20-24). Een bisschop, die onder de vervolgingen bezweek en de Here verloochende, verloor daarom het gezag van zijn ambt. Hij was openbaar gekomen als een huurling, wiens ambtelijke verrichtingen geen enkel kerkelijk gezag meer konden hebben. Bijvoorbeeld een doop, door zoiemand verricht, was geen wettige doop.

Opmerkelijk is hoe in deze tijd in vele opzichten de Bijbel werd verallegoriseerd. De schaduwen van het Oude Verbond en hun vervulling door Jezus Christus werden veelal niet verstaan naar de bedoeling van de Heilige Geest. De "ijveraars voor de wet" naar Hand.21:20, die zich zo onuitsprekelijk hadden verheugd in de beleving van heel de schaduwendienst als vervulde sacramenten van Messias Jezus, waren sedert lang uitgestorven. Daardoor had een ketter als Marcion zijn slag kunnen slaan. De schaduwen van het O.T. werden in deze tijd vaak op neoplatonische wijze verideologiseerd en naar eigen fantasie eigenmachtig uitgelegd als beelden van een verborgen diepere werkelijkheid. Dit kwaad was in de tijd van deze "kerkvaders" wijd verbreid. Het was een wonder van Gods genade, dat er desondanks toch zovele zware ketterijen werden onderkend en veroordeeld. Maar - zoals we hierna nog nader hopen aan te tonen - hebben de schadelijke gevolgen hiervan doorgewerkt tot in onze tijd en veler ogen gesloten voor de werkelijkheid van de bondshandel van de HEERE in heel de kerkgeschiedenis overeenkomstig de openbaring van Zijn Woord.

Dr.J.Faber schrijft in zijn boek "Vestigium Ecclesiae" op blz.42 in zijn slotsom over Cyprianus ondermeer:

"Men zou terecht kunnen opmerken, dat de term "vestigium ecclesiae", gelijk hij bijv. later door Calvijn gebruikt wordt, een situatie onderstelt waarin een kerk tot valse kerk geworden is, de "wettige vorm" der kerk mist, terwijl er toch in haar bestaan nog sporen van het vroegere kerk-zijn vallen waar te nemen. Zulk een situatie heeft zich voor Cyprianus niet voorgedaan.

Faber sluit zich aan*de waardering voor Cyprianus van o.a. K.Schilder wegens zijn verdediging van "de eenheid der kerk-in-het zichtbare", en hij besluit:

"Maar door onjuist Schriftgebruik, door het gebrek aan onderscheidingen - als die van ketterij en scheurmaking, van waterdoop en Geestesdoop, van geldigheid en wettigheid van de doop - door het niet verstaan van de doop als teken en zegel van de belofte Gods in het verbond der genade en door zijn versterking van het hiërarchische bederf der kerk heeft Cyprianus materiaal bijeengebracht dat door de donatisten een halve eeuw later zou worden gebruikt." (a.w.,blz.43; onderstropping van mij P.d.V).

Het onderstreepte gedeelte uit deze slotzin geeft Fabers eigen inbreng aan: de doop buiten de (ware) kerk is teken van het daar gebleven verbond. Hoewel Faber trouw wilde blijven aan art.28 NGB, waarin de uitspraak van Cyprianus is overgenomen: "buiten de kerk geen zaligheid", wil hij toch in de thans wereldwijd in groten getale voorkomende (valse) kerken en sekten "elementen van Christus kerk" blijven erkennen. En de aldaar bediende doop in zijn trinitarische vorm is daarvan dan een eerste bewijs. Daarmee had dan dus toch de Wereldraad van Kerken in Toronto-1950 een voet tussen de deur om hun streven naar een wereldwijde eenheid en katholiciteit van het christendom te funderen.

4.4.2 De Donatisten

In de oude kerk van de eerste eeuwen van onze jaartelling laaiden telkens onderlinge spanningen op in verband met de tuchttoefening. In die tijd van grote uitbreiding van de kerk van buitenaf door de bekering van vele heidenen, werd de doop meestal bediend aan volwassenen. De doop was het zegel op Gods belofte van de afwassing van de zonden. Hierdoor werd zij meer en meer gezien als de afwassing van de zonden, die men vóór de doop had gedaan. Zonden - ernstige zonden - ná de doop gedaan, werden nu een probleem. Rigoureuzen geloofden, dat zulke zonden ná de doop niet meer vergeven konden worden. Zonden als moord, hoererij, ketterij en verloochening en afval bij vervolging, waren doodzonden, waarvan Johannes had gezegd, dat men daarvoor niet moest bidden om vergeving (1Joh.5:16). En stond in Hebr.6:4 e.v. niet, dat het onmogelijk is om dergelijke afvalligen opnieuw tot bekering te brengen?! Alleen zulke zondaren, die voor het geloof de marteldood stierven, konden nog behouden worden; men noemde dat: "de bloeddoop". De meer gematigden daarentegen geloofden, dat ook de zware zonden na de doop verricht, konden worden vergeven in de weg van berouw en boete.

Deze tegenstelling in de kerken vlamde steeds weer op tijdens en na perioden van vervolgingen door de Romeinse overheid.

Keizer Diocletianus beval in het jaar 303, dat de christenen hun religieuze geschriften en voorwerpen moesten inleveren ter vernietiging. Hierdoor ontstond in Carthago in Noord-Afrika een kerkelijk conflict. Bisschop Mensurius van Carthago werd ervan beschuldigd, dat hij voor de vervolging was bezweken en zijn boeken had overgeleverd. Zoiemand noemde men een "traditor". Kort nadat hij van deze aanklacht was vrijgesproken overleed hij. En nu ontstond een groot conflict over de benoeming van zijn aartsdiaken

* bij

Caecilianus tot bisschop van Carthago in 312. Deze man behoorde tot de gematigden en werd ervan beschuldigd, dat zijn wijding tot bisschop onwettig was en had plaatsgevonden door medewerking van een bisschop, die een "traditor" was. De tegenpartij wijdde nu een eigen bisschop, en toen deze spoedig overleed werd door hen Donatus tot bisschop van Carthago aangesteld. Vandaar de naam "Donatisten" voor wie tot zijn partij behoorden. Zo waren er dus twee tegenover elkaar staande kerken in Carthago, en deze scheuring breidde zich uit over heel Noord-Afrika.

De Donatisten beschouwden zichzelf als de enige ware kerk. De Katholieken waren volgens hen geen kerk; hun ambten werden niet erkend en de doop door hen bediend was geen doop. Daarin volgden zij Cyprianus: buiten de kerk is geen zaligheid. De sacramenten waren van de kerk: daarom kon alleen hun ware kerk ze wettig bedienen en geldigheid verlenen. Ambtsdragers, die doodzonden deden of vergaven, waren onheilig; zij konden geen voorbede doen of de heilige sacramenten bedienen want hun ambt was onwettig. Kerkelijke afscheiding was geboden want 2 Kor.6:11-18 verklaart, dat gerechtigheid niets gemeen heeft met wetteloosheid en dat een gelovige niets gezamenlijk heeft met een ongelovige, zodat men uit hun midden moet weggaan.

Op vele plaatsen in Noord-Afrika vormden de Donatisten met hun bisschoppen de ongebroken voortzetting van de christelijke gemeente die er voor de scheuring was. De Donatisten weken niet af van de Katholieke belijdenis; zij pretendeerden die juist bij uitstek te handhaven.

Het is overduidelijk, dat de Donatisten zich schuldig maakten aan de zonde van "hypostolè", of onttrekking, waarover in het voorgaande op blz.29 e.v. is geschreven. De kerk moest volgens hen per definitie zonder vlek of rimpel zijn. Zonden en gebreken tastten haar heiligheid zozeer aan, dat men door haar niet meer behouden werd maar juist verloren ging. Zoals volgens Haggai 2:11 e.v. naar de wet van Mozes de onreinheid alles wat erdoor werd aangeraakt onheilig maakte, zo werd door een onheilige kerk alles onheilig en door de zonde besmet. Daarom deugde er volgens hen dus bij de Katholieken niets meer: hun kerk niet, hun ambten niet, hun prediking en sacramentsbediening niet, hun lidmaten niet: alles bij hen was doemwaardig voor God. Om huns levens wil scheidden zij zich daarom van de Katholieken af. Toen in juni 411 te Carthago op keizerlijk bevel een groot godsdienstgesprek werd gehouden tussen Katholieken en Donatisten, bleven de Donatistische afgevaardigden 11 uur lang staan op een hete junidag, omdat Psalm 1 zei, dat de rechtvaardige niet zit in de kring der spotters. En dit was nog maar een klein voorbeeld van het fanatisme van de Donatisten. Velen van hen zochten de marteldood en verheerlijkten die op een wijze, waarbij vergeleken die van Ignatius (zie blz.120) nog maar kinderspel was.

Het Donatisme is een schoolvoorbeeld van de op blz.34-36 beschreven "hypostolè". De apostel Paulus heeft dit veroordeeld als het zoeken van de zaligheid door eigen werken inplaats van door het geloof. In de weg van scheuring en kerkelijke afscheiding tracht men eigen behoud en dat van de kerk veilig te stellen. Hebr.10; 38-39 zegt, dat God geen welbehagen heeft in wie zich aldus onttrekken, en dat wie zich op die manier tracht te redden, juist ten verderve gaat.

4.4.3 Augustinus

Met de Donatisten werd Christus' kerk gesteld tegenover de meest rigoureuze vorm van scheurmaking. Augustinus, die in 391 presbyter en in 396 bisschop werd in de plaats Hippo ten westen van Carthago, had daarmee voortdurend te maken. Met vele redenen en geschriften heeft hij daarom de Donatisten weerlegd en bestreden.

Augustinus heeft de Donatisten veroordeeld als zondaren tegen de liefde. De liefde houdt de broeder vast en zoekt hem te redden als hij zondigt, inplaats van met hem te breken en hem te verstoten.

En als hij berouw heeft en zijn zonden belijdt en laat, moeten die hem worden vergeven. Christus vergaf Petrus zijn drievoudige verloochening tot driemaal (Matth.26:69-75; Joh. 21:15-17). Paulus een besneden Jood, Farizeeër en zoon van Farizeeërs, onberispelijk naar de wet, maar medewerker aan de steniging van Stefanus en vervolger van de gemeente, werd door genade de apostel, die het meest mocht arbeiden voor Gods Kerk (Hand.22:6; 1 Tim.1:12-16).

Terecht stelde Augustinus, dat Woord en Sacrament geen eigendom zijn en niet komen van DE KERK, maar van GOD en van CHRISTUS. Voorts: zij die in de kerk de bijzondere ambten dragen, zijn slechts DIENAREN van het Woord en de Sacramenten; zij zijn nooit de kerkelijke EIGENAREN daarvan krachtens een gepretendeerde apostolische opvolging naar Matth.16:18-19. Uit vele Schriftplaatsen blijkt, dat God zijn Woord, ook als het komt uit de mond van zondaren, onheiligen en goddelozen, voor het Zijne erkent. Paulus schrijft aan de Philippenzen, dat het er niets aan afdoet als sommigen de Christus prediken uit nijd en twist, want in elk geval wordt dan Christus verkondigd; en daarin verblijdt hij zich (Phil.1:15-18). Zo blijft dus het Woord van God, door wie het ook gepredikt wordt, een kracht Gods tot zaligheid voor een ieder die gelooft maar een doodslucht ten dode voor hen die verloren gaan (Rom.1:16; 2 Kor.3:16).

Konsekventie hiervan is, dat de doop, buiten de kerk bediend in trinitarische vorm, niet moet worden overgedaan wanneer zo'n gedoopte van buiten zich bij de ware kerk voegt.

Dit stelde wel voor een aantal problemen.

Vooreerst was de bedienaar daartoe niet gerechtigd omdat:

1. dit tegen Gods ordinantie is, volgens welke alleen bekeerde gelovigen van buiten de kerk en de kinderen van de kerk mogen worden gedoopt, en

2. zulk een dooper geen bevoegd kerkelijk ambtsdrager was.

Wanneer de doop wordt opgevat als de afwassing van de voordien verrichte zonden, klopt dat ook niet, immers zonder waar geloof geen afwassing. Daarom werd de gedachte geopperd, dat bij zo'n doop buiten de kerk wel de zonden werden afgewassen maar dat die afwassing direkt daarop weer werd tenietgedaan door het ongeloof buiten de ware kerk.

Ook meende Augustinus, dat de Donatisten de ordening tot de ambten hadden meegenomen uit de Katholieke kerk; daarom bleef het dus een ambt van de kerk en konden dergelijke ambtsdragers bij terugkeer tot de katholieke kerk daar ook weer als ambtsdrager erkend worden. Verder beredeneerde hij uitvoerig hoe de doop als "character" - dat is: als merk en veldteken van Jezus Christus - kon gelden ook als het buiten de kerk was aangebracht.

Aangezien dus Woord en Sacrament ook buiten de kerk hun kracht behouden, is het mogelijk, dat mensen buiten de kerk daardoor tot geloof en bekering komen. Anderzijds zijn er ook binnen de kerk vele hypocrieten, die niet waarlijk geloven.

Daarom concludeert Calvijn in zijn Institutie IV.I.8:

"Dus zijn er naar de verborgen praedestinatie Gods, zoals Augustinus zegt, zeer veel schapen buiten en zeer veel wolven binnen."

Hoewel Augustinus voor het praktisch zichtbare met Cyprianus instemde, dat er buiten de kerk geen zaligheid is - en die kerk dat was in zijn dagen concreet de Katholieke kerk - was er volgens hem toch ook buiten de kerk bij scheurmakers en kettters nog heel wat van de kerk overgebleven.

J.Faber stelt het in zijn boek "Vestigium Ecclesiae", blz.137, aldus:
 "Men kan enigzins schematiserend in Augustinus' opvatting onderscheiden tussen drie concentrische cirkels:
 de congregatio sanctorum is de binnenste;
 daaromheen ligt een cirkel welke de binnenste omvat
 maar tevens de hypocrieten omsluit die wel in, maar niet van
 de kerk zijn: de cirkel van de empirische katholieke kerk;
 en de buitenste cirkel omvat ook degenen die op geldige
 wijze in haeresie of schisma gedoopt zijn.
 Hier komt nog bij dat Augustinus de voorbeschikking Gods in
 rekening gebracht wil zien. Er kunnen bijv. thans in de
 buitenste cirkel mensen zijn, die krachtens Gods praedestina-
 tie in de binnenste cirkel behoren."

Zo zien we dus hier bij Augustinus de ontwikkeling van een dogma-
 tiek over kerk en uitverkiezing op gang komen, die via Calvijn tot
 de mystieke scholastiek van de Nadere Reformatie heeft geleid, en
 zo de bittere wortel is geworden van de zg. "kerkelijke verdeeld-
 heid" van de "Gereformeerde Gezindte" in Nederland. Want een derge-
 lijke dogmatiek werkt vervreemdend van de Heilige Schrift. Mozes
 waarschuwde reeds tegen een wortel, die gif of alsem voortbrengt
 (Deut.29:18), en die volgens Hebr.12:15 verwarring sticht, waar-
 door velen besmet worden.

4.5 Calvijns criterium is verwarrend en leidt tot misbruik

"Zeer veel schapen buiten en zeer veel wolven binnen"!
 Dat was dus Augustinus' conclusie in zijn strijd met de Donatisten.
 Niettegenstaande de "kerkelijke verdeeldheid" in zijn dagen in
 Noord-Afrika, beredeneerde hij, dat, zoals er binnen de ware kerk
 vele hypocrieten waren, er buiten de kerk in de scheurkerken van
 de Donatisten, en ook wel in de sekten van ketters of haeretici,
 toch ook vele schapen waren. Dus ondanks de grote afval konden er
 toch gelovigen zijn buiten de kerk: dank zij de overblijfselen van
 Gods Woord en de sacramenten binnen de valse kerken en sekten. Dat
 waren dus de "vestigia ecclesiae", de sporen van de kerk, die
 de HEERE daar ondanks de kerkelijke verbrokkeling had willen doen
 overblijven.

Calvijn verwees in dit verband naar Ezech.16:19-21. Zoals de HEERE
 eenmaal, door de dienst van de profeet Ezechiël, de naar Babel
 weggevoerde Joden veroordeelde omdat zij zijn verbondskinderen aan
 de Moloch hadden geofferd, zo heeft Hij ook onder de tyrannie van
 de paus, die als de antichrist gezeten was in de tempel van God,
 toch zijn verbond onschendbaar bewaard.

K.Schilder legde dit tegenover de pluriformiteitsleer van A.Kuyper
 en V.Hepp uit als een blijven van Gods verbond in de gedeformeerde
 kerk vóór de Reformatie en niet ná de Reformatie. Maar gezien
 Calvijns beroep op Augustinus wordt dit door velen toch ook be-
 trokken op de valse Roomse Kerk van ná de Reformatie. Zo worden
 dan ook Calvijns woorden uitgelegd, waarmee hij dit gedeelte van
 zijn Institutie besluit (IV.II.12):

"Kortom, ik zeg, dat er kerken zijn in zoverre de Here de
 overblijfselen van zijn volk, hoe ellendig verstrooid en uit-
 eengejaagd dan ook, daar op wonderlijke wijze bewaart, in
 zoverre er enige kentekenen der kerk blijven bestaan, en wel
 voornamelijk die kentekenen, wier kracht noch de listigheid
 van de duivel, noch de menselijke boosheid kan vernietigen.
 Maar omdat daarentegen daar die tekenen vernield zijn, waarop
 wij in deze uiteenzetting voornamelijk moeten letten, zeg ik,
 dat iedere vergadering en ook het gehele lichaam van het
 pausdom de wettige gedaante van een kerk mist."

"Sporen" (vestigia); "overblijfselen" (reliquiae); "kentekenen" (notae) - deze woorden door Calvijn gebruikt, veroorzaakten niet alleen onzekerheden, vragen en discussie bij zijn lezers, maar volgens mij geven zij blijk van "enige nevel van onwetendheid" bij Calvijn zelf. De oorzaak daarvan zal later nog verklaard worden.

Bij een "spoor" is degene, die het maakte, niet meer ter plaatse. Bijvoorbeeld bij sporen van voetstappen in het zand, is degene die deze sporen veroorzaakte, niet meer aanwezig.

Bij sporen van de kerk is de kerk er zelf dus niet meer.

Bij een "overblijfsel", een relikwie, kan er nog wel iets, bijvoorbeeld van het oorspronkelijke lichaam van een heilige, aanwezig zijn, maar het leven is er uit en het is ook maar een klein stukje van het originele geheel.

Bij een overblijfsel van de kerk is dus toch een stukje "kerk" aanwezig, zij het totaal verdroogd en dood.

Bij "kentekenen" denken we aan wat art.29 NGB belijdt als de merktekenen van respectievelijk de ware en de valse kerk, waardoor deze onderscheiden worden. Volgens de belijdenis moet men daarbij wel "naarstiglijk en met goede voorzichtigheid, uit het Woord Gods onderscheiden welke de ware kerk zij".

Hierbij gaat het er volgens Calvijn om of de kentekenen van de ware kerk vernield zijn. Men moet bedenken, dat zich binnen de ware kerk ook bevindt: "het gezelschap der hypocrieten". Ook de ware kerk lijdt aan gebreken en wie een volmaakte kerk op deze aarde wil, zal geen kerk overhouden. Maar in de valse kerk zijn volgens Calvijn dié tekenen vernield, "waarop wij voornamelijk moeten letten". Daarbij gaat het dan volgens hem om de zware afwijkingen van de hoofdzaken van de godsdienst, die maken dat "de wettige gedaante" van de kerk is verloren gegaan.

Echter, goedbeschouwd blijven er dan toch nog in de valse kerk of sekte elementen van de kerk over. De doop blijft daarvan het duidelijkste en voornaamste element. En de doop is het teken van Gods verbond.

Op grond hiervan stelde J.Faber, daarin gevolgd door de Vrijgemaakte Kerken, dat de gedoopte mensen in alle valse kerken en sekten behoren tot Gods verbondsvolk. Augustinus had het immers al duidelijk gezegd, en Calvijn had ermee ingestemd: de geldigheid van de doop is niet afhankelijk van de waardigheid van de bedienaar. Conclusie: alle gedoopten in alle kerken, of het nu ware of valse kerken en sekten zijn, zijn bondelingen. Dus "ware" en "valse" kerk in art.29 NGB is een onderscheiding binnen het verbondsvolk van God!

Welnu, op die manier heeft men een stevige grondslag gevonden voor de Wereldraad van Kerken! Dat was daar ook zeer gewenst, want "vestigia" of sporen zijn toch eigenlijk geen basis om nog van "kerk" te kunnen spreken. Wie voor "kerk" worden gehouden omdat zij de "vestigia ecclesiae" zouden bezitten, ervaren dat tegenwoordig niet zonder reden als discriminerend. Maar wie als verbondsvolk, als volk van God, worden erkend op grond van o.m. de bij hen bediende doop, hebben niets te klagen, integendeel! Het enige, waarover dan nog verschil kan worden gemaakt, is de graad van zuiverheid. Evenwel, als de hoofdzaak van de christelijke godsdienst wordt gereduceerd tot een basisformule als "Jesus is Heer", leven er thans wel meer dan twee miljard "christenen" op aarde. Een Wereldraad die het ideaal van "kerkelijke eenheid" wil nastreven, kan dan dus volop aan de slag!

Het zal toch duidelijk zijn, dat men zich voor zoiets nooit op Johannes Calvijn zal kunnen beroepen.

Toch maakte Calvijn tegenover de Rooms en verschil tussen geringe dwalingen, die de hoofdinhoud van de leer niet aantasten, en zware

afwijkingen, waardoor de hoofdstukken van de ware leer worden losgelaten. Helaas is het principieel onjuist om daarin het criterium te zoeken voor afscheiding en reformatie van de kerk. Daarmee is de deur opengezet voor scheurmakingen.

Alle theologen van vroeger en later hadden eens beter moeten luisteren naar de Schrift inplaats van in eigen wijsheid oplossingen te zoeken en die met teksten dogmatisch te onderbouwen. Want in zijn Woord heeft de HEERE geopenbaard hoe Hijzelf omgaat met zijn volk en in heel de kerkgeschiedenis zowel de zegen als de vloek van zijn verbond bedient. Niet de mensen, zelfs niet de trouwste en vroomste dienstknechten van God, maken uit wanneer en hoe de kerk bij ontrouw gereformeerd moet worden. Zoals Christus in Hand.1:7 zegt, is het niet hun zaak de tijden of gelegenheden te weten, laat staan te bepalen, wanneer en hoe Gods kerk of koninkrijk hersteld moet worden. De beschikking daarvan heeft de Vader aan Zich gehouden. Als de kerk ontrouw is en de bondsbrekers Gods kerk deformereren, komt de wraak toe aan de HEERE: Hij zal het vergelden, want de HEERE zal recht doen aan zijn volk en zich ontfemen over zijn dienstknechten; Deut.32:35-36.

"De zaligheid is van onze God, die op de troon gezeten is, en van het Lam." Openb.7:10. Dát is de belijdenis van de wereldkerk, de grote schare, die niemand tellen kan uit alle volk en stammen en natiën en talen!

5. EEN NEVEL VAN ONWETENDHEID DOOR EEN REDENEREN VANUIT GODS VERBORGEN PREDESTINATIE INPLAATS VAN EEN ZIEN VAN GODS BONDSHANDEL

5.1 Enige "nevel van onwetendheid"

Cyprianus, Augustinus en Calvijn - zij hebben, ieder in hun eigen tijd, de goede strijd gestreden.

Cyprianus tegen de ketters.

Bij hen was geen redding of zaligheid.

Augustinus tegen de Donatisten als scheurmakers.

Bij hen waren wel het Woord en de Sacramenten van God, maar door hun liefdeloosheid waren zij en hun kerkelijke gemeenschap niet uit God.

Calvijn tegen de Roomsen als valse kerk.

Bij hen waren in het verleden steeds meer de merktekenen van de WARE kerk vernield, en thans vertoonden zij de merktekenen van de VALSE kerk. Maar ofschoon de hóófdstukken van de godsdienst bij hen waren verloren gegaan, waren in de valse Roomse Kerk tocn nog de sporen of relikwieën van de kerk overgebleven.

Alle drie beriepen zich in hun strijd op Gods Woord.

Hoewel Cyprianus en Augustinus soms vreemde allegorische uitlegingen gebruikten, was de strekking daarvan overwegend schriftuurlijk.

Maar wel was er bij hen alle drie - om met de woorden van Calvijn te spreken - "enige nevel van onwetendheid" aanwezig.

Dat is wel iets anders dan "een bedekking" van Gods Woord, waarover Paulus spreekt in 2 Kor.3. Want dát gaat veel verder. Maar toch schijnt het licht van Gods Woord dan niet zo helder, dat het geheimenis van Gods werken in Christus klaar wordt begrepen en gepredikt (vg. Kol.4:3-4).

Met Psalm 119 moet ons verlangen uitgaan naar de volle opening van Gods Woord, opdat wat nog duister is, zal opklaren. En dat niet uit nieuwsgierigheid maar omdat het levensnoodzakelijk is.

"Wie Hem need'rig valt te voet,

zal van Hem zijn wegen leren. (Ps.25 vs.4).

"Gods wegen" - daarbij gaat het niet maar om de wegen die WIJ naar Gods Woord moeten gaan, maar juist ook om de wegen die DE HEERE met zijn verbondsvolk en met ieder lid daarvan persoonlijk gaat.

Een "nevel van onwetendheid", al is die nog zo licht, kan ons, of ons nageslacht, of heel de kerk, op een verkeerde weg brengen en doen afdwalen van de HEERE.

Calvijn en zijn voorgangers en navolgers hebben in belangrijk opzigt Gods Woord niet begrepen doordat zij, wat de verbondshandel van de HEERE betreft, verkeerden in een nevel vsn onwetendheid. Men kan dan op grond van vele teksten uit de Heilige Schriften wel een gereformeerde dogmatiek opbouwen over kerk en uitverkiezing, maar de levende omgang van de HEERE in zijn verbond met zijn volk, en met ieder bondskind persoonlijk, wordt dan niet meer helder gezien naar Gods Woord. In plaats daarvan ontwikkelt zich dan wat de leer betreft een theologische scholastiek en wat het leven aangaat een mystieke bevindelijkheid. Het waren juist de verschillen die daarbij optraden, die in Nederland binnen de "gereformeerde gezindte" kerkstrijd en kerkelijke verdeeldheid hebben teweeggebracht.

Zoals ook blijkt uit het citaat van J.Faber onder 4.4.3, leidde deze "nevel van onwetendheid" reeds bij Augustinus tot een redeneren op grond van Gods verborgen uitverkiezing. Op grond van die verborgen uitverkiezing concludeerde Augustinus, dat er zeer veel schapen buiten en zeer veel wolven binnen de kerk zijn.

Die schapen buiten de kerk werden dan gerekend tot de kerkleden van "de buitenste cirkel" (J.Faber); het zijn uitverkorenen, die soms ook al tot geloof zijn gekomen, die zich bevinden BUITEN de kerk in allerlei sekten van kettters en scheurmakers.

Daarnaast rekende Augustinus op dezelfde manier met wolven en hypocrieten BINNEN de kerk.

Calvijn sprak daarom van een onzichtbare kerk van alle uitverkorenen en een zichtbare kerk, waarin ook "het gezelschap der hypocrieten" was opgenomen.

Buiten de zichtbare kerk - vooral in de valse kerken en sekten - bevinden zich dan gepraedestineerden tot de zaligheid, die nog moeten gaan geloven, of die als gelovigen dwalen.

Op deze manier beschouwt men dus de ware kerk als een vergadering van gelovigen, waaronder zich ook ongelovigen (hypocrieten) bevinden. De valse kerk of sekte is dan te zien als een vergadering van ongelovigen, waaronder echter ook aanwezig zijn: dwalende gelovigen en uitverkorenen die nog tot geloof moeten komen.

B.Holwerda vergeleek die "gelovigen buiten de ware kerk" met mensen, die telkens weer "te diep in het glaasje keken"; d.w.z. met zwakke gelovigen, die verslaafd zijn aan een "dagelijkse zonde der zwakheid" (vgl. Dordtse Leerregels, V.2).

En K.Schilder noemde de sterfbedden*gelovigen buiten de ware kerk "kerkvergaderingsacten", want bij hun sterven kwam dan ineens alles terecht en werden zij opgenomen in "de triumferende kerk" in de hemel.

C.Trimp vergeleek de ware kerk met een stevig zeeschip, waarmee men veilig in de haven kon aankomen, maar de valse kerk of sekte ** met een vlotje of stuk wrakhout op het strand konden aanspoelen. Dergelijke redeneringen zijn duidelijk in strijd met het in art.28 NGB opgenomen woord van Cyprianus: "buiten de kerk geen zaligheid"

5.2 Aan de vruchten zult gij hen kennen

Bij Augustinus, en nog veel sterker bij Calvijn, is er dus een redeneren aanwezig vanuit Gods verborgen uitverkiezing. Dat is een uitverkiezing door God van vóór de grondlegging der wereld (Ef. 1:4).

* van

** met een wrak, van waaraf sommige schipbreukelingen, als zij geluk hadden,

Wij weten uit de Schrift, dat die uitverkiezing krachtens Gods Raad van eeuwigheid bestaat. En als zodanig moeten wij er ook mee rekenen. Maar we kunnen in die Raad niet inzien om te kijken welke mens uitverkoren is en wie verworpen zijn. Het is daarmee net als met zoveel andere dingen, waarvan wij wel weten, dat God ze beschikt en bewerkt, maar die boven onze kennis en bevattingsvermogen uitgaan. Daarom geldt wat art.13 NGB zegt:

"En aangaande hetgeen Hij doet boven het begrip des menselijke verstands, datzelve willen wij niet curieuslijk onderzoeken, meer dan ons begrip verdragen kan; maar wij aanbidden met alle ootmoedigheid en eerbied de rechtvaardige oordelen Gods, die ons verborgen zijn, ons tevreden houdende, dat wij leerlingen van Christus zijn, om alleen te leren hetgeen Hij ons aanwijst in zijn Woord, zonder deze palen te overtreden."

Christus onderwees zijn jongeren o.m. in Matth.7:15-27, dat zij de mensen moesten kennen aan hun vruchten. Dat zijn hun voor ons kenbare woorden en daden. Daartoe behoren dus niet de verborgen dingen van hun hart of van Gods raadsbesluiten over hen. Als Christus waarschuwt voor de wolven binnen de kerk zegt Hij dus, anders dan Augustinus en Calvijn, dat wij hen kennen aan hun vruchten. En zijn gemeente heeft de opdracht om die wolven, en allen die niet deugen, uit haar midden weg te doen. Als zij dat niet doet is de kerk gedeformeerd. Een getrouwe minderheid of individuele gelovigen zijn dan niet in staat om de goddelozen door de kerkelijke tucht uit de kerk te verwijderen. In dat geval moeten zij horen naar de stem van de Goede Herder, die klinkt uit zijn Woord. Naar de stem van de valse herders moeten zij in dat geval niet horen, d.w.z. er niet naar doen. Maar zij kennen dus de ongelovigen en de wolven in hun midden. En zij weten, dat de HEERE op vele Schriftplaatsen heeft gezegd, dat Hij die bondsbrekers uit zijn gedeformeerde kerk zal uitroeien. Zo bijvoorbeeld in Ezech.13, waar wij lezen:

"Mijn hand zal zijn tegen de profeten die bedrieglijke dingen schouwen en leugen waarzeggen: tot de kring van mijn volk zullen zij niet behoren, in het boek van het huis Israëls niet ingeschreven worden, en in het land Israël niet komen, en gij zult weten, dat Ik de Here HEERE ben." (vers 9).

Wie niet als een gehoorzaam leerjongere van Christus dit onderwijs ter harte neemt, en toch een zichtbare en onzichtbare kerk construeert, zal gelijken op een dwaas man, die zijn huis bouwde op zand. Want als dan de HEERE komt met zijn verbondsoordelen over een ontrouwe kerk, die Christus' woord niet bewaart, zal met dat gebouw gebeuren wat de Here heeft gezegd:

"En de regen viel neer en de stromen kwamen en de winden waaiden en sloegen tegen dat huis, en het viel in, en zijn val was groot." Matth.7:27; vgl.ook Ezech.13:10-16.

5.3 "Het is niet alles Israël wat Israël genaamd wordt."

Wij moeten dus geen dogmatisch huis bouwen op redeneringen, die berusten op dingen die God voor ons verborgen heeft.

Het is verkeerd om buiten de ware kerk nog te spreken van overblijfselen of sporen van de kerk omdat daar nog "onder een deksel" Gods Woord en de sacramenten aanwezig zijn en omdat daar waarschijnlijk uitverkorenen en/of verdwaalde gelovigen zijn.

God doet zijn zon schijnen ook over de goddelozen en Hij geeft aan alle mensen leven en adem en alles (Hand.17:25). Hij doet hun wel door hun van de hemel regen en vruchtbare tijden te geven en aan hun harten overvloed van spijs en vrolijkheid te schenken (Hand.14:17). Maar daarom zijn het nog niet zijn verbondskinderen!

Zo maken ook Gods historische en overgebleven gaven binnen de valse kerken en sekten hen niet tot zijn kerk of verbondsvolk. Bovendien: als er gelovigen buiten de ware kerk komen of zijn, zal Christus als de Goede Herder, hen als zijn schapen opzoeken en hen bij zijn kudde - de ware kerk - brengen.

Het is ook verkeerd om binnen de kerk te spreken van wolven en vele ongelovigen. Dus alsof de kerk bestaat uit korentjes onder een hoop kaf.

Want Christus gebiedt ons om de mensen te kennen aan hun vruchten. Zij die aan hun slechte vruchten openbaar zijn als wolven en ongelovigen, moeten naar Gods gebod worden weggedaan door de kerkelijke tucht. Indien hun een legale plaats in de kerk wordt toegerekend zullen zij daar hun verderfelijk werk doen, waardoor de vreze des HEEREN verloren gaat, de kerk deformeert, en Gods toorn over heel de gemeente komt. Wie de kerk definieert als een vergadering van uitverkorenen plus vele wolven en verborgen of openlijke ongelovigen, legt zich neer bij zulk een toestand waarin de kerk gedeeformeerd is. Inplaats dat men waakt en zijn roeping en verantwoordelijkheid beseft om de kwaden te bestraffen en bij onbekeerlijkheid uit de kerk weg te doen, valt men dan door deze leer in slaap.

Het is zeker waar, dat de Here ons geen kerk van louter wedergeboren gelovigen heeft beloofd, maar wie daarom zegt: "Laat ze tezamen opgroeien tot de oogst!" - die komt met een verderfelijke drogrede. God, de HEERE, vertoont Zich schrikkelijk over zulke ontrouw en Hij zal die tijdelijk en eeuwig straffen. Wanneer de maat bij Hem vol is, zullen de wolven en hun aanhang de getuigen doden en wordt de tempelstad tot Sodom en Egypte, ofwel tot Babel, dat is tot valse kerk.

Reeds vanaf de zestiende eeuw zijn hierover Gods verbondsoordelen gekomen. Buiten de kerk heeft het redeneren vanuit Gods verborgen uitverkiezing er toe geleid, dat de ernstige waarheid, die al door Cyprianus werd beleden - "buiten de kerk geen enkele zaligheid" - successievelijk is gerelativeerd en onderuit gehaald. Men ziet dan vele gelovigen buiten de ware kerk van wie men gelooft, dat zij wèl zalig worden. Wat men de sporen of overblijfselen van de kerk in de valse kerken en sekten noemt, worden dan steeds verder opge-
waardeerd, totdat men hen allen beschouwt als meer of minder zuivere openbaringen van de ene katholieke christelijke kerk.

Maar wellicht de grootste ongelukken hierdoor vonden plaats binnen de kerk.

De ware kerk werd in tweeën gedeeld.

Het ene deel bestond dan uit de van eeuwigheid gepraedestineerden tot de zaligheid. Het andere deel bestond uit de in Gods Raad van eeuwigheid verworpenen.

Deze tweedeling van de kerk werd over de hele linie uitgewerkt. De gemeente bestond uit bekeerden en onbekeerden; uit wedergeborenen en onwedergeborenen; uit kerkleden met "het waarzaligmakend geloof" en kerkleden met een "historisch" geloof of een "tijdgeloof" of een ontbrekend geloof, enz.

Zo ontstond er bij velen een martelende onzekerheid over de vraag of men wel uitverkoren was. Pastoraal bewogen predikers ontwikkelden als remedie een exemplarisch-bevindelijke kenmerkenprediking. Deze onderscheidenlijke prediking van zulke oudvaders en oude schrijvers is door velen beschouwd als de enige ware en zuivere gereformeerde leer.

Als gevolg hiervan werd het schriftuurlijk zelfonderzoek vervangen door een bevindelijke zelfbeschouwing. Daarbij speurde men bij zichzelf naar "de onfeilbare vruchten van de verkiezing" (vgl. Dordtse Leerregels I.12). Niet Gods betrouwbare verbondsbeloften maar de in de mens zelf waar te nemen bewijzen van Gods persoonlijke uitverkiezing werden dan de grond voor de geloofszekerheid. Velen zijn in de loop van de tijd door deze leer op en neer, en heen en weer geslingerd onder invloed van deze wind van leer (vgl. Ef.4:14). Want het ene moment kan men dan wel Gods genade bevinden in aanwezige vruchten van Gods verkiezing, maar even

later ervaart men zichzelf als een ellendig mens, die niet doet het goede wat hij wil maar het kwade wat hij niet wil. Mensen met veel zelfvertrouwen en een groot ego kunnen zich op die manier verzekerd houden van hun uitverkiezing terwijl zij onbekommerd in zonde leven: immers "afval der heiligen is er niet".

Deze tweedeling van de kerk in uitverkorenen en verworpenen las men ook in heel de Schrift in.

Vooraf Rom.9 werd op die manier volkomen misduid en niet begrepen. "Het is niet alles Israël wat Israël genaamd wordt" (vgl. Rom.9:6) werd tot een axioma in de gereformeerde theologie. Paulus sprak van "kinderen der belofte" en "kinderen des vleses". Dit werd betrokken op de kerk: deze bestond dus uit verkoren "kinderen der belofte" plus verworpen "kinderen des vleses".

Het in dit verband door Paulus aangehaalde Woord van God tot Mozes na de zonde met het gouden kalf:

"Over wie Ik Mij ontferm, zal Ik Mij ontfermen, en jegens wie Ik barmhartig ben, zal Ik barmhartig zijn", kwam op deze manier als een dreigende onweerswolk boven de gemeente te hangen.

Zo maakte men dus van dit Woord van God precies het omgekeerde van wat de HEERE daarmee uitsprak. Immers, Hij verzekerde met deze woorden aan Mozes, dat Hij de zonde met het gouden kalf echt vergeven had, en dat Mozes dus niet bang behoefde te zijn, dat Hij daarop zou terugkomen. Maar nu werden deze woorden uitgelegd als een verzekering van Gods vrijmachtige uitverkiezing: wie Hij verkoos, die verkoos Hij en wie Hij verwierp, die verwierp Hij. En daar was evenmin iets tegen te beginnen als de Farao van Egypte kon ontkomen aan het lot dat hem wachtte.

Generaties gereformeerde mensen zijn door deze voorstelling gekweld en dikwijls levenslang terneergedrukt. In feite was deze Godsbeschouwing een nieuw gouden kalf. Uitgewerkt in al zijn gevolgen en konsekwenties in leer en in leven leidde dit tot een godsdienstigheid, die evenzeer Gods toorn verwekte als de zonde, waarmee Jerobeam, de zoon van Nebat, Israël zondigen deed.

6. OPENBARING O.T. OVER GODS BONDSHANDEL

6.1 Bediening van de zegen en de vloek aan Israël onder het O.T.

De fout, die reeds vanaf de eerste eeuwen van het christendom is gemaakt, is, dat men de HEERE niet heeft zien werken in trouw aan zijn verbond. Het nieuwe verbond is de voortzetting van het oude verbond. Nieuw is alleen de vervulling door Jezus Christus. Daarmee verdwenen de schaduwen om plaats te maken voor de werkelijkheid van Christus (Kol.2:17).

Onder het oude verbond was het verbondsvolk Israël van de 12 stammen de kerk onder de schaduwendienst. De Heidelbergse Catechismus belijdt in zondag 21 van die kerk:

"Dat de Zone Gods uit het ganse menselijke geslacht zich een gemeente, tot het eeuwige leven uitverkoren, door zijn Geest en Woord, in enigheid des waren geloofs, van de beginne der wereld tot aan het einde, vergadert, beschermt en onderhoudt;"

Aan deze kerk, dit verbondsvolk van de HEERE, stelde Mozes vóór: de zegen en de vloek van het verbond, ofwel het leven en de dood (Deut.30:19). Want Israël, en iedere Israëliet, kon in het verbond twee kanten op. Wie de HEERE liefhad en het verbond hield, die ontving de zegen van het verbond: het leven. Maar wie de HEERE verliet en het verbond verbrak, over die kwam de vloek van het verbond: de dood. Dat gold voor iedere Israëliet persoonlijk maar ook voor Israël als volksgeheel. En het is juist de geschiedenis van heel het verbondsvolk, waarin wij zien hoe de HEERE zijn verbond hield in de bediening van de zegen en de vloek van het ver-

bond. Mozes had dat in opdracht van de HEERE heel indringend aan het volk voorgehouden in Leviticus 26 en Deuteronomium 28 t/m 32. Uit heel de daaropvolgende verbondsgeschiedenis van het O.T. blijkt, hoe de Israëlieten steeds weer de HEERE niet liefhadden en zijn geboden niet onderhielden. In die gevallen waren de bondsgetrouwen in de minderheid. De bekende 7.000 van 1 Kon.19:18 waren daarvan het duidelijkste voorbeeld. In de Psalmen horen we steeds weer de rechtvaardigen of bondsgetrouwen hun nood klagen over de verdrukkingen door de goddelozen of bondsbrekers en de HEERE aanroepen om zijn genadige redding en verlossing.

De kerk, het ganse volk Israël, bestond dus inderdaad dikwijls uit weinige tarwekorrels onder een grote hoop kaf. Maar van wie tot dat kaf behoort, zingen we met Psalm 1 vers 3:

"Gans anders is 't met hem, die 't kwaad bemint:
hij is als kaf, dat wegstuift door de wind,
geen zondaar zal 't gewis verderf ontkomen,
als in 't gericht door God wordt wraak genomen."

De bondsbrekers met hun kinderen hadden dus geen blijvende plaats binnen Gods volk. Zij konden soms wel lang de kerk deformereren maar hun einde was zoals we met Asaf in Psalm 73 besluiten:

"Wie ver van U, de weelde zoekt,
vergaat eerlang en wordt vervloekt:
Gij roeit hen uit, die afhoereren
en U de trotse nek toekeren." (vers 14, eerste helft).

Juist ook Asaf in Psalm 73 zegt, dat zijn geloof bijna was bezweken door de grote deformatie in de kerk van zijn dagen. Want het leek wel alsof de goddeloze bondsbrekers, in strijd met Gods verbondsrecht, de zegen ontvingen en alsof het geslacht van Gods getrouwe bondskinderen moest leven onder de vloek. Die "drom van nevelen" verdween pas toen hij het heiligdom binnenging "om met de godsspraak raad te plegen" (vers 9 berijmd).

Het is, zoals de Here Jezus ons heeft onderwezen in zijn gelijkenis over het onkruid in de akker (Matth.13:24-30). Gods kerk, zijn verbondsvolk, is een gemeente van uitverkorenen tot het eeuwige leven. Maar de satan komt en zaait zijn onkruid, en daaruit groeien dan de goddeloze bondsbrekers.

Die bondsbrekers krijgen dikwijls zozeer de overhand in Gods kerk, dat de scepter der goddeloosheid komt te heersen over het erfdeel der rechtvaardigen: Ps.125:3. De apostel Paulus zegt in Rom.9:22, dat God zijn toorn wil tonen en zijn kracht wil bekendmaken door de "voorwerpen des toorns die ten verderve toebereid zijn" met veel lankmoedigheid te verdragen. En dat doet Hij juist om "de rijkdom zijner heerlijkheid bekend te maken over de voorwerpen van ontferming, die Hij tot heerlijkheid heeft voorbereid." Christus zegt in zijn gelijkenis, dat Hij het onkruid in de kerk wil laten doorgroeien omdat, als het zou worden uitgetrokken, ook het koren verloren zou kunnen gaan. De apostel Petrus zegt:

"De Here talmt niet met de belofte, al zijn er, die aan talmen denken, maar Hij is lankmoedig jegens u, daar Hij niet wil, dat sommigen verloren gaan, doch dat allen tot bekering komen (2 Petr.3:9).

Maar als in de kerk de maat van de ongerechtigheid vol is, komt daar reeds de dag van de oogst. Want de scepter der goddeloosheid zal niet blijven rusten op het erfdeel der rechtvaardigen:

"opdat de rechtvaardigen hun handen
niet uitstrekken naar onrecht." (Ps.125:3b).

De HEERE had het immers gezegd in het lied van Mozes:

"Mij komt de wraak toe en de vergelding
tegen de tijd dat hun voet zal wankelen
want de dag van hun verderf is nabij,
snel komt nader wat over hen is beschikt.
Want de HEERE zal recht doen aan zijn volk
en Zich ontfermen over zijn knechten..." (Deut.32:35-36).

Die dag, de "Dag des HEEREN" kwam meerdere malen onder het Oude Verbond. Op die dag van de oogst nam Hij wraak over de goddelozen in de kerk en verzamelde hen als het onkruid en verbrandde hen met het vuur van zijn toorn. Maar op die dag verlost Hij de zijnen en deed hen weer in vrijheid wonen (Psalm 85). Onder het oude verbond waren die dagen des HEEREN schaduw of sacrament van de jongste dag, waarop Christus zal oordelen de levenden en de doden. Maar omdat de HEERE, heel de verbondsgeschiedenis door, de rechten van zijn ene en blijvende verbond bedient in zegen en in vloek overeenkomstig de wet van Mozes, waarvan geen tittel of jota zal vervallen tot aan de jongste dag, daarom zijn er ook in de kerkgeschiedenis van het Nieuwe Testament zulke "dagen des HEEREN".

6.2 7.000 overgelaten en de tronk een heilig zaad

De bondsbreuk werd onder het oude verbond zo zwaar en algemeen, dat het erop leek alsof de verbondswraak heel het volk of heel de kerk zou vernietigen. Tot Elia zei de HEERE, dat er in die tijd nog zeventuizend bondsgetrouwen waren, die Hij in leven zou laten wanneer Hij zijn verbondswraak ging bedienen. Maar in het roepingsvisioen van de profeet Jesaja (Jes.6) zegt de HEERE, dat zijn oordelen zo totaal zullen zijn, dat heel de terebint of eik van het bondsvolk - de kerk - zou worden omgehouden. Toch zou dan de tronk "een heilig zaad" zijn. Daarbij moeten we dan denken aan wat Paulus zegt in 1 Kor:15. Het zaad sterft in de grond, maar daaruit komt door het wonder van God toch een nieuw opstandingslichaam voort. Welnu op deze wijze hield de HEERE dwars door de ballingschap heen tóch zijn kerk in stand. Hoewel Hij Israël - en Juda niet minder - de scheidbrief had gegeven en tot hen zei: "Gij zijt mijn volk NIET!"; Hosea.

Deze oudtestamentische openbaringsgeschiedenis van Gods verbondstrouw is fundamenteel. Daarin klinken de diepste tonen van zijn oordelende gerechtigheid maar ook van zijn barmhartigheid en ontferming. Niet voor niets profeteren daarbij met name Jesaja o.m. over de Knecht des HEEREN, Jeremia over het nieuwe verbond en Ezechiël over een bijna "hemels" herstel na de ballingschap. Dit zal men goed moeten verstaan, wil men de bondshandel van de HEERE met zijn kerk ook in het Nieuwe Testament kunnen begrijpen en volgen. Juist dit moet een volkomen eind maken aan alle scholastiek geredeneer over de kerk vanuit de verborgen uitverkiezing van God. Want dit is de absolute doodsstek voor elke valse profetie over een katholiciteit van kerk en christendom op grond van vestigia, relinquiae of notae bij alle valse kerken en sekten ter wereld.

6.3 Gods openbaring over zijn verbondshandel in de centrale historie van de babylonische ballingschap

De uitroeiing van Israël en Juda uit het land van de belofte, de verwoesting van de tempel en Jeruzalem en de teloorgang van heel Israëls volksbestaan in de periode van de ballingschap, staat centraal in heel de verbondsgeschiedenis van het Oude Testament.

Uit het vele dat Gods Woord hierover openbaart willen we nu een aantal teksten citeren.

In het requisitoir van 2 Koningen 17 lezen we:

"De HEERE had Israël en Juda gewaarschuwd door alle profeten, alle zieners: Bekeert u van uw boze wegen en onderhoudt mijn geboden en inzettingen, volgens de gehele wet die Ik uw vaders heb geboden, en door mijn knechten, de profeten, u heb doen overbrengen. Maar zij hadden niet geluisterd doch zich even hardnekkig betoond als hun vaders, die niet vertrouwd hadden op de HEERE, hun God." (2 Kon.17:13-14).

Door de verbondswraak van de HEERE was toen heel de kerk verwoest en waren er alleen nog maar enkele gelovigen in Babel overgebleven zoals Daniël en zijn vrienden, de profeet Ezechiël en de weinige getrouwen die met Psalm 137 in Babel Jeruzalem gedachten en ver-

hieven boven hun hoogste vreugde. Over deze verwoesting van stad en tempel zingen we met Psalm 74, berijmd vers 9:

"Wij zien aan ons, na al dit ongeval
geen teek'nen meer van uwe gunst gegeven.
Niet één profeet is ons tot troost gebleven,
geen sterv'ling weet, hoelang dit duren zal."

Er waren in deze tijd geen zeventuizend zielen, die de knie voor Baäl NIET gebogen hadden. Er was slechts een dal vol dorre doodsbenederen: Ezech.37. Zo algemeen en zo totaal was de verbondsbreuk van het volk en zo groot was de toorn van de HEERE daarover, dat Hij in Ezech.14:12 e.v. zegt, dat al zouden daar deze drie rechtvaardige mannen zijn: Noach, Daniël en Job, dat zij dan door hun gerechtigheid alleen zichzelf zouden redden. De HEERE bezwoer: "zij zouden zonen noch dochters redden, zijzelf alleen* gered worden maar het land zou een woestenij worden", Ezech.14:16.

Paradoxaal volgt dan: toch zullen er sommigen overblijven die ontkomen en uit Jeruzalem naar Babel weggevoerd worden - "zonen zowel als dochters", Maar als zij dan bij Ezechiël in Babel aankomen, zal de profeet Ezechiël (die grote smart had over deze bediening van Gods totale verbondswraak) getroost worden. Getroost ja, doch niet omdat zij met hem getrouw de HEERE liefhadden en dienden ("de knie niet voor Baäl gebogen hadden"), maar omdat hun handel en wandel zó goddeloos bleek te zijn, dat Ezechiël zou inzien en begrijpen, dat de HEERE niet zonder oorzaak gedaan had al wat Hij gedaan had in de verwoesting van stad en tempel en de uitroeiing van heel het volk uit het land van de belofte. Met dát doel liet de HEERE hen in leven en bracht hen naar Babel: opdat het Ezechiël, en ons met hem, duidelijk zou worden, dat de HEERE rechtvaardig is in zijn verbondsgerichten en uiterst lankmoedig, en getrouw aan zijn verbond. De apostel Paulus schrijft later:

"Als sommigen ontrouw geworden zijn
zal dan hun ontrouw de trouw Gods tenietdoen?
Volstrekt niet! Maar het blijve:
God waarachtig en ieder mens leugenachtig,
gelijk geschreven staat:
Opdat Gij gerechtvaardigd wordt in uw woorden,
en overwint in uw rechtsgedingen." Rom.3:3-4.

Evenzo schrijft hij in 2 Tim.2:13:

"indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw,
want Zichzelf verloochenen kan Hij niet."

Deze trouw van de HEERE is er niet alleen wat betreft de bediening van de zegen en de vloek van het verbond. Want als de bondsbreuk van het bondsvolk, ofwel de deformatie van de kerk, zo groot en algemeen zou worden, dat er geen bondsgetrouwen meer overbleven, dan zou de HEERE het land moeten slaan met de ban en voorgoed een einde moeten maken aan zijn verbond en verbondsvolk, dus aan het voortbestaan van de kerk. Uit Paulus' woorden in Rom,3:10-17 blijkt, dat zo'n situatie niet denkbeeldig is. De babylonische ballingschap is daarvan het bewijs. Toch is zelfs dat niet het einde. Want de HEERE is ook trouw aan zijn belofte aan Abraham en de andere getrouwe vaders; zie Lev.26:42-45. Er is ook de moederbelofte van Gen.3:15, het verbond met Noach, Gods belofte aan David, kortom er is Jezus Christus, in wie al Gods beloften ja en amen zijn; 2 Kor.1:20.

Daarom was de babylonische ballingschap niet het einde van Gods volk, de kerk. In Lev.26:42 staat daarom, dat ook bij de laatste zeven slagen van zijn ultieme verbondswraak de HEERE toch zal gedenken aan zijn verbond met Jakob, Isaäk en Abraham. Hij had het immers in Gen.22:17-18 aan Abraham beloofd:

"Ik zal u rijkelijk zegenen, en uw nageslacht zeer talrijk maken, als de sterren des hemels en als het zand der zee, en uw nageslacht zal de poort zijner vijanden in bezit nemen.

En met uw nageslacht zullen alle volken der aarde gezegend worden..."

Daarom zou de HEERE naar Ezech.37 het dal vol dorre doodsbeenderen tot leven wekken en zijn volk uit Babel doen terugkeren, zoals Hij voorheen door Mozes had gezegd in Deut.30:1-10:

"Wanneer dan al deze dingen over u komen, de zegen en de vloek die Ik u voorgehouden heb, en gij dit ter harte neemt te midden van al de volken, naar wier gebied de HEERE, uw God u verdreven heeft, en wanneer gij u dan tot de HEERE, uw God, bekeert en naar zijn stem luistert overeenkomstig alles wat Ik u heden gebied, gij en uw kinderen, met geheel uw hart en met geheel uw ziel - dan zal de HEERE, uw God, in uw lot een een keer brengen en Zich over u erbarmen; Hij zal u weer bijeenbrengen uit al de volken, naar wier gebied de HEERE, uw God, u verstrooid heeft.

Al waren uw verdrevenen aan het einde des hemels, de HEERE, uw God, zal u vandaar bijeenbrengen en naar het land, dat uw vaders bezeten hebben, gij zult het bezitten en Hij zal u weldoen en u talijker maken dan uw vaders. En de HEERE, uw God, zal uw hart en het hart van uw nakroost besnijden, zodat gij de HEERE, uw God, liefhebt met geheel uw hart en met geheel uw ziel, opdat gij leeft."

Hoe rijk is toch Gods Woord en hoe armzalig zijn toch alle menselijke redeneringen over kerk en uitverkiezing. Zie toch eens wat het Woord van de HEERE, onze God, zegt over wat Hij doet juist in de donkerste tijden van afval en deformatie van zijn kerk.

"Ik zal niet-mijn-volk noemen: mijn volk, en de niet-geliefde: geliefde. En het zal geschieden ter plaatse, waar (tot hen) gezegd was: gij zijn mijn volk niet, daar zullen zij genoemd worden: zonen van de levende God."

Rom.9:25; Hos.2:22; 1:10.

"GAAT UIT VAN HAAR, MIJN VOLK"

Jes.48:20; 52:11; Jer.50:8; 51:6, 45; 2 Kor.6:17; Openb.18:4.

"De HEERE doet gerechtigheid en recht aan alle verdrukten. Hij maakte Mozes zijn wegen bekend de kinderen Israëls zijn daden. Barmhartig en genadig is de HEERE, lankmoedig en rijk aan goedertierenheid; niet altoos blijft Hij twisten, niet eeuwig zal Hij toornen; Hij doet ons niet naar onze zonden en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden; maar zo hoog de hemel is boven de aarde, zo machtig is zijn goedertierenheid over wie Hem vrezen. Zover het oosten is van het westen, zover doet Hij onze overtredingen van ons; gelijk zich een vader ontfermt over zijn kinderen, ontfermt Zich de HEERE over wie Hem vrezen."

Ps.103:6-13.

En zo kwam Israël terug uit de ballingschap. Dat was toen het "nieuwe verbond", waarover Jeremia had geprofeteerd:

"Zie de dagen komen, luidt het woord des HEEREN, dat Ik met het huis van Israël een nieuw verbond sluiten zal. Niet zoals het verbond, dat Ik met hun vaders gesloten heb ten dage dat Ik hen bij de hand nam, om hen uit het land Egypte te leiden, mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik heer over hen ben, luidt het woord des HEEREN.

Maar dit is het verbond, dat Ik met het huis van Israël sluiten zal na deze dagen, luidt het woord des HEEREN: Ik zal mijn wet is hun binnenste leggen en die in hun hart

schrijven,
Ik zal hun tot een God zijn
en zij zullen Mij tot een volk zijn."
Jer.31:31-33.

Dit was de vervulling van wat Jeremia eerder namens de HEERE gesproken had tot het ontrouwe Juda over het afkerige Israël. De HEERE had Afkerigheid, Israël, ter oorzaak van haar echtbreuk verstoten en haar de scheidbrief gegeven. Maar desondanks sprak Hij door de profeet Jeremia:

"Ga heen en roep deze woorden uit naar het noorden en zeg:
Keer weder, Afkerigheid, Israël, luidt het woord des HEEREN,
Ik zal u niet donker aanzien, want Ik ben genadig, luidt het woord des HEEREN,
Ik zal niet altoos blijven toornen.
Alleen, erken uw ongerechtigheid,
dat gij van de HEERE, uw God, zijt afgefallen
en uw gangen gericht hebt naar de vreemden
onder elke groene boom, en naar mijn stem niet
hebt geluisterd, luidt het woord des HEEREN.
Keert weder, afkerige kinderen, luidt het woord des HEEREN,
want Ik ben heer over u;
Ik zal u nemen
één uit een stad
en twee uit een geslacht,
en u brengen te Sion,
en Ik zal u herders naar mijn hart geven,
die u zullen weiden met kennis en verstand."
Jer.3:12-15.

"Daarom zie, de dagen komen, luidt het woord des HEEREN, dat men niet meer zal zeggen: Zo waar de HEERE leeft, die de Israëlieten uit het land Egypte heeft doen optrekken, maar veel-
eer: Zo waar de HEERE leeft, die het nageslacht van het huis Israëls heeft doen optrekken en het heeft doen komen uit het Noorderland en uit al de landen waarheen Hij hen verdreven had;"
Jer.23:7-8.

6.4 De HEERE gedenkt zijn verbond met Abraham en zendt daarom een profeet gelijk Elia

Van de oudtestamentische verbondsgeschiedenis na de terugkeer uit de babylonische gevangenschap is in onze Bijbel niet zoveel geopenbaard als van die uit de tijden daarvoor. Uit de tijd na de ballingschap hebben we de Bijbelboeken Ezra, Nehemia, Esther, Zacharia, Maleachi en de profetieën in het boek Daniël. Met name de boeken van de Makabeeën zijn apocrief, juist omdat ze wel geschiedenis beschrijven maar niet profetisch de bondshandel van de HEERE daarin vertellen (vgl.Ps.78).

Vooraf uit het boek Zacharia blijkt wel hoe ook in deze na-exilische tijd de bondsbreuk van het weergekeerde volk van God weer opkwam, en leidde tot bediening van Gods verbondswraak, maar ook hoe opnieuw de gelovige rest werd gered en voor hen het koningschap van de HEERE werd hersteld. Het was toen nog steeds de bediening van de schaduwen, hoewel de betekende zaak daar steeds meer doorheen schemerde. Petrus zegt juist daarvan (in 1 Petr.1:10-12), dat de profeten hebben gezocht en gevorst naar de zaligheid, die met de vervulling door Jezus Christus kwam in de apostolische tijd.

In het laatste boek van het Oude Testament, dat van de profeet Maleachi, blijkt het grootste deel van het verbondsvolk, de kerk, ondanks de wederkeeren het geschonken herstel na de babylonische ballingschap, toch weer uit bondsbrekers te bestaan. Zij, die nog de HEERE willen dienen naar zijn Woord, hebben het moeilijk en velen worden ontrouw met de woorden:

"Nutteloos is het God te dienen;
wat gewin geeft het, dat wij in rouw gaan
voor het aangezicht van de HEERE der heerscharen?
En nu, wij prijzen de overmoedigen gelukkig,
niet alleen worden zij gebouwd, terwijl zij goddeloosheid
bedrijven,
maar ook verzoeken zij God, en ontkomen." Mal.3:14-15.

Toch is er in die gedeformeerde kerk, net als bij Asaf in Ps.73-15
"het geslacht van Gods kinderen." Van hen zegt Maleachi:

"Dan spreken zij die de HEERE vrezen, onder elkander,
ieder tot zijn naaste:

De HEERE bemerkte het toch en hoorde het en er werd een
gedenkbok voor zijn aangezicht geschreven, ten goede van
hen die de HEERE vrezen en zijn naam in ere houden.

Zij zullen Mij ten eigendom zijn, zegt de HEERE der heer-
scharen, op de dag die Ik bereiden zal.

En Ik zal hen sparen, zoals iemand zijn zoon spaart,
die hem dient.

Dan zult gij tot inkeer komen en het onderscheid zien tussen
de rechtvaardige en de goddeloze,
tussen wie God dient, en wie Hem niet dien." Mal.3:16-18.

Vervolgens kondigt dan ook Maleachi de komst aan van "de dag des
HEEREN". Dat is de dag van de oogst, waarop het koren wordt ge-
scheiden van het onkruid, dat verbrand wordt.

"Want zie, de dag komt, brandend als een oven!

Dan zullen alle overmoedigen en allen die goddeloosheid
bedrijven, zijn als stoppels, en de dag die komt, zal hen in
brand steken - zegt de HEERE der heerscharen - welke hun
wortel noch tak zal overlaten." Mal.4:1.

Die dag wordt "de dag des HEEREN" genoemd omdat het de HEERE is,
die op die dag door de bediening van zijn verbondswraak alle
goddeloze bondsbrekers, die zijn kerk verdierven, uit zijn volk
of kerk zal uitroeien.

Zoals Lot in Sodom had te lijden onder de goddeloosheid van de
Sodomieten en, onder hen wonende, dag aan dag zijn rechtvaardige
ziel heeft gekweld door het zien en horen van hun tegen alle wet
ingående werken (vgl. 2 Petr.2), zo leden de bondsgetrouwen in de
kerk toen Maleachi profeteerde. Judas zegt, dat Sodom en Gomorra
en de steden in nabijheid er liggen, als voorbeeld, onder een
straf van eeuwig vuur (Judas vs.7). En Petrus en Judas verklaren
deze geschiedenis als voorbeeld of afbeelding van Gods verbonds-
wraak over valse profeten en goddelozen die de kerk waren binnen-
geslopen. Een tijd van kerkelijke deformatie is uiterst moeilijk
en zwaar voor de bondsgetrouwen. Psalm 11:3 zegt:

"Wanneer de grondslagen zijn vernield,
wat kan dan de rechtvaardige doen?"

De rechtvaardigen moeten in dat geval wachten en hopen op de HEERE.
Zij kunnen niet zelf de kerk reformeren en zuiveren van de godde-
loze bondsbrekers. Uitdrukkelijk heeft de HEERE gezegd: MIJ komt
de wraak toe, IK zal het vergelden.

"Hij zelf zal Israël verlossen
van al zijn ongerechtigheden" Psalm 130:8.

Over die dag der wrake zegt de HEERE daarom tot de bondsgetrouwen,
die ootmoedig op zijn verlossing hopen:

Maar voor u, die mijn naam vreest,
zal de zon der gerechtigheid opgaan.
en er zal genezing zijn onder haar vleugelen;
gij zult uitgaan en springen als kalveren uit de stal.

Gij zult de goddelozen vertreden,
want tot stof zullen zij zijn onder uw voetzolen
op de dag die Ik bereiden zal,
zegt de HEERE der heerscharen." Mal.4:2-3

* hun

En dan besluit de profeet Maleachi het Oude Testament van de Bijbel met de volgende woorden van de HEERE:

"Zie, Ik zend u de profeet Elia,

voordat de grote en geduchte dag des HEEREN komt.

Hij zal het hart der vaders terugvoeren tot de kinderen en en het hart der kinderen tot hun vaders,

opdat Ik niet kome en het land treffe met de ban." Mal.4:5-6.

Een profeet gelijk Elia zal bekering bewerken van vaders en kinderen, zodat de HEERE niet heel het verbondsvolk zal moeten uitroeien door de verbondswraak. Ook als de kerk ontrouw is, blijft de HEERE getrouw. Getrouw, niet alleen aan de toezegging van de zegen of de vloek, maar ook aan zijn beloften aan Abraham en de vaders. Bij een totale verbondsbreuk van alle bondelingen en heel de kerk, zou Hij krachtens zijn verbondsrecht allen moeten uitroeien uit het leven in zijn verbond. Maar de HEERE gedenkt aan zijn verbond met Abraham tot in het duizendste geslacht. Daarom zal Hij, voordat de dag des HEEREN komt, een profeet zenden, die zoals eens Elia, het verbondsvolk bestraft en oproept tot bekering. Alzo zal door alle eeuwen heen de gemeenschap der heiligen, dat is de kerk, bewaard blijven.

Johannes de Doper was zulk een profeet als Elia; Luk.1:16-17, Matth.11:7-15; 17:10-13; Mark.9:11-13. Volgens Joh.1;21 ontkende Johannes zelf, dat hij Elia was. Daaruit blijkt wel, dat Maleachi geen wederkomst van de historische Elia bedoelde. Het gaat om het profetische werk dat Elia deed. In een situatie van verregaande afval en deformatie van de kerk stelde hij het bondsvolk voor de

keus: Kiest u heden wie gij dienen zult!

Omdat de HEERE getrouw is aan Zichzelf geeft Hij, voordat Hij met zijn oordeel komt, eerst een profeet, die het kwaad in de kerk aanwijst en bestraft en tot bekering en tuchthandhaving oproept. Zo blijft Hij daarom ook doen in de nieuwtestamentische kerkgeschiedenis. Dit is volgens Openb.11 het werk van de twee getuigen. Zoals eens Elia hebben zij de macht om de hemel te sluiten, zodat er geen regen valt gedurende de dagen van hun profeteren. Telkens als de verbondsbreuk in de kerk tot een hoogtepunt komt, zal de HEERE dus deze "Elia" zenden, opdat er steeds een rest bewaard wordt, die terugkeert tot het geloof van de vaders. Naar onze belijdenis in art.27 NGB, zal er zo tot het einde blijven: de kerk van alle tijden en plaatsen:

"te zamen gevoegd, en verenigd zijnde met hart en wil, in één zelfden Geest, door de kracht des geloofs."

7. OPENBARING N.T. OVER GODS BONDSHANDEL

7.1 De Messias geboren in een ontrouw verbondsvolk of een gedeformeerde kerk

Toen de Messias geboren werd in Bethlehem - Davids Zoon en Heer - was de echte verbondstrouw bij het Joodse volk met een lantarentje te zoeken: de kerk was zwaar gedeformeerd. Zelfs een vroom man als Zacharias werd met stomheid geslagen wegens zijn ongeloof. Het hemelse leger van engelen verscheen slechts aan weinige herders. En toen de wijzen uit het oosten kwamen vragen waar de Messias geboren zou worden, geraakte wel heel Jeruzalem in opschudding en wist de vergadering van al de overpriesters en schriftgeleerden wèl, dat het te Bethlehem in Juda was, maar ze lieten de wijzen alleen vertrekken: niemand ging met hen mee naar Bethlehems stal. Herodes, die het wèl geloofde, vermoordde alle jongetjes van twee jaar oud en daar beneden in Bethlehem en omstreken. Hun moeders jammerden gelijk Rachel in ongeloof: aan de geboorte van de Messias dachten zij niet.

Als Jozef en Maria met de pasgeboren Messias Jezus in de tempel komen om Hem naar de wet de HEERE voor te stellen, lezen we alleen

over Simeon en Hanna, die God loven en daarover vervolgens spreken "tot allen, die voor Jeruzalem verlossing verwachtten". Het overgrote deel van de Joden geloofde er niets van; sterker: ze merkten er niets van op, zoals later Christus tot Nicodemus zegt: als onwedergeborenen konden zij het Koninkrijk van God in de komst van de Messias niet zien.

Toch was er in Jeruzalem de indrukwekkende tempel met fraaie hoven en gebouwen daaromheen, waarop de discipelen in Matth.24:1 wijzen. De tempel, die Christus noemde "het huis van mijn Vader", en over de verontreiniging waarvan Hij toornde omdat de Joden het tot een rovershol hadden gemaakt.

Overal in het land waren synagogen, waar de thora en de profeten en de geschriften werden gelezen. De sabbatten werden heel secuur onderhouden, evenals de andere inzettingen die werden onderwezen uit de wet van Mozes naar de interpretaties door de ouden. De offers in de tempel werden naar de eis gebracht; de heilige feesten werden gevierd en de tienden gegeven, zelfs van de dille en de komijn. Maar het was daarmee zoals in Jes.29:13 staat:

"En de HEERE zeide:

Omdat dit volk Mij slechts met woorden nadert en met zijn lippen eert, terwijl het zijn hart verre van Mij houdt, en hun ontzag voor Mij een aangeleerd gebod van mensen is, daarom, zie Ik ga voort wonderlijk met dit volk te handelen, wonderlijk en wonderbaar: de wijsheid van zijn wijzen zal tenietgaan en het verstand van zijn verstandigen zal schuilgaan."

De apostel Paulus heeft deze hypocriete godsdienst later getypeerd als een zoeken van de zaligheid door het volbrengen van de werken der wet. Door heel precies de mosaïsche wet te onderhouden dachten zij de zegen van het verbond te kunnen verdienen. Maar de liefde tot God en de naaste, die de ware volbrenging van de wet is, kenden zij niet. Hun theologie was die van de vrienden van Job: wil je een goed leven hebben, onderhoud dan Gods wet, want dan moet de HEERE je krachtens zijn eigen verbondswet wel zegenen. Op die manier dachten die goochemerds de komende toorn te ontgaan, zei Johannes de Doper (Matth.3:7). Over deze schriftgeleerden en Farizeeën sprak de Here Jezus volgens Matth.23 zevenmaal het "wee u" uit.

In deze door en door verworpen en gedeformeerde kerkwereld, waar de verbondsvloek allerwege zichtbaar was in onder meer blinden, doven, lammen, bezetenen en melaatsen, trad Jezus Christus op.

7.2 Johannes doopt tot bekering opdat de ban Israël niet uitroeit voordat Christus zijn werk heeft kunnen volbrengen

Johannes de Doper kondigde over de grote ontrouw in deze Joodse kerk van God de komst*van de verbondswraak. De bijl lag reeds gereed aan de wortel der bomen en iedere boom die geen goede vruchten voortbracht, zou worden uitgehouwen en in het vuur geworpen. Dat zou geschieden door Hem, die na hem kwam, en die de wan in zijn hand droeg om zijn dorsvloer geheel te zuiveren en het graan in de schuur bijeen te brengen maar het kaf zou Hij verbranden met onuitblusbaar vuur. Toen Johannes in de gevangenis van Herodes zat, ergerde hij zich aan Jezus. Want de goddeloosheid heerste en Jezus predikte en deed wel vele wonderen en tekenen, maar het oordeel over de bondsbrekers en de reformatie van de toenmalige kerk bleef uit.

Jezus was echter niet gekomen om de Joodse kerkwereld te oordelen maar juist om haar te behouden (Joh.12:47). Het was immers juist de taak van Johannes de Doper geweest om als "de Elia die komen zou" te dopen tot bekering, opdat de HEERE het land niet zou behoeven te slaan met de ban! Op die manier had hij dus juist de weg bereid voor de Here Jezus om nog te kunnen werken in heel die gedeformeerde kerk en daar ten slotte als het lam Gods de zonden te kunnen wegnemen van de kerkwereld van alle tijden en plaatsen.

Maar wanneer Jezus dat grote werk eenmaal volbracht had aan het kruis van Golgotha, ja, dán zou Hij, na zijn hemelvaart, zeker de zevenvoudige verbondswraak van de HEERE bedienen aan alle Joden, die ondanks zijn opstanding en het wettige getuigenis van zijn 12 apostelen en al zijn andere discipelen nóg niet in Hem wilden geloven als de enige Messias.

Christus zegt in Matth.11 van Johannes de Doper, dat hij een man was die niet met alle winden meewaaide en ook niet een fluwelen hofdignitaris, bedreven in diplomatie en het sluiten van compromissen. Door zijn werk als wegbereider voor Jezus was hij méér dan een profeet. Want zonder zijn optreden had God de kerk van alle tijden niet kunnen redden omdat Christus dan zijn werk onder en voor Gods volk niet had kunnen doen.

Doch als Christus zijn werk eenmaal heeft volbracht, en na zijn hemelvaart is gezeten aan de rechterhand van de Vader, kan, na de uitstorting van de Heilige Geest, ook de eenvoudigste gelovige over grotere dingen profeteren dan Johannes de Doper.

Want God is getrouw; zijn plannen falen niet.

Na Pinksteren is heel de mosaïsche wet vervuld. De "schaduw" - ook die in de bediening van de verbondswraak - zijn dan "werkelijkheid" geworden. Het jaar van het welbehagen van de HEERE over alle christgelovigen werd toen tegelijk de dag van de verbondswraak over alle bondsbrekers (Jes.61:2). Voor wijzen en verstandigen zijn deze dingen verborgen maar aan kinderkens zijn ze geopenbaard. Dat is en blijft de rust, de sjaloom, die Jezus Christus schenkt aan allen, die tot Hem komen in de vermoënis van de kerkstrijd tegen de leringen en geboden van eigen-wijze bondsbrekers in de ontrouwe kerk.

7.3 Messias Jezus is trouw in een ontrouwe kerk en sterft voor een volk van zondaren

De Messias Jezus is trouw geweest temidden van een ontrouw Joods verbondsvolk, trouw in een gedeformeerde kerk. Om goed te beseffen hoe bijzonder dit is, moeten we zien, dat Jezus Gods Zoon was.

Johannes zegt: "wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van de eniggeborene des Vaders, vol van genade en waarheid"; Joh.1:14. Hij is "geboren, niet gemaakt", belijden we met Nicéa. Deze Messias Jezus was dus GOD Zelf. Wie Hem zag, had de Vader gezien, want Hij en de Vader zijn één; Joh.14:9-10. Nicéa beleed van Jezus: Hij is van hetzelfde wezen met de Vader, door Wien alle dingen gemaakt zijn. Want Johannes noemt Hem: het vleesgeworden woord; Joh.1. In het twistgesprek met de Joden in Joh.8 eindigt Jezus met de woorden: "Eer Abraham was, ben Ik", Joh.8:58.

Van Mozes staat in Deut.34:10 geschreven:

"Zoals Mozes, dien de HEERE gekend heeft van aangezicht tot aangezicht, is er in Israël geen profeet meer opgestaan".

Welnu, Jezus was de profeet "gelijk Mozes", wiens komst Mozes had voorzegd: Hand.3:23; Deut.18:15 en 17-18. Jezus sprak de woorden, die Hij van de Vader gehoord had; Joh.8:26. Toen zij het laatste pascha vierden zei de Here tegen zijn discipelen:

"Wie Mij niet liefheeft bewaart mijn woorden niet, en het woord, dat gij hoort, is niet van Mij, maar van de Vader, die Mij gezonden heeft." Joh.14:24.

Toch noemt deze eniggeborene Zoon van God Zichzelf steeds weer: "de Zoon des mensen", ofwel "de Zoon van de mens". Lukas voert het geslachtsregister van Jezus Christus terug tot Adam: "de zoon van God"; Luk.3:17. Jezus is geboren uit de maagd Maria. Dat zegt heel veel van de bijzondere hoogheid van de mens in Gods schepping (Ps.8). God maakte de mensen: "naar ons beeld, als onze gelijkenis"; Gen.1:26. Bij het sterven daalt de adem van de dieren naar beneden in de aarde, maar van de mensenkinderen stijgt zij op naar boven, zegt Pred.3:21. De mensen zullen opstaan op de jongste dag, de dieren niet. De eniggeborene Zoon van God, eenswezens met de

Vader, God, te prijzen tot in eeuwigheid, nam vlees en bloed aan uit de maagd Maria. Hij werd onzer een, uitgenomen de zonde. Door de genade van God smaakte Hij de dood om vele zonen tot heerlijkheid te brengen; Hebr.2:9 e.v.

Het moet ons ten hoogste verbazen en veel zeggen, dat Christus zijn werk als het Lam Gods, dat onze zonden heeft verzoend, heeft kunnen en willen doen juist temidden van een ontrouw verbondsvolk, in een gedeformeerde kerk.

Had dat niet anders gekund?

Abraham was getrouw in het geloof toen hij Isaäk wilde offeren; Gen.22. Hij had zijn zoon lief, zijn enige.

Onder Israël geschiedde het slachten van de lammeren voor de offers toch zonder martelingen.

Maar Jezus heeft "ontallijke smaadheden geleden", ja, "zijn gezegend lichaam aan het kruis laten nagelen"; (avondmaalsformulier). Het bloedige zweet werd Hem in de hof uitgedrukt, waar Hij bad:

"Abba, Vader, alles is U mogelijk, neem deze beker van Mij weg. Doch niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt". Mark.14:36.

De apostel Paulus zegt, dat Jezus voor goddelozen gestorven is:

"Want niet licht zal iemand voor een rechtvaardige sterven - maar misschien heeft iemand nog de moed voor een goede te sterven - God echter bewijst zijn liefde jegens ons, doordat Christus, toen wij nog zondaren waren, voor ons gestorven is" Rom.3:7-8

Zoals Christus zei tegen zijn discipelen op weg naar Getsemane:

"Gij zult in deze nacht allen aan mij geërgerd worden, want daar is geschreven: Ik zal de herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden." Mark.14:27; Zach.13:7.

In die nacht was in Israël van de bekering en het geloof, bewerkt door Johannes de Doper, niets meer over: zelfs Christus' discipelen geloofden niet in Hem. Hun woordvoerder Petrus verloochende Jezus tot driemaal toe. En op de paasmorgen verwachtte geen van hen zijn opstanding, terwijl Hij hun dit tevoren toch zo duidelijk had voorzegd!

Voor heel dit ongelovig verbondsvolk, voor heel deze tot het uiterste gedeformeerde kerk, is Christus Jezus gestorven aan het kruis. Dat profeteerde zelfs de hogepriester van dat jaar, Kajafas, volgens Joh.11:51. Voor heel dat volk, voor al die ongelovige Joden, voor vriend en vijand onder hen, bad Jezus aan het kruis:

"Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen." Luk.23:34.

Daarom besluit Petrus zijn rede tot de Joden in de tempel, na de genezing van de verlamde bij de Schone Poort, met de woorden:

"God heeft in de eerste plaats voor u zijn Knecht doen opstaan en Hem tot u gezonden, om u te zegenen, door ieder uwer af te brengen van zijn boosheden." Hand.3:26.

Zoals hij ook samenvatte in zijn woorden op Pinksteren tot "het ganse huis Israëls":

"Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen, die verre zijn, zovelen als de Here, onze God, ertoe roepen zal." Hand.2:39.

7.4 Wie zich afscheidt van een ontrouwe of gedeformeerde kerk is Christus niet waardig

In de tijd dat Christus op aarde was, hadden de leiders van het volk - overpriesters, schriftgeleerden, Farizeeën en Sadduceeën - de hoofdstukken van de godsdienst aangetast en bedorven. Terwijl zij trachtten hun eigen gerechtigheid te doen gelden door een nauwgezette onderhouding van de wet van Mozes, waren zij uit hun werken kenbaar als huichelaars (zie o.m. Rom.2:17-24 en Rom.9:30-10:3). Wanneer Christus, bijvoorbeeld in Matth.23, de schriftgeleerden en Farizeeën huichelaars noemt, grondt Hij die beschuldiging steeds op hun voor een ieder waar te nemen openbare boze leringen en werken.

Johannes zegt in de proloog van zijn evangelie over Jezus Christus:

"Hij kwam tot het zijne,
en de zijnen hebben Hem niet aangenomen." Joh.1:11

Welnu, wie Christus verwerpt, heeft het fundament van heel de kerk weggenomen.

Nooit ontbrak dus de hoofdzaak van de ware religie meer dan in de Joodse kerk toen Jezus op aarde was. Dat betekent dus, dat toen meer dan ooit Calvijns criterium voor afscheiding en reformatie van de kerk aanwezig was.

Maar heeft de Here Jezus Christus Zich toen met de zijnen van die kerk afgescheiden?!

Integendeel, Hij heeft juist in zo'n door en door gedeformeerde en ontrouwe kerk alle gerechtigheid van de goddelijke wet vervuld en volbracht. Indien Hij Zich had afgescheiden en was weggegaan uit dat ontrouwe volk van de bondsbrekers, zou Hij nooit het offer hebben kunnen brengen als het Lam van God, dat de zonden van de wereld wegneemt. Aangezien er onder de hemel geen andere naam aan de mensen gegeven is, waardoor wij moeten zalig worden, zou er dan voor niemand behoudenis zijn geweest (Hand.4:12).

Het argument, waarmee Calvijn tegenover de Rooms en de Reformatie verdedigde, is dus niet in overeenstemming met Gods Woord. Ook al is de deformatie zó groot, dat de hoofdzaken van de christelijke religie zijn aangetast en dat Jeruzalem wordt vertreden door de bondsbrekers, zodat de merktekenen van de WARE kerk ontbreken, terwijl de ware gelovigen zwaar worden gekweld en verdrukt, dan is dat nog geen wettige grond om zich kerkelijk af te scheiden.

Wie dat wél doen, zijn niet van "degenen-die-geloven-tot-behouding-der-ziel" maar van "degenen-die-zich-onttrekken-ten-verderve" (Hebr.10:39, St.vert.). Zulke scheurmakers veroordelen metterdaad de enige Heiland Jezus als een overtreder van de ordinantie van God, beleden in art.28 NGB. Want de Here Jezus scheidde Zich niet af maar ging binnen de ontrouwe, zwaar gedeformeerde Joodse kerk de weg naar het kruis. En Hij zei het, en handhaaft dat voor de ganse kerkhistorie:

"Wie zijn kruis niet opneemt
en achter Mij gaat,
is Mij niet waardig." Matth.10:38

7.5 De Leidsman onzer behoudenis verdeelde zijn kerkvolk niet naar Gods verborgen praedestinatie maar hield Zich aan de geopenbaarde dingen

De Here Jezus heeft toen Hij werkte onder het Joodse verbondsvolk ook geen onderscheid gemaakt tussen uitverkorenen en verworpenen op de manier, waarop dat werd gedaan in de theologie van

Augustinus en Calvijn. Een onderscheiding als die tussen zichtbare en onzichtbare kerk, zoals we die kennen uit de reformatische scholastieke theologie, was Hem geheel vreemd. Hij heeft zeker wel onderscheid gemaakt tussen gelovigen en ongelovigen onder het

bondsvolk, tussen bondsgetrouwen en bondsbrekers. Maar dat was dan steeds op grond van hun daden. Zoals Hij het ook aan zijn discipelen onderwees: aan de vruchten moet men de boom kennen. Niet Gods verborgen uitverkiezing was voor Hem de maatstaf, ofwel het "cor ecclesiae", het hart van de kerk, zoals A.Kuyper dat leerde. Want Hij was gezonden tot de verloren schapen van het huis Israëls. De dochter van de Kananese vrouw wordt volgens Matth.15:21-28 pas genezen wanneer haar moeder heeft beleden, dat Jezus was gekomen voor heel het Joodse verbondsvolk en dat voor de heidenen het heil is uit de Joden. Uit heel zijn zelfopenbaring blijkt steeds weer, dat Hij alle Israëlieten tot Zich wil trekken. In Kana krijgen alle bruiloftsgasten te drinken van de wijn, en heel de grote schare van de vijfduizend in Joh.6 wordt gespijzigd met het brood, hetgeen Christus verklaart als sacrament van zijn middelaarswerk, met de woorden:

"Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij gij het vlees van de Zoon des mensen eet en zijn bloed drinkt, hebt gij geen leven in uzelf." Joh.6:53.

En tot hen allen sprak Hij:

"wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen." Joh.6:37.

Maar de apostel Paulus waarschuwt daarbij de Korinthieërs:

"Want ik stel er prijs op, broeders, dat gij weet, dat onze vaders allen onder de wolk waren, allen door de zee heengingen, allen zich in Mozes lieten dopen in de wolk en in de zee, allen hetzelfde voedsel aten, en allen dezelfde geestelijke drank dronken, want zij dronken uit een geestelijke rots, welke met hen meeging, en die rots was de Christus. En toch heeft God in het merendeel van hen geen welgevallen gehad, want zij werden neergeveld in de woestijn.

Deze gebeurtenissen zijn ons ten voorbeeld geschied, opdat wij geen lust tot het kwade zouden hebben, zoals zij die hadden." 1 Kor.10:1-6.

Dit "allen" gold dus niet alleen van Israël in de woestijn, maar ook voor heel het Joodse volk toen Christus op aarde was, en het geldt van heel de nieuwtestamentische kerk tot de jongste dag toe.

Zo zien we: de Here Jezus maakte in zijn omgang met het bondsvolk van de Joden geen onderscheid tussen uitverkorenen en niet-uitverkorenen zoals de reformatorische theologie dat eeuwenlang heeft gedaan. Allen genas Hij en bediende Hij de verzoening door zijn vlees en bloed. Het waren de kenbare, openlijke daden van ongeloof en verwerping, die verschil maakten en het bondsvolk verdeelden in koren en onkruid. Hebr.4:2 zegt duidelijk waarom het woord van Christus' prediking, hoewel het tot heel het kerkvolk kwam zonder onderscheid te maken tussen uitverkorenen en niet-uitverkorenen, toch niet allen behield, namelijk:

"omdat het niet met geloof gepaard ging bij hen, die het hoorden."

Hoevelen van hen, die door Jezus genezen waren van hun kwalen, van hen die door Hem van gebreken en duivelen werden verlost of op wonderbare wijze waren gespijzigd, verlieten Hem later, zoals blijkt uit het vervolg van Joh.6. Christus nam zelfs Judas, Simons zoon Iskariot, op in de kring van de twaalf uitverkoren discipelen, terwijl Hij wist, dat hij Hem zou verraden.

Heel de "onderscheidenlijke" prediking en gemeentebesouwing, zoals die uit hoofde van Gods eeuwige praedestinatatie eeuwenlang in Nederland is gepraktiseerd, is volkomen vreemd aan de Schriften en is geheel veroordeeld door de woorden en werken van onze enige Meester. Want Christus verdeelde het verbondsvolk, de kerk, niet op basis van Gods praedestinatatie van eeuwigheid, maar Hij maakte onderscheid naar hun kenbare daden en woorden: aan de vruchten zult ge de boom kennen, zo zei Hij. De leer van een zichtbare en onzichtbare kerk uit hoofde van Gods verborgen uitverkiezing van

eeuwigheid is een eigenwijs mensenbedenksel en een ontspoorde theologie. Daarvan zijn grote ongelukken ontstaan in de praktijk der godzaligheid en voor de gezonde leer.

"Spreek vrijmoedig over God, maar misbruik zijn naam nooit" - zo luidt naar ik meen een spreuk van de Bond tegen het Vloeken. Analooq daaraan zouden we kunnen zeggen: spreek vrijmoedig over Gods eeuwige verkiezing en verwerping, maar misbruik dat toch niet alsof gij God Zelf zijt en in zijn verborgen Raad kunt inzien. Want dat heeft zelfs Gods Zoon op aarde nooit gedaan, terwijl Hij toch kwam van de Vader en ons "de verborgen raad Gods van onze verlossing volkomen geopenbaard heeft"; H.C., zd.12.

Tot troost voor zijn kinderen heeft de HEERE in zijn Woord geopenbaard, dat er voor hen een uitverkiezing is van voor de grondlegging van de wereld. Maar als de heren theologen daarmee aan de haal gaan om er allerlei conclusies aan te verbinden en constructies mee te bouwen, met name over de ware en de valse kerk, is dat van Hem vervloekt!

Over de energieën van dwaling en de kerkverwoestende gevolgen hiervan zijn boeken vol te schrijven.

Globaal bezien ontstaat hierdoor BINNEN de kerk onzekerheid en BUITEN de kerk valse gerustheid.

Bij het zelfonderzoek BINNEN de kerk gaat het dan niet meer om de vraag of men Gods gewisse beloften gelooft en of men leeft met de HEERE in trouw aan zijn verbond, maar of men bij zichzelf wel de onfeilbare vruchten van Gods verkiezing kan waarnemen, zodat men mag geloven tot de weinige uitverkorenen te behoren (vgl.D.L.I.12) Bij het toezicht op elkaar en de onderlinge bemoediging en vermaning gaat het dan niet meer alleen over de in de praktijk van dit leven zichtbare en kenbare handel en wandel van de medekerkleden, maar gaat men elkaar beoordelen op zijn inwendige staat voor God en of men wel een uitverkorene is. In het laatste geval wordt genoeg genomen met een volkskerk, waarin vele openlijke ongelovigen en hypocrieten zitten, zonder dat men zich medeverantwoordelijk weet voor de geboden kerkelijke tuchttoefening over hen. Want het is dan immers tóch onvermijdelijk, dat er in de zichtbare kerk ook vele ongelovigen zitten, die niet uitverkorenen zijn. Maar Christus wandelt tussen de kandelaren en Hij bedient heel de kerk- of verbondsgeschiedenis door de rechten van Gods verbond in zegen en in vloek, al naar gelang van de daden van de kerkmensen: hetzij goed, hetzij kwaad:

Wie stelt, dat er BUITEN de kerk uitverkorenen of zelfs gelovigen zijn, met name in de valse kerken en sekten, die rekent niet met de bekende menselijke daden maar met een onbekende goddelijke voorwetenschap. Terwijl de HEERE uitdrukkelijk heeft gezegd, dat Hij zal oordelen naar wat de mensen in de praktijk van dit leven gedaan hebben, spreekt men dit tegen en zegt, dat er ook velen die buiten de kerk sterven, behouden worden en in de hemel komen. Heel Gods historische bondshandel met zijn kerk, waarin Hij op de tijden en gelegenheden door de Vader beschikt, de bondswraak bediende en de bondsbrekers uit zijn kerk uitroeide, wordt dan gelochend. Inplaats daarvan spant men zich in voor een vals oecumenische wereldeenheden - orthodox of universeel - van de "kinderen des vleses" in allerlei valse kerken en sekten. Wie zich hierdoor hebben laten verleiden en geruststellen zullen straks uit Jezus' mond te horen krijgen:

"Ik heb u nooit gekend;

gaat weg van Mij, gij werkers der wetteloosheid." Matth.7:23.

7.6 De enige Zaligmaker veroordeeld en de door Gods Geest gewerkte vraag van de discipelen in Hand.1:6 uitgelegd als vleeselijk onbegrip

We hebben dus gezien, dat Calvijns criterium voor de afscheiding van de Roomse kerk in de Grote Reformatie, namelijk dat dit gerechtvaardigd en geboden is wanneer men kan aantonen, dat de hoofdzaken van de christelijke religie zijn aangetast, niet in overeenstemming is met Gods Woord. Want nooit was de kerk zozeer van de hoofdzaak van de christelijke religie vervallen als toen zij Jezus als de Christus verwierpen en Hem tenslotte zelfs lieten kruisigen. Maar Christus bad nog aan het kruis voor zijn Joodse vijanden. Hij volbracht juist binnen een zwaar gedeformeerde kerk zijn middelaarsambt. De conclusie is dus, dat wij trouw moeten zijn in een ontrouwe kerk en dat zij*zich om meer of minder grote gebreken van haar afscheiden, als scheurmakers moeten worden veroordeeld en dat zij als mensen, die zich onttrekken, met al hun vermeende goede bedoelingen ten verderve gaan. Want zij veroordelen met hun daad de enige Zaligmaker Jezus. Immers, als Gods ordinantie zou zijn, dat men zich van een kerk, waarin het schort aan de merktekenen van de WARE kerk, moet afscheiden, heeft Christus tegen die ordinantie gezondigd en is Hij dus geen volkomen zaligmaker.

Veroordelen we hiermee dan de Grote Reformatie en geven we*tegen Calvijn gelijk, dat de Reformatie een kerkscheuring was? Geenszins ! We veroordelen alleen Calvijns argument, zijn criterium voor de noodzaak om zich af te scheiden. In werkelijkheid was het allemaal een heel stuk ernstiger, diepgaander en veelomvattender dan Calvijn en zijn Roomse tegenstanders beseften. God, de HEERE, had eeuwenlang geduld gehad met een steeds toenemende kerkelijke deformatie of bondsbreuk van zijn kerkvolk. Hij had daarover ook zijn verbondsvloek bediend: 7x, 7x, 7x, zonder dat er een waarachtige bekering kwam. Toen dan eindelijk de monnik Maarten Luther met een publiek getuigenis kwam tegen enkele uitwassen van de openbare kerkzonden, werd hij in de ban gedaan en volgden de laatste 7 plagen van Leviticus 26:27-39 en Openb.16. Dat was het werk van God in de Grote Reformatie van de zestiende eeuw. Christus was het, die op de tijden en gelegenheden door de Vader beschikt, ook toen het koningschap voor Israël herstelde. Het was deze nieuwtestamentische bondshandel van Jahwe, die niet naar de Schriften werd onderkend: door Calvijn niet en zeker niet door de Roomsens.

Hieruit blijkt, dat Calvijn niet had begrepen wat de Here deed op Pinksteren en daarna.

De vraag van de apostelen in Hand.1:6:

"Here, herstelt Gij in deze tijd het koningschap voor Israël?" legde hij geheel verkeerd uit. Hij zag daarin een stuk dwaling en ongeloof van de discipelen, en hij veroordeelde hen zwaar wegens deze vraag. Daarin waren volgens hem evenveel dwalingen als woorden.

Uit de evangeliën blijkt inderdaad meermalen, dat de discipelen vóór Christus' opstanding zijn weg niet goed verstonden. Maar dat is ná zijn opstanding veranderd. Lukas vertelt hoe Jezus met zijn discipelen sprak nadat Hij was opgestaan en dat Hij hen de Schriften verklaarde. En dan schrijft hij in Luk.24:45:

"Toen opende Hij hun verstand
zodat zij de Schriften begrepen."

Johannes schrijft, dat Jezus bij zijn verschijning aan de discipelen op de avond van zijn opstandingsdag tot hen zei:

"Vrede zij u!

Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u.

En na dit gezegd te hebben, blies Hij op hen en zeide tot hen:

"Ontvangt de Heilige Geest." Joh.20:21-22.

De vraag van Hand.1:6 was dan ook juist gesteld vanuit door de Geest geschonken wijsheid en inzicht. Toen de discipelen deze vraag stelden gingen zij er volkomen terecht vanuit, dat Davids grote Zoon nu als Koning zou gaan regeren en het koningschap voor Israël zou herstellen.

7.7 Omdat "het ganse huis Israëls" op Pinksteren nog Gods verbondsvolk is, komt daarna "de dag des HEEREN" "het herstel van het Koningschap voor Israël"

De uitstorting van de Heilige Geest op Pinksteren was een publieke gebeurtenis. Heel Jeruzalem werd opgeschrikt door hoorbare en zichtbare tekenen. De in het buitenland geboren en getogen Joden hoorden zelfs de grote werken Gods verkondigen in hun eigen taal. Het ganse huis Israëls moest nu weten, dat het de HEERE was, die tot hen sprak door de mond van de discipelen van Jezus. Daarom werden er ook 12 apostelen gezonden tot de 12 stammen van Israël. Want het hele Joodse volk was toen nog het verbondsvolk van de HEERE (zie o.m. Hand.2:39). In onkunde (Hand.3:17 en 1 Kor.2:8 e.a.p.) hadden zij de Messias Jezus gekruisigd. Maar nu traden de apostelen en de andere discipelen tegen hen op als getuigen en klaagden hen aan als moordenaars van Jezus, de Messias. Petrus kondigt met de woorden van de profeet Joël de komst aan van Gods verbondswraak over allen, die zich nu niet wilden bekeren en geloven in Christus Jezus. En in de tempel verklaart hij het even later ook:

"het zal geschieden, dat alle ziel, die naar deze profeet niet hoort, uit het volk zal worden uitgeroeid." Hand.3:23. Zoals in het Oude Verbond meermalen schaduwwachtig was geprofeet reerd, kwam nu na Pinksteren de Dag des HEEREN, waarop Hij de bondsbrekers uit zijn volk zou uitroeien maar de bondsgetrouwen opnieuw zou doen wonen in vrijheid (Ps.85). De scepter der goddeloosheid zou Christus verbreken (Ps.125). Alle hoornen der goddeloosheid zou Hij afhouden (Ps.75). Als Davids grote Zoon zou Hij uit de stad des HEEREN uitroeien alle bedrijvers van ongerechtigheid (Ps.101). Dat betekende: het herstel van het koningschap voor Israël, de reformatie van de kerk. En zoals onder meer Psalm 72 zei, zou dit heil zo groot zijn, dat na zoveel gunstbewijzen, 't gezegend heidendom 't geluk van deze Koning zou prijzen, die Davids troon beklom. Christus' heil zou nu reiken tot het einde van de wereld; Jes.49:6.

Zo kwam nu dan eindelijk het door Johannes de Doper aangekondigde oordeel. Elke boom, die geen goede vruchten voortbracht, zou nu worden uitgehouwen en in het vuur geworpen. De wan in Christus' hand zou zijn dorsvloer geheel zuiveren: het graan zou Hij in de schuur bijeenbrengen, maar het kaf zou Hij nu gaan verbranden met onuitblusbaar vuur. De gelijkenis van het onkruid in de akker werd nu aktueel. Christus zond zijn engelen uit om het onkruid bijeen te binden in bossen en het te verbranden, maar het koren bijeen te brengen in zijn schuur (Matth.13:35; 24:31 e.a.p.). Zoals de Here gezegd had voor de Raad in Matth.26:64, zagen zij Hem nu: gezeten aan de rechterhand der Macht en komende op de wolken des hemels. Nadat Jezus, als de man van hoge geboorte uit de gelijkenis, in het verre land, de hemel, voor zich de koninklijke waardigheid in ontvangst had genomen, kwam Hij nu terug en zei:

Doch die vijanden van Mij, die niet wilden,
dat Ik over hen Koning werd, brengt hen hier
en slacht ze voor mijn ogen." Luk.19:27.

Het is het boek Handelingen, dat heel dit proces historisch beschrijft. En het boek van de Openbaring aan Johannes profeteert visionair van heel deze bediening van Gods verbondswraak in de apostolische tijd.

Christus vervulde daarin de Schriften van het Oude Testament; in het bijzonder alles wat deze openbaren over de bediening van de zegen en de vloek van het verbond in de verbondsgeschiedenis. Dat alles geschiedde nu op nieuwtestamentische wijze, naar de werkelijkheid van Christus en niet in schaduwachtige vorm. Hemel en aarde waren daarbij in grote beroering. Op de jongste dag zal dit alles straks volledig bevestigd en vervuld worden.

Aangezien van dit Woord van God over zijn verbondshandel met zijn volk in de bediening van zegen en vloek geen jota of tittel vervalt, is deze kerkstrijd met zijn uitkomst aan het begin van de nieuwtestamentische bedeling, zoals beschreven in het Nieuwe Testament van de Bijbel, de enige regel des geloofs (art.7 NGB) voor heel de kerkgeschiedenis daarna.

Toen de satan werd ontbonden en Hij de volkeren, Gog en Magog, opnieuw verleidde om naar Psalm 2 zich te vergaderen tegen de HEERE en zijn Gezalfde, voltrok in de Grote Reformatie van de zestiende eeuw heel dit proces zich opnieuw: geheel overeenkomstig dit Woord van God dat nooit vervalt.

Welnu, dit is het, wat Calvijn had moeten weten en profeteren in zijn dagen in de kerkstrijd met Rome

7.8 Christus verklaart in Hand.1:7-8, dat het herstel of de reformatie van de kerk komt wanneer Jahwe zijn verbondsrecht bedient, waarbij de discipelen moeten meewerken als getuigen

De vraag van de apostelen volgens Hand.1:6 ("Here, herstelt Gij in deze tijd het koningschap voor Israël?"), kwam dus niet voort uit ongeloof en dwaling, maar werd gesteld door mensen met wie Christus na zijn opstanding veertig dagen lang had gesproken over al wat het Koninkrijk Gods betreft, en die geleid werden door de Geest van God.

Tevens is het nu van het grootste belang dat we zonder Calvinistisch onverstand het antwoord van de Here Jezus Christus op die vraag verstaan:

"Het is niet uw zaak de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan Zich gehouden heeft, maar gij zult kracht ontvangen, wanneer de Heilige Geest over u komt, en gij zult mijn getuigen zijn te Jeruzalem en in geheel Judea en Samaria en tot het uiterste der aarde."

Want met dit antwoord schakelde de Here nadrukkelijk elke menselijke actie tot afscheiding en reformatie van de kerk uit, waardoor men met menselijke wijsheid en overleg het Koningschap van Christus over zijn kerk zou kunnen herstellen.

Het is niet slechts A.Kuypers "Tractaat van de Reformatie der Kerk" uit 1883, dat als hoogmoedig menselijk program tot kerkreformatie hierdoor tot in de grond wordt veroordeeld. Dit antwoord van de Here is een fundamentele veroordeling van elke kerkscheuring in Nederland na 1834, waardoor de verdeeldheid van de "Gereformeerde Gezindte" is ontstaan.

Het herstel van het Koningschap voor Israël, ofwel de reformatie van de kerk, behoudt de HEERE uitdrukkelijk aan Zichzelf voor (b.v. in Deut.32:35). De redding of zaligheid - en dus ook van het herstel - van Gods volk, kan alleen God Zelf brengen door Christus Jezus. Kerkscheurders en eigenwijze "reformatoren", al roemen zij nog zo vroom in de HEERE en zijn Christus, geloven niet in de enige Zaligmaker Jezus. Door hun eigen werken willen zij de kerk herstellen, en zodoende verloochenen zij metterdaad de enige Heiland Jezus. Hun leer is daarom even slecht als de Roomse goedewerken-leer. Daarom zullen zij, samen met allen die hen volgen, indien zij zich niet in woord en daad hartgrondig bekeren, met heel hun onbekeerlijk nageslacht, voor eeuwig ten verderve gaan.

De enige manier, waarop de apostelen en discipelen Gods medearbeiders mochten zijn, was door te getuigen: blind voor de uitkomst,

ziende op het gebod. Speciaal daartoe zou op Pinksteren de Heilige Geest over hen worden uitgestort.

Wat dat "getuigen-zijn" inhield was hun tenvolle bekend uit de wet van Mozes. Het getuigenrecht was hun van jongsaf ingeprint door het onderwijs van de schriftgeleerden en Farizeeën (vgl. Matth. 23:2-3). Op het getuigenis van twee of drie personen zou voor het recht in Israël elke zaak vast staan. Zo moesten nu de apostelen vertellen de feiten van het leven en werken van de Here Jezus in Israël, alsmede de feiten van zijn veroordeling en kruisiging door het ongelovige Joodse volk, en ook van zijn opstanding, hemelvaart en tegenwoordige zitten aan Gods rechterhand. De toespraak van Petrus op de Pinksterdag laat precies in het kort de inhoud van dat getuigenis zien. Alles gaat daarin om het verbondsrecht van Jahwe, zoals uit de openbaring van het Oude Testament bekend.

Naar dit getuigenis zou de HEERE oordelen.

Wie het geloofden en zich bekeerden werden hun zonden vergeven en afgewassen door de doop. Zij behoorden tot het volk van God, dat gered werd en door Jezus zaliggemaakt.

Maar die het niet geloofden en zich verhardden, werden "uit het volk uitgeroeid". Indien zij zich niet alsnog van hun ongeloof bekeerden en opnieuw geënt werden op de olijf van Gods verbondsvolk, zou voor hen de donkerste duisternis voor eeuwig zijn weggelegd.

Door dit getuigenis overtuigde de Heilige Geest de wereld van zonde, gerechtigheid en oordeel.

Het boek Handelingen en de Openbaring aan Johannes laten zien hoe de Here op dit getuigenis het Koningschap voor Israël herstelde en hoe vanuit de hemel een nieuw Jeruzalem neerdaalde. Hij deed dat door de nieuwtestamentische bediening van de zegen en de vloek van Gods verbond naar vooral Leviticus 26 en Deuteronomium 28 t/m 32. Wanneer het Sanhedrin de apostelen verbiedt om te getuigen van Jezus, staan zij voor de keus en verklaren zij, dat zij Gode meer moeten gehoorzamen dan de mensen. Na hun vrijlating verheffen zij met de hunnen eenparig hun stem tot God met een beroep op Psalm 2. Daarin wordt het Sanhedrin met het hem volgende ongelovige Joodse volk gelijkgesteld met de heidenen, die volgens David in Psalm 2, zich tijdens het Oude Verbond vergaderden en samenspannen tegen de HEERE en zijn Gezalde. De verhoring van dit gebed, inclusief de daarin gegeven profetische situatietekening, bevestigt de Here dan met een aardbeving en vervulling met de Heilige Geest.

Over deze geschiedenis profeteert ook Openbaring 11. Daarin lezen we over het optreden, de dood en de opstanding van de twee getuigen. Wanneer zij worden gedood en hun lijk ligt op de straat van de grote stad, alwaar ook hun Here gekruisigd werd, noemt de Geest de heilige stad, waarin de twee getuigen profeteerden, vanaf dat moment: Sodom en Egypte. Sodom, waaruit Lot moest vluchten. Egypte, waaruit Gods volk werd uitgeleid. Later, in Openb. 18, wordt die "grote stad" Babylon genoemd. Met o.m. Jes. 48:20 e.v. wordt het volk van God bevolen daaruit weg te trekken, zoals eens uit Egypte. De Nederlandse Geloofsbelijdenis spreekt dan in art. 29 van een "valse kerk". De daarin genoemde merktekenen van de valse kerk zijn dan metterdaad aanwezig.

7.9 Schriftuurlijk criterium voor afscheiding is de voleindiging van het getuigenis, blijkend uit het doden van de twee getuigen door het beest

Wegens het grote belang hiervan vatten we dit nog eens samen. De HEERE voltrekt dus zijn verbondswraak aan een gedeformeerde kerk wanneer de getuigen Gode meer moeten geoorzamen dan de leiders en oversten van het verbondsvolk. In het boek Handelingen zien we hoe dát het moment is, waarop het Sanhedrin met de hem volgende "volken van Israël" (Hand. 4:27) gelijkgesteld worden met de heidenen van Psalm 2.

vanaf dat tijdsmoment gaat de gemeente van de christgelovigen zich organiseren als het ware Israël, dat is de gemeente of ware kerk van Christus. En zij staat dan tegenover de valse kerk van de "synagoge des satans" (Openb.2:9 en 3:9). De getuigen zetten vervolgens hun werk voort onder het Joodse volk in Judea, Samaria en tot het uiterste der aarde. Op al die door de Vader bepaalde en gegeven gelegenheden komen zo overal de tijdstippen, waarop de beslissing valt en "Jeruzalem tot Babylon" wordt. Dit alles geschiedt in de ongeveer 35 jarige periode dat de apostelen overal hun getuigenwerk verrichtten. Heel die tijd tot aan de verwoesting van Jeruzalem en de tempel door de Romeinen in het jaar 70 ging dat proces door.

Openbaring 11 laat ons dit alles zien als het optreden van de twee getuigen gedurende 42 maanden in de door de heidenen vertreden * stad: 1260 dagen lang. Het tijdstip van de beslissing valt als het beest uit de afgrond de getuigen de oorlog aandoet en hen doodt. Dan is het getuigenis voleindigd. Op dát moment wordt "de heilige stad" tot "Sodom en Egypte". De 3½ dag, dat hun lijk ligt op de straat van de grote stad, alwaar ook hun Here gekruisigd werd, is een verwijzing naar de laatste halve "jaarweek" van Dan.9:27. De gruwel der verwoesting staat dan op de plaats waar het niet behoort. Dat zijn de tijden en gelegenheden door de Vader beschikt. En het is het Lam staande als geslacht, dat waardig is om de zegelen te verbreken van Gods oordeels- en verlossingsplan voor Israël. Hij is het, die heel de Raad Gods tot verlossing van het ware Israël uitvoert als "de Koning, van Israëls God gegeven" (Ps.89 vers 8 ber.). Zo volgt dan na de 3½ dag de opstanding van de gedode getuigen. Een stem uit de hemel autoriseert hun getuigenis als het werk en het Woord van God. Door Gods genade alleen steken de getuigen het hoofd omhoog en zullen zij de eerkroon dragen. Welnu: dit is het Woord van God. Openbaring 11 blijft de regel des geloofs voor heel de daarna volgende nieuwtestamentische verbonds- of kerkgeschiedenis.

Het door Calvijn en anderen gestelde criterium voor afscheiding, namelijk dat dit gewettigd en geboden is wanneer de hoofdzaken van de religie aangetast zijn, waardoor de merktekenen van de WARE kerk teloor zijn gegaan, is dus niet in overeenstemming met de Heilige Schrift. Volgens Gods Woord moeten de ware gelovigen in een gedeformeerde kerk blijven getuigen totdat het beest - dat is de paus, de kerkeraad, de synode e.a. - hun de oorlog aandoet en doodt dat is: excommuniceert of op een andere manier buitensluit.

Op dat moment moeten zij en alle ware gelovigen Gode meer gehoorzamen dan de mensen en worden de bondsbrekers van de ontrouwe kerk tot VALSE kerk. Want wat men de getuigen doet, dat doet men Jezus Christus (zie Matth.25:41-46). Een kerk, die Christus veroordeelt en buitensluit, is geen kerk van Christus maar een kerk van de satan. De heilige stad Jeruzalem is dan geworden tot Babylon, waarvan een stem uit de hemel gebiedt:

"GAAT UIT VAN HAAR, MIJN VOLK!"

7.10 Het herstel of de reformatie van de kerk is het evangelie voor alle volken

Er zijn nog vele andere schadelijke gevolgen en dwalingen, die voortkomen uit het reformatorisch onbegrip voor de bondshandel van de HEERE in de apostolische tijd.

Mattheüs sluit zijn getuigenis van Jezus af met de opdracht van Christus:

"Gaaf dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb."

(Matth.28:19)

* heilige

Calvijn veroordeelde de discipelen om hun vraag in Hand.1:6, onder meer ook omdat zij daardoor volgens hem blijk gaven niet te beseffen, dat er nog heel een nieuwe bedeling moest komen, waarin zij het evangelie moesten gaan prediken aan alle mensen: Jood en niet-Jood. Pinksteren wordt dan gezien als het feest van de christelijke zending tot alle volken. De gereformeerde theologen, die in de zeventiende eeuw de Dordtse Leerregels opstelden, namen daarin hun uitgangspunt toen zij in hoofdstuk I, de artikelen 2 en 3, het volgende beleden over de leer van de uitverkiezing:

"Maar hierin is de liefde Gods geopenbaard, dat Hij zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe" (1 Joh.4:9; Joh.3:16) En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goedertierenlijk verkondigings van deze zeer blijde boodschap, tot wien Hij wil, en wanneer Hij wil, door wier dienst de mensen geroepen worden tot bekering en het geloof in Christus, den gekruisigde."

De evangelieverkondiging wordt op deze manier losgemaakt en gescheiden van heel de bondshandel van de HEERE met zijn verbondsvolk of kerk.

Het is een boodschap tot de wereld.

Honderden miljoenen "evangelische christenen" in heel de wereld leven vandaag vanuit de troost, die zij op deze manier ontlennen aan o.m. Joh.3:16.

Pinkstergemeenten, Vergadering van Gelovigen, Leger des Heils, enz, enz. "Jesus loves you!"

Tongentaal, gebedsgenezing, dispensationalistische en chiliastische toekomstverwachtingen, met name voor "het oude bondsvolk Israël", en nog tal van andere misvattingen en dwalingen: zij zijn allemaal gevolg van de blindheid voor de trouw van de HEERE aan zijn verbond en daarom voor heel zijn verbondshandel in het begin van het Nieuwe Testament en gedurende gans de kerkgeschiedenis daarna.

Aangezien er vele Bijbelteksten te noemen zijn, waarin staat, dat wie in Jezus gelooft, zalig zal worden, is dit, bij een kolossale wereldwijde verdeeldheid van het christendom, ook de basis voor het tegenwoordige oecumenisme.

Welnu, men realiseer zich, dat dit allemaal voortkomt uit, en het gevolg is van, het niet verstaan en geloven van Gods verbondstrouw in de bediening van zijn verbondsrechten in de apostolische tijd.

De apostelen werden gezonden tot de twaalf volken van Israël en zij hebben daarom terecht naar de Schriften het herstel van het Koningschap voor Israël verwacht.

De apostel voor de heidenen, Paulus, haalt daarom in Rom.11:26 Gods Woord uit Jesaja 59 aan:

"De Verlosser zal uit Sion komen,
Hij zal goddeloosheden van Jakob afwenden."

Dit staat in één verband met het vervolg in Jes.60 waar we o.m. lezen:

Volken zullen opgaan naar uw licht
en koningen naar uw stralende opgang.
Hef uw ogen op en zie rondom:
zij allen verzamelen zich, komen tot u;
uw zonen komen van verre
en uw dochters worden op de heup aangedragen."

Jesaja profeteert hier over de terugkeer uit de Babylonische ballingschap. Hij mocht een goede, een blijde boodschap brengen. Dat was het evangelie van de terugkeer van het bekeerde volk uit Babel: Jes.61:1; dat is de tekst, die de Here Jezus voorlas in de synagoge van Nazareth volgens Lukas 4:16 e.v. Ook op andere plaatsen spreekt Jesaja over de goede boodschap, het evangelie, en dan gaat het steeds over het herstel na de babylonische ballingschap (bijv. Jes.40:9 en Jes.52:7 e.v.).

Kortom, het evangelie, dat is in de Schriften steeds de goede boodschap, dat de HEERE wraak oefent aan zijn tegenstanders maar zijn volk, dat op zijn Naam vertrouwt, verlost en uitredt. We kunnen dat daarom aldus samenvatten: het evangelie is de goede boodschap, dat de HEERE het koningschap voor Israël herstelt, ofwel: zijn kerk reformeert.

Hoeveel Psalmen zijn er niet, waarin de heidenen*alle volken worden opgeroepen om de HEERE te loven om zijn redding en verlossing van zijn bondsvolk Israël?!

In het herstel van het Koningschap voor Israël ligt ook het heil voor alle volken.

Ook dat heeft Jesaja immers al duidelijk geprofeteerd toen hij in Jesaja 49:6 namens de HEERE tot de Knecht des HEEREN mocht zeggen:

"Het is te gering, dat gij Mij tot een knecht zoudt zijn om de stammen van Jakob weder op te richten en de bewaarden Israëls terug te brengen: Ik stel u tot een licht der volken, opdat mijn heil reike tot het einde der aarde."

Paulus en Barnabas beroepen zich op deze tekst in Hand.13:46-47 in de synagoge te Antiochië in Pisidië wanneer daar de Joden het evangelie ongehoorzaam zijn. Omdat die Joden zich het eeuwige leven niet waardig keurden, wendden zij zich tot de heidenen. Gelovig geworden heidenen werden geënt op de olijf van Israël. Generaties lang hebben we immers gezongen met de berijming van Psalm 87:

"De Filistijn, de Tyriër, de Moren
zijn binnen u, o Godsstad, voortgebracht.
Van Sion zal het blijde nageslacht
haast zeggen: "Deez' en die is daar geboren".

"God zal ze zelf bevestigen en schragen
en op de rol, waar Hij de volken schrijft,
hen tellen, als in Israël ingelijfd,
en doen de naam van Sions kind'ren dragen."

De zendingsofdracht van Matth.28:19 mag dus nooit losgezien worden van Gods bondshandel met zijn bestaande bondsvolk of kerk. Het herstel van het Koningschap voor Israël is ook het heil voor alle andere volken. Zo is het in het Oude Verbond schaduwachtig gepraefigureerd en zo wordt het in het Nieuwe Verbond vervuld naar de werkelijkheid van Christus.

7.11 Ijveraars voor de wet waren geen Judaïsten maar beleefden de schaduwen als sacramenten van de werkelijkheid van Christus

Misschien het schadelijkste gevolg van het reformatorisch onbegrip is nu nog niet eens genoemd. Dat is de bedekking over de Heilige Schrift door het niet recht verstaan van de schaduwen van het Oude Testament en hun vervulling in het Nieuwe Testament door de komst van "de werkelijkheid van Christus" (Kol.2:17).

De Heilige Geest werd alleen uitgestort over de apostelen en de andere discipelen van Jezus, die toen de Pinksterdag aanbrak allen tezamen bijeen waren in een huis in Jeruzalem. De overige Joden, en zeker alle heidenen, stonden daar buiten. Zij ontvingen later de Heilige Geest alleen indien zij zich bekeerden en werden gedoopt. Wie nu Gods bondshandel met héél het Joodse volk van die tijd niet zien, beschouwen de op Pinksteren vergaderde discipelen van Jezus als het begin van de daar reeds vergaderde nieuwtestamentische christelijke kerk of gemeente. Van die reeds op de Pinksterdag vergaderde uitverkoren kerk van God, worden dan vervolgens lid, zij die zich bekeren en gedoopt worden.

Welnu, het is in dat geval dan feitelijk een bewijs van traagheid en ongeloof, wanneer het Joodse deel van die christelijke kerk nog vasthoudt aan de gebruiken van de schaduwachtige mosaïsche wet. De apostel Paulus veroordeelt in zijn brief aan de Galaten zeer scherp de Judaïsten, die leerden, dat de christgelovigen verplicht waren om heel de schaduwachtige mosaïsche wet te onderhouden.

In Gal.3:10 zegt hij:

"Want allen, die het van werken der wet
verwachten, liggen onder de vloek."

Toch zeggen Jakobus en de oudsten in Hand.21:20, dat de vele
duizenden, die onder de Joden gelovig waren geworden, allen
"ijveraars voor de wet" waren.

En dan doet Paulus daaraan mee!

Moet men dit dan niet evenzo veroordelen als Calvijn deed met de
vraag van de discipelen in Hand.1:6?! En houdt Paulus, bij zijn
verdediging na zijn gevangenneming in de tempel, de Joden dan
feitelijk*voor de gek, in plaats van eerlijk te belijden, dat door
de vervulling in Christus heel de schaduwendienst van de oudtesta-
mentische mosaïsche wet had afgedaan?! Was het daarom dan eigenlijk
geen "Jezuitenstreek" toen hij zich voordeed als een wetsgetrou-
we Jood: als "een Farizeeër, een zoon van Farizeeën"?

Wie Pinksteren ziet als het begin van de nieuwtestamentische kerk-
vergadering en de zending tot alle volken, waarbij het oudtesta-
mentische Joodse verbondsvolk heeft afgedaan, evenals alle scha-
duwen van de mosaïsche wet, die kan feitelijk tot geen andere con-
clusie komen. Immers, met de oude Joodse kerk verviel dan voor de
nieuwtestamentische kerk uit alle volken tegelijk ook heel de
mosaïsche schaduwendienst. De apostel Paulus zegt het in Gal.3:13
toch zelf:

"Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek der wet door voor
ons een vloek te worden..."

Of zoals hij ook in Rom.6:14 zegt:

"gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade".

En in Gal.2:16 schrijft hij, dat wij weten:

"dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken er wet,
maar door het geloof in Christus Jezus."

Zo stapelen de misverstanden zich op. Want de apostel Paulus be-
doelt hiermee zeker niet om het oude verbond als een "werkverbond"
te typeren, waarin men door het onderhouden van heel de mosaïsche
wet gerechtvaardigd kon worden. Ja, dat hadden de Messiasverwer-
pende Farizeeën en schriftgeleerden - die "huichelaars" - ervan
gemáákt! Maar dat noemt Paulus in Gal.4 een andere "diathèkè",
ofwel een tweede verbond, namelijk dat van de berg Sinaï op het
sinaïtisch schiereiland waar de woestijn Paran in Arabië lag,
alwaar de slavin Hagar met haar door God geëxcommuniceerde zoon
Ismaël leefde. Luther heeft dit abusievelijk opgevat als een tegen-
stelling van wet en evangelie, En gereformeerde theologen sedert
de zestiende eeuw hebben dat dogmatisch vastgelegd in hun onder-
scheiding van werkverbond en genadeverbond. Hierdoor is het licht
nog verder verduisterd.

Echter, op Pinksteren vervalt niet het (werk)verbond met het volk
Israël om plaats te maken voor een geheel nieuw verbond (een gena-
deverbond) met een kerk uit alle volken. Er is altijd maar één
verbond geweest tussen de HEERE en zijn verbondsvolk of kerk. Dat
ene verbond kent wel twee bedelingen. Maar oud- en nieuw verbond
zijn alleen onderscheiden wat bediening betreft. Onder het oude
verbond was er de bediening van de "schaduw". In het nieuwe
verbond is er de "werkelijkheid van Christus" (Kol.2:17).

Artikel 25 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis spreekt hier van:
"de ceremoniën*figuren der wet" onder het oude verbond en "de
waarheid en substantie" onder het nieuwe verbond. Dit is hetzelfde
onderscheid als tussen sacrament en betekende zaak. Terecht sprak
Calvijn dan ook over: "de sacramenten der Joden". Van de oudtes-
tamentische schaduw geldt hetzelfde als art.33 NGB belijdt van
de nieuwtestamentisch sacramenten, namelijk:

"het zijn zichtbare waartekenen en zegelen van een inwendige
en onzienlijke zaak, door middel waarvan God in ons werkt
door de kracht van de Heilige Geest."

* niet
** en

En nu moeten we dit toch eens tot onze botte hersens laten doordringen: God, de HEERE, heeft niet voor niets zijn Israëlietsh verbondsvolk in het leven geroepen en hun eeuwenlang met zoveel liefde en geduld zijn schaduwachtige heilsopenbaring als het ware op het lijf geschreven! De schaduwendienst moge dan met de vervulling door en in Christus vervuld zijn, toch kunnen we over de "inwendige en onzienlijke zaken" van God in velerlei opzicht ook nu nog alleen spreken in de begrippentaal van de oudtestamentische openbaring. Nimmer zal de taal, die God in de schaduwen van het oude verbond gesproken heeft, kunnen worden gemist in het verbondsverkeer tussen de HEERE en zijn volk. Nooit zullen de dingen, die God in de schaduwachtige zaken heeft geopenbaard, verdwijnen uit het Woordverkeer tussen de HEERE en zijn verbondsvolk. Op de nieuwe aarde zal de HEERE wonen temidden van zijn volk in een nieuw Jeruzalem met op haar poorten de namen van de twaalf stammen Israëls, en zullen Gods mensen eten van het vervulde geboomte des levens in het eeuwige land van de rust.

Wanneer daarom na Pinksteren Paulus en de christgelovigen uit de Joden de schaduwendienst van de mosaïsche wet nog onderhielden, dan zagen zij daarin "de inwendige en onzienlijke zaken" van Jezus Christus.

We moeten daarbij denken aan het voorbeeld van de Emmaüsgangers in Lukas 24:13-35.

De opgestane Here Jezus opent hun de ogen door hun uit te leggen wat in al de oudtestamentische Schriften op Hem betrekking had. Al die geofferde lammeren waren schaduw geweest van Jezus, die zijn leven zou geven als een verzoening en losprijs voor velen. En hoeveel andere dingen in de wet van Mozes en de dienst van alle profeten waren geen schaduwsacrament van de werkelijkheid, die met Jezus Christus gekomen is?!

Er staat, dat de Emmaüsgangers "brandenden harten" kregen omdat hun ogen nu geopend waren en zij ineens helder begrepen en zagen hoe hun in al die mosaïsche voorschriften en de woorden van de profeten Jezus Christus en al zijn schatten en gaven waren afgebeeld en geschonken. Als trouwe Joden hadden zij al Gods schaduwachtige verordeningen onderhouden. Maar de ware betekenis en diepgang daarvan hadden zij niet doorzien. De apostel Petrus schrijft:

"Naar deze zaligheid hebben gezocht en gevorst de profeten, die van de voor u bestemde genade geprofeteerd hebben, terwijl zij naspeurden, op welke of hoedanige tijd de Geest van Christus in hen doelde, toen Hij vooraf getuigenis gaf van al het lijden, dat over Christus zou komen, en van al de heerlijkheid daarna." (1 Petr.1:10-11).

Daarom verheugden zijn lezers zich: "met een onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde"! Want zij leefden nu van de vervulling daarvan.

Welnu, dan is het toch te begrijpen, dat zij die schaduwendienst, als sacrament van de werkelijkheid van Christus, niet wilden wegdoen uit hun leven. Want juist nu, na Pasen en Pinksteren, predikten al die schaduwachtige inzettingen van de mosaïsche wet hun Jezus Christus en dien gekruisigd. Door al die "ceremoniën en figuren der wet" werkte Heilige Geest in hen als nooit tevoren de enthousiaste blijdschap van het geloof. Dat was hun een zaligheid, niet af te meten, een vreugde die alle smart verbande. Vandaar dus die vele duizenden "ijveraars voor de wet" onder de christen-joden in Jeruzalem. Heel de schaduwendienst beleefden en verstonden zij nu als één grote onderwijzing van Gods genade in Christus Jezus. Daarvan zongen zij in God verblijd met Psalm 119:

"Hoe lief heb ik uw wet! Het is mijn doel,
de ganse dag haar ijev'rig te betrachten."
(Psalm 119 vers 49 berijmd)

Uit de vergadering in Jeruzalem, die beschreven wordt in Hand.15, blijkt dan ook hoeveel moeite de christgelovigen uit de Joden er mee hadden, dat de gelovigen uit de heidenen de mosaïsche schaduwendienst niet onderhielden. We kunnen ons heel goed voorstellen, hoe zij vreesden, dat op die manier de kennis van de Here Jezus Christus bij de heidenen zou ontbreken en verloren gaan.

En, laten we wel zijn, die vrees was niet ongegrond.

Want uit de daarna gevolgde geschiedenis van de christelijke kerk, blijkt hoe de schaduwen van het Oude Verbond niet meer werden gekend en dikwijls werden vervangen door allegorieën, kenmerkenprediking, theorieën over christologische en heilshistorische exegese, verklaringen vanuit het profetisch perspectief, en wat voor andere uitlegkundige regels men ook heeft bedacht. De ketterij van Marcion, die feitelijk het hele Oude Testament van de Bijbel wilde afschaffen, is wel veroordeeld. Maar het Oude Testament was volgens velen toch lang zo belangrijk niet als het Nieuwe Testament.

Ook het reusachtige onbegrip voor het boek Openbaring, met alle gefantaseer eeuwenlang daarover door allerlei theologen en sektariërs, komt voort uit het niet goed verstaan van Gods schaduwachtige openbaring aan Israël.

In 2 Kor.3 zegt de apostel, dat telkens als Mozes voorgelezen wordt, er een bedekking ligt over het hart van alle ongelovige Joden. Maar als zij zich bekeerden tot de Here Jezus als de Messias, werd die bedekking weggenomen.

Dat is dus hetzelfde als bij de Emmaüsgangers.

Een Jood, die tot geloof kwam, werden de ogen geopend en zijn hart brandde van liefde en lof voor Gods rijke openbaring in heel de mosaïsche wet en de profeten. Zoals Mozes' aangezicht de heerlijkheid van de HEERE weerspiegelde wanneer hij van aangezicht tot aangezicht met God gesproken had, zo weerspiegelde het gelaat van elke bekeerde Jood de heerlijkheid van de HEERE, omdat de bedekking over de mosaïsche schaduwendienst was weggenomen.

Welnu, dat moet niet alleen voor de bekeerde Joden zo zijn maar ook voor de bekeerde heidenen. Paulus zegt hier uitdrukkelijk: "WIJ ALLEN"! Dat betekent, dat ook de gelovigen uit de heidenen de schaduwen van het Oude Verbond moeten kennen en verstaan naar de werkelijkheid, die met Jezus Christus gekomen is, ook al behoeven zij die niet zelf te onderhouden. Want als het aan kennis en inzicht daarvan ontbreekt, komt ook bij hen een bedekking over hun hart te liggen, waardoor zij het Woord van God niet meer begrijpen al bestuderen zij het even ijverig als de Joodse rabijnen die de Christus verwierpen.

Volgens zijn getuigenis in 1 Kor.9:20 was Paulus voor de Joden een Jood, om Joden te winnen. Maar dan is het dus ook zo, dat de Here Zelf in die apostolische tijd de Joden een Jood was om hen te winnen.

In het gebed van Hand.4 bidden de discipelen tevens, dat God zijn hand zou uitstrekken en dat tekenen en wonderen zouden geschieden door de naam van zijn heilige knecht Jezus (vers 30). Dat had Christus hun volgens Markus 16:17-18 toch ook beloofd! En zo gebeurde het daarom: de Here werkte mede en bevestigde het woord door de tekenen, die er op volgden (Mark.16:20).

Die tekenen en wonderen waren alle nog schaduwachtig. Evenals de tekenen en wonderen, die de Here Jezus zelf deed toen Hij op aarde was, waren zij teken en zegel van Hem, van wie Hij was en wat Hij deed voor zijn volk. Ze waren te vergelijken met bijvoorbeeld de tekenen en wonderen, die Elisa verrichtte. Zij behoorden weliswaar niet tot de reguliere schaduwen van de mosaïsche wet, maar al kwamen zij slechts incidenteel voor, zij waren wèl schaduwachtig.

In 1 Kor.14:21-22 schrijft Paulus, dat het "spreken in tongen", zoals dat destijds voorkwam in de christelijke gemeenten, een

teken was voor de ongelovige Joden. Het was vervulling van Jes,28:11-12, waar de bondsbrekers, die de profetie van Jesaja bespotten als brabbeltaal van kinderen of dronkelappen, te horen kregen:

"Voorwaar, door mensen, die een onverstaanbare taal spreken, en in een vreemde tongval zal tot dit volk spreken Hij, die tot hen gezegd heeft: Dit is de rust, geeft de vermoeide rust en dit is de verademing - maar zij wilden niet horen."

Door Babyloniërs, die een vreemde taal spraken, werden zij daarom gedood of naar Babel weggevoerd. Zo was nu die tongentaal een teken voor de ongelovige Joden van de verbondswraak van de HEERE. Ook zij gingen naar of zaten al in Babylon (Openb.18).

Verder waren er in de apostolische tijd profetieën als die van Agabus volgens Hand.11:28 en 21:10. Deze moesten volgens 1 Kor.14:29 worden "beoordeeld", d.w.z. men moest bedenken en uitleggen hoe de Here wilde, dat men daarmee zou rekenen in zijn handel en wandel. Zulke bijzondere profetieën waren ook nog oudtestamentisch. Ook de verwoesting van de tempel en van Jeruzalem door de Romeinen in het jaar 70 was zulk een schaduwachtig teken. De ongelovige Joden konden daaraan zien hoe de HEERE zijn verbondswraak, die naar Leviticus 26 reeds driemaal zeventvoudig over hen was gekomen, toen afsloot met de volle vloek van Lev.26:28-39.

Zo was dus de Here zelf de Joden een Jood!

Door het getuigenis van de twaalf apostelen tot de twaalf stammen Israëls bracht Christus alle Joden, waar ter wereld ook, in de crisis. Heel die apostolische tijd tot het jaar 70 woedde de zwaarste kerkstrijd die er ooit geweest is. Zelfs de heidenen die zich bekeerden, werden daarbij ingeschakeld: zij spraken ook in tongen en ook aan hen deed Hij tekenen en wonderen. En dat alles om de Joden te winnen (1 Kor.9:20)!

Maar wie denken, dat God op Pinksteren zijn oudtestamentisch verbondsvolk Israël verving door een nieuwtestamentische christelijke kerk, begrijpen dit alles niet. Dat blijkt niet alleen bij charismatische en evangelische sekten maar ook bij velen, die zich vandaag nog Gereformeerd noemen. Al deze dwaling en onbegrip komen voort uit en gaan samen met een niet verstaan van de schaduwen van het oude verbond. Evenals de Joden zelf, blijft men "hangen aan de uiterlijke tekenen", zonder de betekende zaak te onderkennen. Evenmin als de Joden kent men in dat geval de verbondshandel van Jahwe met zijn verbondsvolk of kerk door de eeuwen heen.

We komen dus tot de slotsom, dat het niet-onderkennen van de bondshandel van de HEERE met zijn bestaande, wettige Joodse verbondsvolk na Pinksteren, een bedekking legt over heel de Schrift. Wie het getuigenis van de discipelen en heel hun kerkstrijd met de Joden na Pinksteren niet zien als het werk van de HEERE tot herstel van het koningschap voor Israël, begrijpen noch de schaduwen van het Oude Verbond, noch hun vervulling in het Nieuwe Testament. Evenals de ongelovige Joden vanaf de uittocht uit Egypte tot en met de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70, blijven zij hangen aan de uiterlijke tekenen. Zoals bijvoorbeeld de Joden deden na de spijziging van de vijfduizend volgens Joh.6, tot wie Christus zei: gij zoekt Mij omdat gij van de broden gegeten hebt. Want evenmin als de Joden in de woestijn, die het manna aten, onderkenden zij het Woord Gods, Jezus Christus, als het enige hemelse brood.

Ook een bijbelboek als de Openbaring wordt dan een grote Verbergings.

Veler hart staat in brand wegens de verwachting van een duizendjarig rijk, waarin de Joden zich massaal zullen bekeren tot een wedergekomen Jezus als de Messias wiens voeten zullen staan op de Olijfberg. In dat duizendjarig rijk verwacht men dan, dat alle oudtestamentische "onvervulde profetieën" zullen uitkomen.

Maar Christus noemt in Openbaring de gemeenschap van de uit het volk uitgeroeide Joden: de "synagoge van de satan". Dat was de eerste VALSE KERK in de nieuwtestamentische verbondsgeschiedenis. Alleen de Joden, die zich van hun ongeloof bekeren, kunnen opnieuw worden geënt op hun eigen olijf. Voor hen is er een open deur, maar voor alle anderen is de deur gesloten. De terugkeer van de Joden naar de tegenwoordige staat Israël na de Holocaust is geen bekering maar juist een ultieme VERHARDING. Het is de hardnekkige ontkenning van de vervulling van alle schaduwen en de komst van de werkelijkheid van Christus. Het is dus geen terugkeer naar Jeruzalem maar naar een verwoest Babylon.

Met het herstel van het koningschap voor Israël en het nederdalen van het nieuwe Jeruzalem van God uit de hemel in de tijd van de apostelen (vgl. Gal.4:26 en Openb.21:2), heeft de Here geopenbaard hoe Hij ook in later eeuw te werk gaat, wanneer Hij zijn gedefor-meerde kerk reformeert. Dat is voor ons de enige "regel des geloofs" (art.7 NGB) voor wat betreft elke latere kerkreformatie. Daarom zijn ook de kerkvolkeren, die zich - daartoe verleid door een ontbonden Satan - vergaderden tegen de HEERE en zijn Gezalfde (Ps.2 en Openb.20 - Gog en Magog), stukgeslagen als pottenbakkers-werk. Zo ontstonden de latere VALSE kerken volgens art.29 NGB, en niet doordat reformatoren oordeelden, dat men zich moest afschei-den omdat de merktekenen van de WARE kerk werden aangetast en gingen ontbreken.

Tenslotte nog dit: wanneer de ijveraaars voor een Wereldraad van alle mogelijke valse kerken en sekten heden zoveel sympathie heb-ben voor de tegenwoordige staat Israël en grote verwachtingen koesteren voor de toekomst van de Joden is dat volkomen logisch. Want alle valse kerken zijn evenals de Joden van de synagoge des satans ontstaan door een historische bediening van de verbonds-wraak van de HEERE ingevolge het bondsrecht in Lev.26 en Deut.28 e.v. Omdat zij aldus de satan tot vader hebben (vgl.Joh.8:44) zijn zij allen broeders in de verharding. Naar het woord van Paulus in Rom.9 zijn zij allen "kinderen des vleses", gelijk eens Ismaël en Ezau met hun nageslacht. Alleen aan hen, die zich uit de synagoge des satans en de valse kerken bekeren, geeft Christus een geopende deur om binnen te gaan in zijn ware kerk. Dat zijn de mensen, die Paulus noemt: "naar de verkiezing geliefden om der vaderen wil". Maar van het tegenwoordige onbekeerde Joodse volk en van alle later ontstane valse kerken en sekten geldt Gods Woord in Mal.1:4:

"Wanneer Edom zegt:

Wij zijn verwoest, doch wij zullen de puinhopen herbouwen -
zo zegt de HEERE der heerscharen:

Laten dezen bouwen, maar Ik zal afbreken;
men zal het noemen: gebied der goddeloosheid,
en: het volk, waarop de HEERE voor eeuwig toornt."

7.12 De eschatologie verduisterd

Tenslotte nog de schadelijke gevolgen voor wat door de heren theologen is weggezet als de "eschatologie", dat is dus de leer over de laatste dingen: de wederkomst van Christus en het laatste oordeel.

In het Oude Testament wordt op verscheidene plaatsen gesproken over "de dag des HEEREN". De vijanden van de HEERE, zowel buiten als binnen Israël, kunnen soms lang hun gaan en naar het lijkt ongestraft hen, die de HEERE vrezen, verdrukken. Maar er komt een tijd en een dag, dat de HEERE zal opstaan tot de strijd en zijn haters wijd en zijd, verjaagd, verstrooid zal doen zuchten (Ps.68), Jes.2:10-22; 13:4-13; Amos 5:18-20; Joël; Zefanja; Maleachi - steeds weer wordt "de dag des HEEREN" aangekondigd. Die profetieën worden dan ook vervuld, zodat er dus feitelijk meerdere van zulke "dagen des HEEREN" waren onder het Oude Verbond. Meermalen wordt

daarbij "de dag des HEEREN" beschreven alsof het einde van de wereld is gekomen. Wanneer de HEERE opstaat om de aarde te verschrikken, wankelen de bergen, storten de gebouwen in, wordt de zon zwart en de maan als bloed en trekken de sterren hun glans in. Al die oudtestamentische dagen des HEEREN waren schaduw van de laatste dag, die wij belijden met art.37 NGB. Schaduw: dat betekent, dat gezegd kon worden: "dit IS de laatste dag", zoals bij het avondmaal gezegd wordt: "dit IS mijn lichaam, dit IS mijn bloed". De Heilige Geest werkt daardoor echt wat daarmee wordt betekend en verzegeld. Daarom worden de dingen van die dag beschreven in zulke eschatologische bewoordingen. Wie dan blijft hangen aan de uiterlijke tekenen, heeft er niets van begrepen. En dát, terwijl de HEERE expres de werkelijkheid en ernst daarvan zo benadrukt en duidelijk maakt door deze voorstelling van zaken.

Die "dag des HEEREN" onder het O.T. is voltrekking van het verbondsrecht van God. Overeenkomstig zijn beloften komt de HEERE daarin met verlossing voor zijn bondsgetrouwe volk maar met zijn oordelen over zijn vijanden van buiten en binnen de kerk. Op de "dag des HEEREN" wordt gezien en blijkt de bediening van zowel de zegen als de vloek van het verbond naar Lev.26 en Deut.28 e.v. Het lied van Mozes gaat daarover, als er staat:

"Mij komt de wraak toe en de vergelding
tegen de tijd, dat hun voet zal wankelen,
want de dag van hun verderf is nabij,
snel komt nader wat over hen is beschikt.
Want de HEERE zal recht doen aan zijn volk
en Zich ontfermen over zijn knechten;"
en wat daar verder volgt; Deut.32:35 e.v.

Naar het woord van Christus is hiervan geen jota of tittel verval-
len met de komst van het Nieuwe Testament. De schaduwen mogen ver-
vallen zijn, de substantie daarvan niet. Daarom haalt de apostel
Petrus op Pinksteren met de profeet Joël de dag des HEEREN aan:
wonderen in de hemel boven en tekenen op de aarde beneden: bloed
en vuur en rookwalm, de zon veranderd in duisternis en de maan in
bloed. Want nu kwam over het Joodse volk dat de Messias had gedood
de grote en doorluchtige dag des HEEREN; wie zich bekeerde en de
naam van Jezus aanriep, zou behouden worden, maar alle verharde
bondsbrekers zouden nu uit het volk worden uitgeroeid en gemaakt
worden tot een voetbank voor Christus' voeten.

In die apostolische tijd gaf de Here nog schaduwachtige tekenen en
wonderen om de Joden te winnen. De Here Jezus beschrijft in Matth.
24 zijn komst op deze "dag des HEEREN" in antwoord op de vraag van
zijn discipelen wanneer de door Hem aangekondigde verwoesting van
stad en tempel zou geschieden en wat het teken van zijn komst zou
zijn. Als de hoogste Profeet en Leraar spreekt Hij dan grotendeels
in de taal van de schaduwen. Maar in die apostolische tijd moesten
de discipelen niet bij die tekenen blijven staan, maar de werke-
lijkheid van Jezus Christus daarin zien en geloven. Opdat zij in
die komende grootste verdrukking aller tijden staande zouden blij-
ven, beschrijft Hij daarom de dingen met de grootste nadruk alsof
daarin de laatste dag kwam. Hetzelfde geldt later van de
Openbaring aan Johannes.

Dit alles is in heel het Oude en het Nieuwe Testament van de
Bijbel beschreven voor de kerk in heel de volgende nieuwtestamen-
tische kerkgeschiedenis, die verbondsgeschiedenis is. Ook na het
jaar 70 talmt de Here niet met de belofte van zijn komst als Hij
de voorwerpen des toorns, die ten verderve toebereid worden, met
veel lankmoedigheid verdraagt. Maar Hij komt ook dan met de bedie-
ning van zijn verbondswraak ter verlossing van zijn volk en
"herstel van het Koningschap voor Israël, dat is, de reformatie

van zijn kerk. Hij laat het onkruid temidden van het koren op-
groeien omdat Hij niet wil dat sommigen verloren gaan (kinderen en
onwetende volwassenen; vgl. Jona 4:11). Maar als de maat van de
ongerechtigheid van de bondsbrekers vol is, komt Hij met zijn ver-
lossende kerkreformatie. En daarin komt Hij ook dan naar de
Schriften met de ernst van de laatste dag.

Wie meent, dat op Pinksteren de nieuwtestamentische kerk van
Christus reeds vergaderd was, en dat het ongelovig Israël samen
met heel het Oude Verbond op dat moment vervallen was, zodat het
daarna ging om de zending met de prediking van het evangelie naar
Joh.3:16 tot alle volken, die heeft de eschatologische betekenis
en ernst alleen gereserveerd voor de laatste dagen en het einde
van de wereld.

Wat er gebeurt tijdens reformaties zoals die in de zestiende eeuw
en de Afscheiding van 1834, wordt dan verklaard als een acte van
verbondsgehoorzaamheid door mensen, die overgaan tot herinstitue-
ring van de WARE kerk wegens het teloor gaan van de hoofdzaken van
de godsdienst in een gedeformeerde kerk.

De laatste ernst van het koninkrijk der hemelen is daaruit dan
verdwenen. De "eschatologie" is op die manier immers weggeschoven
naar een "eindtijd" en de wederkomst.

Bij een "calvinistische" opvatting van een kerkreformatie zijn het
de mensen, die tot afscheiding besluiten, omdat de hoofdzaken van
de christelijke religie zijn aangetast. Maar naar de Schriften is
het God, de HEERE, die in dat geval komt met de ernst van het
oordeel van de laatste dag en zijn kerk herstelt. De HEERE ver-
draagt tijdenlang de zonden, maar als voor Hem de maat vol is,
grijpt Hij in en komt Hij met het oordeel. Zoals Judas schrijft
(vs.14-15), komt Hij dan met zijn heilige tienduizenden om de
vierschaar te spannen en de goddelozen te straffen doch de recht-
vaardigen te verlossen. Zo kwam Hij ook op alle "dagen des
HEEREN" in de verbondshistorie van Israël tijdens het Oude Verbond.
En zo kwam Hij ook in alle kerkreformaties sedert Hemelvaart en
Pinksteren. Daarom waarschuwt Christus alle geslachten van zijn
nieuwtestamentische kerk zo ernstig:

"Zie, Ik kom spoedig en mijn loon is bij Mij om een ieder te
vergelten naardat zijn werk is." Openb.22:12.

De Here Jezus gebod de discipelen om te waken.

Dat wordt opgevat als een uitzien naar de wederkomst op de wolken
van de jongste dag. Omdat het zomaar zover kan zijn, wordt men
dan vermaand om altijd bereid te zijn.

Maar in bijna tweeduizend jaar is dit nog nooit gebeurd. Totnutoe
heeft men dus op die manier voor niets gewacht. Al die eeuwen
heeft de Here dan zo de ziel van de zijnen in spanning gehouden.
Maar zolang houdt toch geen mens en geen kerk dat vol.

Het effect hiervan is, dat men geen oog heeft voor wat de HEERE
doet in de actuele verbonds- of kerkgeschiedenis. Want de aandacht
daarvoor is afgeleid door deze "eschatologie". Dit is dan ook een
list van satan om de ogen te sluiten voor de bondshandel van de
HEERE in heel der kerkgeschiedenis.

Hierdoor is het inzicht verloren gegaan, dat de opdracht om te
waken heel wat meer inhoudt dan een passief uitkijken naar de
laatste dag. Bij "waken" moet men denken aan de profeet Ezechiël.
Hij kreeg de opdracht om "wachter" te zijn. Dat hield in, dat hij
de goddelozen in de kerk moest waarschuwen, dat als zij zo door-
gingen zonder zich te bekeren, de verbondswraak over hen zou komen
en de HEERE hen zou doden. Het waken van de discipelen van Jezus
bestond daarom ook in een getrouwe vervulling van hun opdracht om
getuigen van Christus te zijn tegenover een goddeloos verbondsvolk.
Daarom zegt Petrus hun op Pinksteren het oordeel aan van "de dag
des HEEREN". En in de weg van dat getuigenis werd daarop de toen-
malige kerk gereformeerd. Zo kwamen de tijden en gelegenheden van

het herstel van het koningschap voor Israël. En dat was toen "de dag des HEEREN", die kwam voor het Joodse verbondsvolk van die apostolische tijd.

Dat openbaart de Here vanuit de hemel vervolgens ook aan zijn dienstknecht Johannes volgens het boek Openbaring. Dit Woord is voor ons "de regel des geloofs" om Gods wegen met zijn volk te kennen en te vertellen en te gaan in heel de verdere verbonds- of kerkgeschiedenis. Maar wie meedrijft in de grote stroom van een deformerende kerkelijke gemeenschap en zijn wachterstaak niet vervult, die waakt niet! En dan komt de Here met zijn oordeel op een dag, dat hij het niet verwacht, al houdt hij zich opgewonden bezig met een "eschatologisch waken". Over velen is Christus met zijn tienduizenden engelen reeds gekomen met zijn oordeel, en zonder dat zij het opmerkten of geloofden, zijn zij terechtgekomen in een valse kerk of sekte. Dit is het wat op de laatste dag door allen zal worden gezien en "bekend" (art.37 NGB). Evenals de dwaze maagden uit de gelijkenis in Matth.25 krijgen zij het dan uit Jezus' mond te horen:

"Voorwaar, Ik zag u, Ik ken u niet."

8. EVANGELISCHEN GEHEEL VERDWAALD DOOR HUN BLINDHEID VOOR GODS BONDSHANDEL

8.1 Evangelischen veroordelen de "vervangingsleer van de Gereformeerden en nemen de schaduwen "letterlijk"

Het zijn niet alleen de Gereformeerden, die sedert de zestiende eeuw de bondshandel van de HEERE in hun kerkgeschiedenis niet naar de Schriften hebben verstaan.

Ook zij, die men heden Evangelisch noemt, hebben hun oorsprong in de reformatorische blindheid voor deze bondshandel van de HEERE. Sedert Pinksteren hebben we volgens hen de bedeling van "de gemeente" gekregen. Dat is de vergadering van allen, die geloven in Jezus Christus als hun Zaligmaker: Joden, maar vooral de christgelovigen uit de heidenvolken. Het Joodse volk, dat niet in Jezus gelooft als de Messias, beschouwen zij als "het oude bondsvolk van God". Omdat de apostel Paulus in Rom.11 spreekt over het geheimenis, dat gans Israël behouden zal worden, geloven zij, dat dit Joodse volk zich nog massaal zal bekeren. De meeste Evangelischen verwachten daarbij, op grond van Openb.20, de komst van een duizendjarig rijk. Daarin zullen dan voor het Joodse volk de beloften uit het Oude Verbond letterlijk worden vervuld. Dat is dus het "chiliasme". Het zogenaamde "dispensationalisme" spreekt daarbij van dispensations of bedelingen. Sedert Pinksteren zouden we leven in de tijd of bedeling van "de gemeente", of van "de kerk". Als de volheid van de heidenen is binnengegaan breekt dan een volgende bedeling aan. Christus zal dan wederkomen; "zijn voeten zullen op de olijfberg staan" (Zach.14:4); heel het Joodse volk zal zich bekeren en Jezus zal regeren in Jeruzalem, duizend jaar. Na die duizend jaar komt dan het einde van de wereld.

De terugkeer van de Joden naar Palestina, de stichting van de staat Israël en alles wat daar gebeurt sedert 1948 ziet men als Gods voorbereiding voor de aanstaande komst van dat duizendjarige rijk. Vol van deze verwachting klopt hun hart. Steeds meer "reformatorische christenen" worden hierdoor meegesleept.

Vanuit evangelische kringen heeft men de Gereformeerden beticht van een vervangingsleer. Dat wil zeggen: God zou het Joodse volk hebben vervangen door de christelijke kerk. Maar "God heeft zijn volk niet verstoten" (Rom.11:1). Volgens de Evangelischen blijven de Joden dus het oude verbondsvolk uit Abraham gesproken, dat God het land Kanaän heeft geschonken. Vele profetische beloften aan het Joodse volk moeten volgens hen nog worden vervuld. "Gans Israël zal behouden worden" (Rom.11:26). In het duizendjarig rijk zal dat geschieden.

De oudtestamentische beloften moeten volgens hen niet "vergeestelijkt" worden maar "letterlijk" worden genomen. Deze termen worden door hen dus precies andersom gebruikt als door de apostel Paulus in 1 Kor.10. Want daar noemt Paulus de oudtestamentische "letterlijke", schaduwachtige dingen: "geestelijk"; de Israëlieten aten in de woestijn "geestelijk" voedsel (het "manna") en zij dronken "geestelijke" drank (het water uit de rots). Paulus zegt: "de letter doodt, maar de Geest maakt levend". Dat betekent: wie net als de Joden blijft staan bij de letterlijke zaak, onderscheidt daarin niet de waarheid van de betekende, "werkelijke" dingen.

Deze "evangelische" opvattingen geven blijk van een kortzichtige, menselijke kijk op de zaken en een ongelovige blindheid voor de substantie of de waarheid van de door de schaduwen betekende zaken.

Neem bijvoorbeeld Abraham: God beloofde hem het land Kanaän. Maar hoe schoon dat land van melk en honing ook was: het was, gelijk heel de schepping sedert Gen.3, aan de dienst der vergankelijkheid onderworpen (Rom.8:21). Net als heel dit aardse leven behoorde Kanaän tot de dingen die voorbijgaan. Het was "het zichtbare, dat tijdelijk is". Doch het is het onzichtbare, dat eeuwig is (2 Kor. 4:17). Daarom staat er, dat Abraham verwachtte: "de stad met fundamenten, waarvan God de ontwerper en bouwmeester is." (Hebr.11:10). Bedenk daarbij wel, dat de Joden Christus hebben gekruisigd juist omdat zij Hem niet wilden erkennen als de vervulling van heel de wet en de profeten. Toen Pilatus vroeg: "moet ik uw Koning kruisigen?!" riepen zij: "kruisig Hem!". Want zij leefden bij de letter en niet uit de Geest. Daarom konden zij het Koninkrijk Gods niet zien (Joh.3:3). En dat betekende volgens Joh.3:16, dat zij geen oog hadden voor Gods liefde in het verbond, en daarom niet het eeuwige leven beërfden maar veroordeeld werden tot het eeuwige verderf.

Wie vandaag de Joden navolgt in hun ongelovige "letterdienst", die is ook hun broeder in het eeuwige verderf. Al zingt men dan ook nog zo blij van Jezus, met de daad verloochent men Hem!

8.2 Evangelischen zijn blind voor de nieuwtestamentische bondshandel van de HEERE

Wat betreft hun beschuldiging van de orthodoxe Gereformeerden, dat zij een vervanging leren van het oude bondsvolk Israël door de christelijke kerk, hebben de Evangelischen wel een punt. Want het is inderdaad een feit, dat wie leren, dat op Pinksteren de discipelen van Jezus reeds als zijn gemeente of kerk bijeenvergaderd waren, het Joodse volk op dat moment al hebben buitengesloten. Omdat volgens hen de Joden toen reeds buiten de kerk stonden, moesten zij zogezien, als zij zich bekeerden, opnieuw lid worden van Gods verbondsvolk of kerk van het Nieuwe Testament. Hun doop was dan dus de inlijving in Christus' kerk. Zoals in het voorgaande uitvoerig is besproken, is die opvatting volkomen in strijd met de Schrift.

Maar wat de Evangelischen daar tegenover stellen, is zeker niet minder in strijd met Gods Woord. Evenals de "vervangingsleer" van de Gereformeerden, is hun verwerping daarvan het gevolg van het niet zien van de bondshandel van de HEERE met zijn op de Pinksterdag bestaande wettige verbondsvolk Israël. Van heel de zware kerkstrijd in de apostolische tijd verstaan de Evangelischen nog minder dan de Gereformeerden. Dat de HEERE door Christus in die tijd met heel het Israëlietisch volk handelde naar de rechten van zijn verbond en daarom de Joden, die het getuigenis van de discipelen verwierpen **UIT HET VOLK UITROEIDE** (Hand.3:23), dat zien zij niet. Die "uitroeijing" geschiedde niet op de oudtestamentische, schaduwachtige manier, maar naar "de werkelijkheid van Christus". Dat wil zeggen: de uitgeroeide Joden werden tot een "synagoge des satans" (Openb.2:9 en 3:9).

Zij noemden zich nog Joden, maar ze waren het niet meer al hadden zij ook de grote meerderheid en al de instituties van het Oude Verbond. Net zomin als Ismaël na zijn excommunicatie uit Abrahams kerkfamilie, behoorden zij nog tot het verbondsvolk van de HEERE. Die Joden van de synagoge des satans waren evenmin als de Ismaëlieten nog verbondsvolk van God. Wanneer zij zich uitgaven voor het volk van Jahwe, en heel de mosaïsche wet onderhielden, was dat een satanische leugen van "hagarenen" (vgl. Gal.4:21-31). De door de nieuwtestamentische verbondswraak van de HEERE uit het verbondsvolk uitgeroeide Joden van "het tegenwoordige Jeruzalem" (Gal.4:25) vormden de eerste "VALSE KERK" in de nieuwtestamentische verbonds- of kerkgeschiedenis. In het Bijbelboek Openbaring lezen we hoe zij, na de bediening van Gods driemaal zeventvoudige verbondsvloek naar Lev.26, door de laatste zeven plagen van Openb. 16 (is vervulling van Lev.26:27-30), zijn geworden tot de hoer Babylon. Alleen de Joden, die zich bekeerden en uit dat Babylon uitgingen tot de christelijke kerk (Openb.3:9), konden het verderf van Babylon ontgaan. Want Babylon, dat is wat Paulus noemde "het tegenwoordige Jeruzalem", dat is de VALSE kerk, bekeert zich nooit meer, maar gaat voor eeuwig te gronde. In de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen werd dat nog schaduwwachtig afgebeeld. Alle Joden, maar ook alle anderen, kunnen daarin zien hoe het zal aflopen met alle VALSE kerken en met heel de Kainietische ongelovige wereld, die buiten Gods verbond leeft.

Er is dus inderdaad geen sprake van een "vervanging" van het bondsvolk Israël. Naar het aloude bondsrecht van de HEERE werden de bondsbrekers uit het volk uitgeroeid. Dat gebeurde nu grotendeels "nieuwtestamentisch" d.w.z.: de uitgeroeide Joden bleven lichamelijk in leven en konden zich verder organiseren als het Joodse volk, terwijl zij onder de schaduwendienst in het graf hadden gelegen.

Deze bediening van Gods verbondswraak was het werk van de verhoogde Christus, de leeuw uit de stam Juda, de wortel Davids, die had overwonnen aan het kruis om de boekrol met haar zegels te openen (Openb.5:5-7). Als de Koning der Joden roeide Hij uit de stad des HEEREN uit alle bedrijvers van ongerechtigheid (Ps.101). Zoals eens afgeschaduwd in David, gaf de HEERE aan Christus de overwinning overal waar Hij heentrok, (1 Kron.18:13). De bekering, en de inlijving van de heidenen in het Israël van de apostelen van Jezus, de christelijke gemeente, was vervulling van Psalm 87. Met Psalm 72 wordt daarvan gezongen:

"Dan zal na zoveel gunstbewijzen
't gezegend heidendom
't geluk van dezen Koning prijzen,
die Davids troon beklom.
Geloofd zij God, dat eeuwig Wezen,
bekleed met mogendheên:
de HEER, in Israël geprezen,
doet wond'ren, Hij alleen."

Het is dus zoals Paulus in Rom.11:18 zegt tegen de christenheidene-
nen, die ook al meenden, dat de HEERE het Joodse volk had versto-
ten, en in plaats van hen nu uit de heidenen zijn kerk vegaderde:

"niet gij draagt de wortel, maar de wortel draagt ú"!

Het niet zien en erkennen van Gods verbondshandel in het Nieuwe Testament is zowel bij Gereformeerden als Evangelischen een grote zonde. Het is een dwaling, waardoor de werken van de HEERE worden verduisterd, juist ook in heel de verbonds- of kerkgeschiedenis van het Nieuwe Verbond. Het is ongeloof in Davids grote Zoon en heel zijn kerkverlossend en -vergaderend werk. Daardoor werden zij tot valse kerken en sekten in een wereldwijde verdeeldheid en versplintering

In een ijver zonder verstand mogen zij roemen en zingen van verlossing door Jezus, maar in blindheid en verharding zijn zij onbekend met Gods gerechtigheid en trachten zij, evenals de Joden, hun eigen gerechtigheid te doen gelden, terwijl zij zich aan de gerechtigheid van God niet onderwerpen (Rom.10:1-3).

8.3 Geen vervanging, geen duizendjarig rijk, maar herstel van het Koningschap voor Israël, want Gods goedertierenheid is tot in eeuwigheid

Wanneer de apostel Paulus in Rom.11 zegt, dat God zijn volk niet heeft verstoten, wijst hij ten eerste op zichzelf en het voorbeeld van de zeventuizend overgeblevenen, die de knie voor Baäl niet gebogen hadden. De HEERE hield, ook toen Hij in de dagen van de apostelen door zijn verbondswraak de bondsbrekers uit Israël uitroeide, zijn volk in stand door de bewaring van een rest of overblijfsel, met wie Hij zijn verbond voortzette.

Maar in de tweede plaats was er ook de geschiedenis van de Babylonische gevangenschap. Toen waren er geen 7.000 getrouwen met wie de verbondsgeschiedenis in Kanaän werd voortgezet. Zoals de HEERE zei in het roepingsvisioen van Jesaja, werd toen heel de boom omgehouden. Alleen terwille van zijn trouw aan zijn verbondsbeloften aan de aartsvaders maakte de HEERE toen geen einde aan het bestaan van Israël, maar liet Hij een tronk staan als "een heilig zaad" (Jes.6:13; Lev.26:44-45; Ex.32:13-14). Wanneer de Joden in Babylon zich bekeerden, zou de HEERE zijn verbond met de aartsvaders gedenken. En daarom - om dat verbond met Abraham en de andere gelovige vaders - zou de HEERE dan een keer brengen in hun lot en Zich over hen ontfermen (Deut.30:3). Hij zou hen dan weer bijebrengen uit al de volken, naar wier gebied Hij hen verstrooid had. Ja, er staat:

"Al waren uw verdrevenen aan het einde des hemels, de HEERE, uw God, zal u vandaar bijebrengen en vandaar halen; de HEERE, uw God, zal u brengen naar het land, dat uw vaders bezeten hebben, gij zult het bezitten en Hij zal u weldoen en u talrijker maken dan uw vaders." Deut.30:4-5.

Om duidelijk te maken wat daarbij feitelijk gebeurde, liet de HEERE de profeet Ezechiël het dal vol dorre doodsbeenderen zien. De weinige Israëlieten die naar Babel waren weggevoerd, waren dood in zonden en misdaden. Maar de HEERE opende hun graven, zijn Geest maakte hen door bekering levend, en Hij bracht hen terug naar het land Israëls (Ezech.36 en 37).

Deze oudtestamentische openbaring laat dus zien, dat de HEERE ook bondsbrekers, die Hij uitroeide, maar die lichamelijk niet gestorven waren, opnieuw kan enten op de olijf van zijn verbondsvolk (zoals Paulus schrijft in Rom.11:23-24). Naar dit Woord van God wijst Paulus dus in de tweede plaats ten bewijze, dat de HEERE zijn volk niet verstoten had.

De uitgeroeide of weggebroken Joden van de synagoge des satans kunnen zich daarom bekeren van hun ongeloof. Dat is dan: "leven uit de doden" (Rom.11:15; Ezech.37). In Openb.18:4 roept de Here daarom ook de verloren schapen van het huis Israëls op om uit te gaan uit Babylon. Paulus noemt deze mensen in Rom.11:28:

"naar de verkiezing geliefden om der vaders wil".

Welnu, deze twee Schrifopenbaringen:

1. de bewaring van de rest van de zeventuizend (1Kon.19) en
 2. de wederkeer uit Babel,
- bewijzen, dat God zijn volk niet verstoot.

"De genadegaven en de roeping Gods zijn onberouwelijk"; Rom.11:29. De ontrouw van de mensen doet nimmer Gods trouw teniet; Rom.3:3.

Eigenwijze heidenen (Rom.11:25) dachten, dat God zijn Israëlitisch verbondsvolk verstoten had en in plaats daarvan nu een kerk

uit de heidenen vergaderde. Maar Paulus wijst niet alleen op zichzelf en de rest van de zeventuizend in zijn dagen, maar ook op het geheimenis, dat God ook uit Babylon nog zijn uitverkorenen zal terugbrengen. Het Nieuwe Verbond brengt dus geen "gereformeerde" vervanging van Gods verbondsvolk, maar ook geen "evangelische" bedeling van de gemeente of "kerk". Alle oudtestamentische schaduwen zijn juist vervuld. Daarom noemt Paulus in Rom.11:26 de teksten uit Jes.59:20 en Jer.31:33-34 als bewijs voor het geheimenis van Gods wonderbaar kerkvergaderend werk, alle eeuwen door. De christenen uit de heidenen moeten daarom juist God gaan verheerlijken ter wille van zijn ontferming over zijn bestaande bondsvolk Israël. Daarbij wijst hij in Rom.15:8-13 op verscheidene andere oudtestamentische Schriftplaatsen. Want Gods trouw aan Israël is tevens de garantie voor de kerk uit de heidenen. Als zij later ontrouw worden, blijft de HEERE ook voor hen de Getrouwe. Daarom, wanneer zoals thans, Gods volk als tot niet gekomen is, bemoedigt de apostel Paulus ons met deze woorden:

"De God nu der hope vervulle u met louter vreugde en vrede in uw geloof, om overvloedig te zijn in de hoop, door de kracht des Heiligen Geestes" Rom.15:13.

Wij verwachten dus ook geen duizendjarig rijk. Maar wij verwachten ook in de diepste deformatie van de kerk en als de gruwel der verwoesting staat op de plaats waar het niet behoort, dat de HEERE toch zijn verbondsvolk of kerk in stand zal houden. Zelfs als de satan de volkeren opnieuw weet te verleiden en Gog en Magog de geliefde stad, Gods Jeruzalem, de kerk van Christus, geheel zullen lijken te verslinden, zal de HEERE zijn volk niet verstoten maar altoos zijn verbond gedenken en gans Israël behouden. Hij kan en wil en zal ook heden nog uit alle valse kerken en sekten door bekering en wederkeer het volle getal redden uit slaafse banden. Zoals Psalm 107 zegt:

"Loof de HEERE, want Hij is goed,
want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.
Dat de verlost des HEEREN zo spreken,
die Hij uit de macht van de tegenstanders heeft verlost
en uit de landen heeft verzameld,
van het oosten en van het westen,
van het noorden en van de zee."

Dat is het "geheimenis" van Paulus, ofwel de "verborgenheid" uit heel de verbondsgeschiedenis, waarover wij met Psalm 78 vers 2 zingen:

"Verborgen heên, met diep ontzag te melden,
die ons voorheen de vaders vertelden,
die wij, hun kroost, ook niet verbergen mogen,
die stellen wij het nageslacht voor ogen;
des HEEREN lof uit 's lands historieblaân,
zijn sterke arm en grote wonderdaân.

9. REFORMATORISCHE DWAALWEGEN WEERLEGD

9.1 Wie de HEERE uitroeit uit zijn volk is geen bondeling kerklid of gelovige meer

We komen nu toe aan de kwestie van de uitverkorenen en/of de gelovigen buiten de ware kerk.

Vele andere zaken staan daarmee in verband.

Volgens Augustinus bevonden zich binnen de scheurkerken van de Donatisten zulke uitverkorenen en/of gelovigen.

Calvijn paste deze leer van Augustinus ook toe op de valse Roomse Kerk na de Grote Reformatie van de zestiende eeuw. Dat hield in, dat er ook uitverkorenen en/of gelovigen zich bevonden in de valse Roomse Kerk.

Binnen de tegenwoordige "Gereformeerde Gezindte" ziet men gelovigen in alle "kerkformaties".

De huidige "oecumenische" beweging is helemaal gebaseerd op dat geloof.

Calvijns leer van een zichtbare en onzichtbare kerk wordt heden door velen toegepast op heel de wereldwijd verdeelde "christenheid".

Toch kunnen we nooit heen om de feiten.

Ketters zijn antichristen, van wie Joh.1:19 zegt:

"zij zijn van ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet".

Scheurmakers zijn naar Hebr.10:39 "van degenen, die zich onttrekken ten verderve" en niet "van hen, die geloven tot behoud van de ziel".

Valse kerken zijn organisaties van mensen, die Christus in zijn getuigen ten tweeden male gekruisigd hebben.

Zij behoren allen tot de wereld van het slangenzaad en niet tot de christelijke kerk van het vrouwenzaad.

Het is absoluut ongeoorloofd om op grond van Gods verborgen uitverkiezing te spreken van "gelovigen" buiten de kerk, of zelfs van "kerken" of "overblijfselen en/of elementen van de kerk" buiten de kerk.

Wij belijden, en zullen altijd moeten blijven belijden, samen met Cyprianus:

"BUITEN DE KERK GEEN ENKELE ZALIGHEID"!

De grote fout van Augustinus en Calvijn met al hun navolgers is, dat zij voorbijgaan aan Gods goedertierenheid of zijn getrouwe verbondshandel in heel de verbonds- of kerkgeschiedenis.

Augustinus, en zeker Calvijn, en zijn navolgers nog meer, verkeerden in "een nevel van onwetendheid" als gevolg van de "eigenwijsheid", die de apostel Paulus veroordeelt in Rom.11:25. Die "eigenwijsheid" heeft, na het wegvallen van de apostelen, de overhand gekregen in de oude kerk. Want reeds in de christelijke kerk vóór Augustinus was de opvatting algemeen gangbaar geworden, dat het Joodse volk, dat de Here Jezus gekruisigd had, door God was verworpen. Samen met heel de schaduwendienst van het Oude Testament hadden de Joden afgedaan. Met Pinksteren was het Nieuwe Testament aangebroken, waarin het evangelie van Jezus Christus komt tot alle volken. Volgens deze opvatting was dus het Joodse verbondsvolk vervangen door de christelijke kerk.

Inplaats van de wet gold nu het evangelie.

Daardoor onderkende men dus totaal niet meer hoe, naar Christus' woord in Matth.24:21, in de tijd van de apostelen na Pinksteren de zwaarste kerkstrijd van alle eeuwen werd gevoerd, waarin het ging om "het herstel van het koningschap voor Israël".

Naar Gods verbondswoord, waarvan geen tittel of jota was vervallen werden de goddeloze bondsbrekers uit het volk uitgeroeid, maar de bekeerde gelovigen behouden en verlost door Christus Jezus.

In heel die apostolische tijd ging het dus meer dan ooit om Gods trouw aan Israël, nooit gekrenkt (Ps.105)

Het ging in die tijd om Gods goedertierenheid, die tot in eeuwigheid is.

Indien Israël als volk van God was vervallen, zou Gods Woord zijn vervallen. Dan zou de HEERE niet meer trouw zijn geweest aan zijn verbond. Dan was zijn eed aan Abraham (Gen.15:5-20) gebroken. Dan was God - male dictu - een onbetrouwbaar woordbreker, ja, een meinedige. En dan had dus ook de kerk van het Nieuwe Testament in later eeuw nooit meer op zijn beloften kunnen bouwen.

Het is echter juist de verbondstrouw van de HEERE, die in deze apostolische tijd rijker wordt geopenbaard dan ooit tevoren. In geest en in waarheid worden in deze apostolische tijd door Jezus Christus, middels het getuigenis van de door zijn Geest geleide apostelen en discipelen, de rechten van Gods aloude en eeuwige

verbond bediend in zegen en in vloek. Het is deze verbondshandel van de HEERE, die in het Nieuwe Testament van de Bijbel is geopenbaard en beschreven voor heel Gods kerk in later eeuw tot aan de voleinding toe. Dat belijden wij met art.3 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis als Gods bijzondere zorg, die Hij draagt voor de zaligheid van heel de nieuwtestamentische christelijke kerk. Dat is voor ons dan ook "de enige regel des geloofs" (art.7 NGB).

Dit betekent, dat wij, voor de vraag hoe we ketters en scheurmakers en leden van een valse kerk moeten beschouwen, verplicht zijn om te zien wat de Schriften van het Nieuwe Testament daarover leren. En dan gaat het hierbij dus vooral over wat daarin gezegd wordt van de Joden die niet in Jezus als de Messias geloofden en die de zijde kozen van het Sanhedrin. Volgens de woorden van de Here in Openb.2:9 en 3:9 behoorden zij tot "de synagoge van de satan". Daaruit blijkt al wel, dat wij bij hen niet kunnen spreken van gelovigen en vergaderingen van Gods verbondsvolk, of van sporen, relikwieën of elementen van de door Christus vanaf het begin van de wereld vergaderde kerk van God.

De apostel Paulus haalt in Rom.11:7-10 over hen de tekst van Deut.29:4 en Psalm 69:23-24 aan.

In Deut.29:4 gaat het over de blindheid en doofheid van de verharde Israëlieten voor Gods woorden en werken, waardoor de lijken van de ongelovigen lagen in de woestijn (1 Kor.10:5). Het is deze blindheid en doofheid, die telkens weer in Israëls verbondsgeschiedenis Gods verbondswraak over hen inriep.

De aangehaalde woorden uit Psalm 69 maken deze Psalm tot één van de zwaarste vloekpsalmen uit de Bijbel.

Paulus verkondigt hiermee dus, dat over de ongelovige Joden van zijn dagen de zware verbondswraak van de HEERE was gekomen. Zij waren, zoals Hand.3:23 zegt, "uit het volk uitgeroeid".

Het boek Openbaring laat vanuit de hemel zien hoe Gods driemaal zeventvoudige verbondswraak naar Leveticus 26 over hen werd voltrokken, waardoor Jeruzalem werd tot Babylon.

We hebben hierover al veel geschreven.

Het is daarom een blijk van het totaal niet beseffen of erkennen van de zware ernst van Gods verbondswraak en van zijn toorn en verbolgenheid, indien men bij hen nog spreekt van gelovigen en resten van de kerk.

De verbondswraak van de HEERE bestaat uit de DOOD.

Wanneer de HEERE onder de mosaïsche schaduwachtige wet middels de dood door hongersnood, ziekten of het zwaard de bondsbrekers uitroeide, verbeeldde en verzegelde dat de eeuwige dood in de hel.

Wie dan toch nog blijft spreken van gelovigen en bondelingen, is een leugenaar die dóden LEVEND noemt.

De Joden die na Pinksteren uit Gods verbondsvolk werden uitgeroeid, waren Christus' VIJANDEN, die de HEERE maakte tot een voetbank voor zijn voeten: Hand.2:34.

Het is dan ook zo, dat wie spreken van gelovigen en broeders in valse kerken en sekten, daarmee bewijzen, dat zij de zonden en bondsbreuk, waarom de HEERE zijn bondswraak bediende, niet zien en erkennen. Zij zijn blind voor Gods lankmoedigheid en barmhartigheid, waardoor het soms eeuwenlang duurde voordat de uitroeiing door de verbondswraak kwam. Ja, Gods geduld en ontferming in die tijd vóór het oordeel kwam, worden door hen zelfs gebruikt als argument om ná de gekomen bondswraak te blijven spreken van bondelingen en broeders buiten de kerk. Allen, die zo spreken, verhardden zich in het kwaad, waarover de HEERE kwam met zijn zwaarste oordelen. Wie daarvan geen afstand neemt, heeft deel aan hun boze werken (vgl. 2Joh:7-11 en 2Kor.6:14-18). Als dit kwaad in de kerk de overhand krijgt, deformeert de kerk en komt tenslotte Gods verbondswraak, waardoor dan de blinden en doven in een valse kerk

terecht komen, evenals al hun "gelovigen, broeders en bondelingen" buiten de kerk. Dat is het onvermijdelijk gevolg van het niet willen zien en erkennen van de bondshandel van de HEERE en de historische bediening van zijn verbondswraak over de bondsbrekers, niettegenstaande zijn zo groot geduld en zijn lankmoedigheid. Wie Gods werken in zijn trouwe verbondshandel in heel de verbonds- of kerkgeschiedenis niet meer willen zien en vertellen, komen om met de bedrivers van ongerechtigheid.

"VREDE ZIJ OVER ISRAEL" (Ps.125).

9.2 IJver voor God, maar zonder verstand

De omstandigheid, dat men zoveel gelovigen, broeders en bondelingen buiten de (ware) kerk ziet, komt dus in de eerste plaats voort uit blindheid voor de bediening van Gods bondswraak in de kerkhistorie. Want de zonden, ontrouw en bondsbreuk binnen de kerk in de tijd vóór de dag des HEEREN daarover kwam, worden bij lange na niet beleden en opgemerkt naar de werkelijke ernst daarvan en Gods geduld daarmee.

Maar in de tweede plaats komt deze geringschatting van de kerkzonden en blindheid voor de ernst van Gods toorn en bondswraak ook daaruit voort, dat men bij velen in de valse kerken en sekten nog zoveel praktische belevingen beoefening van de christelijke godsdienst meent waar te nemen. Ook in dit tweede opzicht zullen we geheel moeten afgaan op wat de Schrift daarover zegt. En dat is dan weer speciaal in de situatie van de apostolische tijd, nadat door de verwerping van het getuigenis van de apostelen en discipelen van Jezus de "synagoge des satans" was ontstaan.

De apostel Paulus schrijft in Rom.10:2 over de ongelovige Joden van de synagoge des satans:

"Want ik getuig van hen, dat zij ijver voor God bezitten, maar zonder verstand."

Die "ijver voor God" mogen we niet kleineren of ontkennen.

Uit diverse plaatsen in de Bijbel blijkt deze.

De Farizeeën*schriftgeleerden, die ondanks hun uiterlijke vroomheid door Christus als huichelaars werden veroordeeld, zijn daar, nog sterker door hun verharding na Pinksteren, onverminderd mee doorgedaan. Voor het oog bleven het dus heel vrome lieden, die alles voor hun godsdienst over hadden. Ook in hun "synagoge des satans" lazen zij "Mozes" (2 Kor.2:14-15), terwijl zij hun hart verhardden, ja verstokten gelijk eenmaal de Farao van Egypte (vgl. Rom.9:17). Wanneer zij de christgelovigen vervolgden en doodden, zoals bijvoorbeeld Stefanus, deden zij dat: "menende Gode een heilige dienst te bewijzen" (Joh.16:2).

In zijn brieven aan de Romeinen en de Galaten schrijft de apostel Paulus over "de werken der wet", waardoor de uit de olijf weggebroken Joden meenden de zaligheid te verdienen. Zo schrijft hij in Rom.2:17, dat zij zich Jood lieten noemen, steunden op de wet, zich beroemden Gods wil te kennen en wisten te onderscheiden, waarop het aankwam, aangezien zij onderricht in de wet genoten, en zich overtuigd hielden, dat zij leidlieden van blinden waren en een licht voor hen, die in duisternis waren, opvoeders van onverstandigen en leermeesters van onmondigen, daar zij in de wet de belichaming van de kennis en de waarheid bezaten! Uit tal van andere Schriftplaatsen blijkt hoe ijverig en serieus de weggebroken Joden zich met de godsdienst bezig hielden.

Tot op vandaag onderhouden de orthodoxe Joden nauwgezet de schaduwendienst naar de mosaïsche wet. De Schriften van het Oude Testament bestuderen zij tot op de tittel en de jota. In veler oog zijn deze Joden diepgelovige mensen, die de God van Abraham vereren en dienen. Vele Joden zijn, vooral na de Holocaust, teruggekeerd naar het beloofde land, waar men in 1948 de staat Israël heeft uitgeroepen. Zending onder de Joden wordt door vele "chris-

tenen afgewezen en veroordeeld: zij willen "de dialoog", het gesprek of de samenspreking met de Joden. Chiliasten en dispensationalistische "evangelische christenen" verwachten op de historische bodem van Kanaän een duizendjarig rijk. Vele "onvervulde" beloften en profetieën in het O.T., betreffende de wederkeer en verzameling uit de volken van de Joden als het aloude bondsvolk van Jahwe, ziet men al vorm aannemen. Zoals Ezechiël in hoofdstuk 37:8 zag bij het tot leven komen van het dal vol dorre doodsbeenderen: er kwamen spieren op, en vlees, en er trok een huid overheen, maar de geest was er nog niet in. Maar als de Messias Jezus verschijnt en zijn voeten op de Olijfberg zullen staan, dan zal volgens hen over heel dat Joodse volk in Kanaän de Geest der genade en der gebeden worden uitgestort, zodat zij herleven als het volk van Jahwe.

Zogezien beschouwt men dus de Joden van "de synagoge des satans" tot op vandaag nog als bondsvolk van God, als gelovigen (zij het nog geen christgelovigen) en als broeders (naar het vlees in Abraham), aan wie blijvend vele heilsbeloften van God toekomen.

Echter, de apostel Paulus noemt de godsdienstige ijver van de uit de olijf weggebroken Joden: "zonder verstand". En het kwaad, dat hij daarmee aanduidt, valt bepaald niet mee! In Rom.3:10-18 haalt hij verscheidene Schriftplaatsen aan, die hen totaal veroordelen. Evenals Christus in Openb.3:9 zegt hij, dat zij logen, dat zij Joden waren. Want alleen:

"hij is een Jood, die het in het verborgene is,
en de ware besnijdenis is die van het hart,
naar de Geest, niet naar de letter."

Hiermee verwijst hij dus naar wat hij steeds beschrijft als de kern van hun valse leer en ongeloof, namelijk het verwachten van de zaligheid door het onderhouden van de werken van de mosaïsche wet, inplaats van door het geloof in Christus Jezus, die in al die schaduwen werd gepraefigureerd. Deze Joden onderhielden ijverig de schaduwen van de mosaïsche wet. Zij geloofden daardoor behouden te worden en Gods belofde verbondszeugen te zullen ontvangen. Maar zij bleven bij de uiterlijke tekenen staan. De waarheid of substantie van de schaduwen - Jezus Christus - die zagen en erkenden zij niet. De onderhouding van de schaduwachtige inzettingen op deze manier, dat noemt Paulus: "de werken der wet". De ongelovige Joden zagen daardoor de betekende zaak niet. Ja, ze wezen die af en veroordeelden die ten sterkste. En daardoor bewerkten en bereikten zij met al hun godsdienstige ijver precies het tegendeel van wat zij verwachtten. Wie zo handelt en "de werken der wet" doet, haalt daardoor de vloek inplaats van de zegen van het verbond over zich.

Want het is daarmee precies als met de sacramenten van het Nieuwe Verbond: doop en avondmaal. Wie bijvoorbeeld bij het avondmaal brood en wijn neemt voor wat zij natuurlijkerwijs zijn, te weten gewoon brood en echte wijn, die "onderscheidt daarin niet het lichaam van de Here" (1 Kor.11:29).

Daarvan schrijft Paulus aan de Korinthiërs:

"Wie dus op onwaardige wijze het brood eet en de beker des Heren drinkt, zal zich bezondigen aan het lichaam en bloed des Heren." (1 Kor.11:27).

Welnu, precies zo is het met de ongelovige Joden, die heel nauwgezet de schaduwachtige wet onderhouden, maar die de daardoor betekende zaak - Jezus Christus - afwijzen en veroordelen. Juist hun doen van de werken der wet stelt hen op die manier schuldig aan het lichaam en bloed van Christus.

De Joden van "de synagoge des satans" onderhouden dus "onwaardiglijk" de wet en bezondigen zich daardoor aan Jezus Christus.

Dat is dus geen vroom werk van godvrezende mensen, maar juist een brutale heiligschennis, waarmee men Gods zwaarste toorn over zich haalt. Dit betekent dus, dat het op het oog zo vrome werk van de ongelovige Joden volgens Gods Woord juist een heel groot kwaad is. Wie hen nog als bondelingen, gelovigen en zelfs als broeders beschouwen, gaan dus dwars in tegen het Woord van God. Dan gelooft men de leugen, evenals de Joden van de synagoge des satans, van wie de verhoogde Christus tot de gemeente van Filadelfia zegt, dat zij geen Joden zijn maar liegen (Openb.3:9).

Wat Gods Woord ons hierin leert over de beschouwing van de ongelovige Joden van de synagoge des satans, geldt in later eeuw op overeenkomstige wijze van de leden van valse kerken en sekten. Ook zij hebben ijver voor God, maar zonder verstand. Zij volgen niet het Lam, waar Het ook heengaat, maar hun kerkelijke organisatie geschiedt naar eigen inzicht en overleg. Dat komt, evenals bij de Joden, neer op een niet uitgaan van geloof maar van vermeende werken (Rom.9:32). Het evangelie van de enige Heiland Jezus is bij hen vervangen door een vals evangelie van behoud door eigenwillige godsdienstige werken, die goddeloos zijn in Gods oog. Niettegenstaande al hun ijver geldt daarom ook van hen wat Paulus van de ongelovige Joden schrijft in Rom.10:3, namelijk:

"Want onbekend met Gods gerechtigheid en trachtende hun eigen gerechtigheid te doen gelden, hebben zij zich aan de gerechtigheid Gods niet onderworpen." Dit is het wat daarom ook steeds weer blijkt uit de feiten van de kerkhistorie en van de opkomst van vele sekten en scheurkerken. Daarom mogen wij de leden van valse kerken en sekten evenmin houden voor gelovigen, broeders en bondelingen als de ongelovige Joden van de synagoge des satans. Want wie dat doen hebben deel aan hun boze werken. Dan is men verleid tot wat Paulus in Gal.1:8-9 veroordeelt als een evangelie, afwijkend van hetgeen hij ons verkondigd heeft. Daarvan schrijft hij met apostolisch gezag:

"Maar ook al zouden wij, of een engel uit de hemel, (u) een ander evangelie verkondigen, afwijkend van hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt! Gelijk wij vroeger reeds gezegd hebben, zeg ik thans nog eens indien iemand u een evangelie predikt, afwijkend van hetgeen gij ontvangen hebt, die zij vervloekt!"

9.3.1 "Mijn volk" in Babylon

Geen kerk en gelovigen buiten de ware kerk.
Buiten de kerk geen enkele zaligheid.
Zijn we daarmee nu klaar met al die mensen, die behoren tot valse kerken en sekten?
Integendeel, nu begint het pas.

In Openb.18 gaat het over "Babylon".
Terecht hebben de Gereformeerden gezegd: dat is de VALSE kerk.
Welnu, in Openb.18:4 klinkt de oproep:

"GAAT UIT VAN HAAR, MIJN VOLK !"

Dus in die VALSE kerk, binnen "de synagoge des satans", spreekt de Here toch nog van "mijn volk". Dat wil zeggen, nádat heel Gods driemaal zeventvoudige verbondswraak is bediend: 7 zegels, 7 bazuinen, 7 donderslagen, afgesloten met de 7 schalen van Gods volle toorn. Door heel die bediende verbondswraak is het Jeruzalem van de ongelovige Joden van de synagoge des satans geworden tot de hoer Babylon. En toch, toch bevindt zich dan binnen dat Babylon nog een aantal mensen die de HEERE aanspreekt als "mijn volk". Betekent dit dus, dat er binnen de VALSE kerk zich nog bondelingen gelovigen en broeders bevinden? Liegen dan toch niet alle Joden van de synagoge des satans dat zij Joden zijn?!

Zoals steeds in Openbaring, wordt hiermee teruggegrepen op de geschiedenis van het Oude Verbond. Er wordt hiermee verwezen naar teksten als Jes.48:20; 52:11; Jer.50:8; 51:6 en 45, waarheen ook Paulus verwijst in 2 Kor.6:17 e.v.

Door Jesaja en Jeremia worden de naar Babel weggevoerde ballingen daarmee opgeroepen om weg te trekken uit Babel en terug te keren naar Kanaän. Het tekstverband van Jesaja verbindt dit ook met de uittocht uit Egypte onder Mozes.

Deze wederkeer uit Babel is vervulling van Gods Woord in Jes.6, dat de afgehouden tronk een heilig zaad zou zijn. Daaruit zou opnieuw een hersteld Israël voortkomen. Dit komt overeen met Ezech.37, waar het het dal vol dorre doodsbeenderen - dat is: het in Babel aanwezige restant van de gedeporteerde Joden - toch weer tot leven komt en wederkeert naar hun eigen land. De HEERE zegt daarover tot Ezechiël (37:12-14):

"Daarom profeteer en zeg tot hen:

Zo zegt de Here HEERE:

zie, Ik open uw graven en zal u uit uw graven doen opkomen, o mijn volk, en u brengen naar het land Israëls. En gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik uw graven open en u uit uw graven doe opkomen, o mijn volk. Ik zal mijn Geest in u geven, zodat gij herleeft en Ik zal u doen wonen in uw land; en gij zult weten, dat Ik de HEERE, het gesproken en gedaan heb, luidt het woord des HEEREN."

Die Joden in Babel waren dus DOOD. Zij lagen in het graf. Ja, hun uitgedroogde knekels lagen verspreid in het dal vol dorre doodsbeenderen. Naar menselijke berekening was het totaal onmogelijk en absoluut uitgesloten, dat zij ooit opnieuw tot leven konden komen. En toch noemt de HEERE hen in grote ontferming bij herhaling: "mijn volk". Zij komen tot leven en keren terug naar hun land. In ezech.38 t/m 48 wordt vervolgens heel hun redding en het herstel van Israël visionair schaduwachtig beschreven.

9.3.2 Een juk, dat noch onze vaders noch wij hebben kunnen dragen

Om dit goed te begrijpen zullen we nader moeten ingaan op Gods openbaring in heel deze verbondsgeschiedenis.

Volgens de wet van Mozes zou de verbondsvloek bestaan in de lichamelijke dood en uitroeiing door vijanden, ziekten, hongersnoden, wilde dieren, e.d. Daarom hebben we gezegd: de VALSE kerk lag onder Israël in het graf. De bondsbrekers werden lichamelijk gedood als een schaduw van de eeuwige dood in de hel.

Maar die ballingen in Babel waren dus niet gedood. Weliswaar de meesten waren wel lichamelijk omgebracht door de Babyloniërs, maar die naar Babel weggesleepte Joden niet. Wat hen betreft was er geen schaduwachtige lichamelijke dood: zij brachten het er levend af en konden in Babel zelfs nog wel een goed bestaan opbouwen. Toch zegt de HEERE in de boven aangehaalde tekst uit Ezech.37, dat zij DOOD zijn, zij lagen in het graf, ja, zij waren als een dal vol verspreid liggende dorre beenderen. Dat was dus de werkelijkheid, terwijl zij in Babel voortleefden.

Misschien werpt iemand nu tegen: dus de valse kerk lag onder de mosaïsche wet niet in het graf, want de ongelovige Joden leefden voort in Babel. En inderdaad, niet alleen deze bondsbrekers in Babel, maar ook eerder al bleven vele goddelozen onder Israël in leven. Naar het vlees hadden zij het bovendien soms ook nog erg goed, veel beter dan de rechtvaardigen.

We moeten hierbij denken aan wat Petrus zegt in Hand.15:10. Hij noemt daar de onderhouding van heel de schaduwachtige mosaïsche wet: "een juk, dat noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen".

Van de onderhouding van de schaduwachtige sacramenten kwam in Israël eigenlijk maar heel weinig terecht.

Wanneer bijvoorbeeld Hiskia de viering van het Pascha herstelt, staat er:

"sinds de dagen van Salomo, de zoon van David, de koning van Israël, was iets dergelijks in Jeruzalem niet geschied." (2 Kron.30:26).

En als koning Josia de dienst van de HEERE herstelt en ook het Pascha weer laat vieren overeenkomstig de wet van Mozes, lezen we in 2 Kron.35:18:

"Zulk een Pascha was in Israël niet gevierd sinds de dagen van de profeet Samuël; geen der koningen van Israël heeft het Pascha gevierd zoals Josia het vierde met de priesters, de Levieten en geheel Juda en Israël dat zich daar bevond, en met de inwoners van Jeruzalem."

Wanneer Israël in de dagen van Ezra en Nehemia het loofhuttenfeest viert, staat daarvan (Neh.8:18):

"Zo hadden de Israëlieten niet gedaan sinds de dagen van Jozua, de zoon van Nun, tot op die dag."

Dit zijn maar enkele voorbeelden uit de Heilige Schrift, waaruit blijkt, dat er van de onderhouding van de mosaïsche schaduwen dikwijls niet veel terecht kwam. Daarom noemt Petrus het een juk, dat noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen.

9.3.3 Het Oude Verbond niet onberispelijk

In de brief aan de Hebreëen wordt gezegd, dat het oude verbond van de Sinaï niet onberispelijk was. Uit het verband blijkt dan, dat het verbond zelf wel goed was, maar de onderhouding daarvan door de Israëlieten niet. Volgens de schaduwen van de mosaïsche wetgeving moest Israël een afbeelding zijn van het heilige volk, van God, zoals het straks zal bestaan op de nieuwe aarde. De tabernakel en later de tempel was een voorafschaduw van Gods wonen temidden van zijn volk in de eeuwigheid na de opstanding. Vele inzettingen, heilige dingen, personen en gebeurtenissen waren op die manier afbeelding, teken en zegel, sacrament van de dingen die komen na dezen.

Welnu, wat kwam daarvan terecht in de praktijk van Israël gedurende de verbondsgeschiedenis van het O.T.? Toch niet zoveel?! Want telkens weer stemden door Israëls ontrouw het door de Here bedoelde beeld van die heilige dingen niet overeen met de werkelijkheid in Israëls verbondshistorie. Daarom wordt in Hebr.8 verwezen naar Gods Woord in Jer.31. De Israëlieten hadden Gods verbond verbroken door hun ontrouw en ongeloof. Jeremia had moeten profeteren, dat de HEERE daarom een compleet einde zou maken aan Israëls volksbestaan in het schaduwachtige land van de rust. Gods woning, de tempel, met heel de dienst der verzoening, zou worden verwoest, evenals de stad Jeruzalem. De genocide of volkerenmoord van de Babyloniërs zou een einde maken aan heel het bestaan van het heilige volk in het heilige land met de heilige tempel en tempeldienst. De weinige overlevenden, die naar Babel werden gedeporteerd, vormden in het geheel geen schaduwachtig beeld meer van het heilige volk van God op de nieuwe aarde. Ook al overleefden zij de ramp van Gods ultieme verbondswraak, toch vormden zij niet meer een schaduwachtig sacrament van heel Gods Kerk. Maar zie, zo zegt de HEERE nu tot Jeremia: er komen dagen, dat Ik voor het huis Israëls en het huis Juda (dus "gans Israël" van 10+2 = 12 stammen) een nieuw verbond tot stand zal brengen. Daarmee bedoelde de HEERE dat Hij na de zeventigjarige babylonische ballingschap bekering en wederkeer zou geven.

Heel dat herstel, die re-formatie van het Israëlich verbondsvolk, was daarmee op zichzelf toch ook weer een schaduwachtig voorbeeld van het nieuwe verbond, dat kwam met Jezus Christus.

Want de vervulling van heel de schaduwendienst door Jezus Christus bracht "de werkelijkheid van Christus". Het oude schaduwachtige

verbond hadden de Joden verbroken, maar nu kwam het nieuwe verbond in Jezus' bloed. Omdat het oude verbond door de ontrouw van Israël waarvan de babylonische ballingschap wel het toppunt was, niet onberispelijk was, moest er een beter, een nieuw verbond, komen, waarin de schaduwen waren vervangen door de werkelijkheid van Christus.

9.3.4 Het "geheimenis" van Rom.11:27

Doordat het oude verbond niet onberispelijk was, bleven dus de Joden in Babel lichamelijk in leven. Afwijkend van de mosaïsche schaduwendienst ontstond er dus een in Babel levend volk van onbekeerde Joden, die toch door de verbondswraak uit het leven in Gods verbond waren uitgeroeid. "Niet mijn volk", had de HEERE reeds door de profeet Hosea van hen gezegd. Ook al waren zij naar het vlees springlevend, toch vormden zij een dal vor dorre doodsbeenderen.

Maar omdat zij naar het vlees kinderen van Abraham waren, gedacht de HEERE wat hen betreft toch nog altijd zijn verbond met de vaders. Hij had Abraham een groot nageslacht en het land Kanaän beloofd. Daarom bracht Hij hen tot bekering en deed hen aldus uit hun graven opkomen. Zoals de HEERE in Jer.31:33 zei, schreef Hij zijn wet in hun hart en deed hen naar het land van de belofte terugkeren.

Met deze geschiedenis van de Godsopenbaring kon de apostel Paulus in zijn brief aan de Romeinen ook Gods Woord bedienen aan de heidenchristenen, die het Joodse volk hadden afgeschreven. Want de Joden van de synagoge des satans waren, evenals de Joden die onbekeerd in Babel leefden, uit het verbondsvolk uitgeroeid. Doch evenals die Joden in Babel kon en zou de HEERE hen, die niet bij hun ongeloof bleven, weer enten op hun eigen olijf (hun "eigen olijf", omdat zij naar het vlees kinderen van Abraham waren). En zo fundeert deze geschiedenis van de babylonische ballingschap Paulus' woord in Rom.11:25 over het geheimenis, dat er een gedeeltelijke verharding over Israël was gekomen. Dit betekent: zij die zijn gevallen en tot valse kerk zijn geworden, kunnen toch weer opstaan en worden aangenomen als Sions kinderen. Daarom haalt hij in Rom.11:27 ook het woord van Jer.31 aan:

"En dit is mijn verbond met hen
wanneer Ik hun zonden wegneem."

Zoals de HEERE uit Babel (het graf van Israël of "Jakob", het dal vol dorre doodsbeenderen) de zijnen ("mijn volk") wederbracht, zo zou Hij ook uit de synagoge des satans (het Babylon van Openb.18) nog sommigen geven (Openb.3:9), die zich zouden bekeren en opnieuw geënt worden op hun eigen olijf (Rom.11:11-24).

Samen met de zevenduizend, die de HEERE in die apostolische tijd reeds in leven had gehouden in de christelijke kerk (Rom.11:5), zouden deze geliefden naar de verkiezing om der vaders wil (Rom.11:28) het bewijs vormen, dat God zijn volk niet had verstoten (Rom.11:1) om zich vervolgens een nieuw verbondsvolk uit de heidenen te vergaderen. Het "vervangingsmodel" wordt dus totaal veroordeeld als menselijke wijsheid (Rom.11:25), die dwaasheid is voor God. Daardoor wordt immers de diepte van rijkdom, van wijsheid en kennis Gods, verduisterd en verloochend (Rom.11:32-36). Heel Gods verbondshandel, zijn goedertierenheid die tot in eeuwigheid is, wordt daardoor een onbekende zaak. Ja, de Generale Synode van Hattem 1972 veroordeelde deze als een "vreemde leer", een "valse leer". Deze onbekendheid met Gods gerechtigheid in Christus Jezus, leidt er dan toe, dat men, evenals de ongelovige Joden, tracht de eigen gerechtigheid te doen gelden (vgl.Rom.10:3).

9.3.5 "Kinderen des vleses" kunnen weer worden "kinderen der belofte"

De rest van de Joden, die naar Babel werd gedeporteerd, was dus geen gelovige rest, maar de HEERE bediende aan hen toch niet zijn bondswraak door de lichamelijke dood als schaduw van de eeuwige dood. Wat dat betreft ontbrak dus het sacrament van de schaduw volgens de wet. Maar de HEERE handhaafde volledig de betekende zaak.

Volgens Paulus in Gal.3:17 kwam de wet van de schaduwen vierhonderd dertig jaar na Gods verbondssluiting met Abraham. Ten tijde van de aartsvaders was er dus ook nog niet de bediening van de schaduwachtige wet. Daarom bleven Ismaël en Ezau met heel hun nageslacht lichamenlijk in leven, net als die overlevenden in Babylon en later de Joden van de synagoge des satans. In Rom.9 noemt Paulus hen "kinderen des vleses". Daarmee verklaart hij met het niet vervallen Woord van God hoe de HEERE oordeelt over de Joden van de synagoge des satans. De Ismaëlieten en de Edomieten waren geen verbondsvolkeren van de HEERE. En zo zijn ook de Joden van de synagoge des satans geen verbondsvolk van God. Evenals Ismaël en Ezau met heel hun ongelovig nageslacht zijn zij uit het verbond met de HEERE uitgevallen. De Here heeft hen uit de olijf weggebroken (Rom.11:19).

Maar nu is het in dit verband zo bijzonder, dat de apostel Paulus deze Joden in het laatste gedeelte van Rom.11 op één lijn stelt met de Joden in de babylonische ballingschap. Dit blijkt immers vooral uit zijn verwijzing in vers 26 naar de profetieën van Jesaja en Jeremia daarover. Tot die Joden ging de oproep uit: GAAT UIT VAN HAAR! Het dal vol dorre doodsbeenderen kwam tot leven, Doden stonden op. Graven werden geopend. En "gans Israël" - de "twee houten" van Ezech.37:16-22 - keerde terug. Daarom sprak de HEERE in Ezech.37:12 en 14 van "mijn volk". En nu geldt dus volgens dit Woord van God ook voor de geliefden naar de verkiezing om der vaderen wil in de valse kerk.

Dit nu is het blijvende Woord van God ook voor alle latere valse kerken, scheurkerken en sekten. Hoewel zij door de historisch bediende verbondswraak van de HEERE zijn uitgeroeid uit Gods verbond en gemeente en in Babylon leven, zal een "pleroma", een volheid uit hen, tot de Here en zijn ware kerk wederkeren. Naar de verkiezing om der vaderen wil zijn dit de verloren zonen van God, die tot de Vader zullen terugkeren. Van dood zullen zij levend worden, van verloren, gevonden (Luk.15:24).

9.3.6 De ongerechtigheid der mensen doet Gods trouw niet teniet

Dit is dus wel een heel groot wonder van Gods genade.

Wie hiervan nu een algemene verzoening maken voor alle Joden en christenen van de valse kerken en sekten, weten niet waarover zij het hebben. Paulus noemt dit niet voor niets "een geheimenis".

"Een redeloos mens verstaat het niet,
en een dwaas begrijpt dit niet" Ps.92:7.

De meeste Joden werden door de Babyloniërs gedood, en lang niet alle gedeporteerde Joden keerden terug: velen zijn opgegaan in de vreemde volkeren. Het was: "één uit een stad en twee uit een geslacht"; Jer.3:14. Het wonder van de bekering en wederkeer uit de valse kerk is zo groot, dat Paulus de takken die niet opnieuw geënt werden op hun eigen olijf, ignoreert. De meesten worden verbrand door het vuur van Gods toorn.

Deze manier van spreken komt wat dit betreft overeen met Paulus' woord in Rom.5:18. Daar bedoelt hij ook niet, dat alle mensen door de gehoorzaamheid van Christus gerechtvaardigd worden. Het wonder van Gods genadige ontferming is zó groot, dat de goddelozen, die zich niet bekeren, voor de apostel eenvoudig niet meer bestaan.

"de goddelozen zullen niet meer zijn.

Loof de HEERE, mijn ziel. Halleluja." Ps.104:35.

Het is deze bewaring van de kerk, die wij overeenkomstig dit Woord van God hebben gezien gedurende heel de verbondsgeschiedenis van het Nieuwe Testament. Bij herhaling bewaarde de HEERE Zich een rest van zeventuizend zielen in het leven, die de knie voor Baäl niet gebogen hadden. Maar ook na de bediening van zijn verbondswraak haalde Hij uit het Babel van de valse kerk ook nog het pleroma, de volheid van de geliefden naar de verkiezing om der vaderen wil. Gedurende heel de verbondsgeschiedenis van de nieuwtestamentische christelijke kerk kwamen er uit de valse kerken aanbidders van God om zijn ontferming en liefde voor zijn ware kerk (Openb.3:9). Hun aanneming was "leven uit de doden" (Rom.11:15).

Ja, het is zelfs mogelijk, dat ook in de nieuwtestamentische verbondsgeschiedenis de maat van de ongerechtigheid in de kerk zó groot wordt, dat heel de terebint of eik wordt omgehouden. Dan blijft er dus geen geïnstitueerde kerk van de zeventuizend meer over en is de toestand gelijk aan die tijdens de babylonische ballingschap. Doch ook dan zal de ongerechtigheid van de mensen Gods trouw niet tenietdoen. Want een nieuwe wederkeer uit het Babel van valse kerken, scheurkerken en sekten zal dan meer dan ooit de goedertierenheid van de HEERE bewijzen. De HEERE is getrouw; Hij zal het ook doen. Immers, Christus is een eeuwig Koning, dewelke zonder onderdanen niet zijn kan (NGB, art.27). Daarom: de gang van Gods Gezalfde kan nóg zozeer gesmaad worden: de HEERE, onze God, wil of zal nooit onze hoop beschamen.

"Den HEER zij eeuwig lof en elk zegg': "Amen, amen!"

Ps.89 berijmd, vs.20.

9.3.7 "Mijn volk" in Babylon is ongelovig zolang het daar blijft

De conclusie uit het voorgaande is dus, dat wij de leden van valse kerken en sekten niet mogen houden voor gelovigen, broeders en bondelingen. Het zijn geen christenen met wie wij een eenheid in Christus kunnen beleven. In de valse kerken en sekten zijn geen "elementen van de ware kerk" aanwezig gebleven, waardoor wij bij hen ondanks alles toch kunnen spreken van een "katholiciteit van christendom en kerk". Na de historische bediening van de zeventvoudige verbondswraak van de HEERE naar Lev.26, is volgens de Openbaring aan Johannes het Jeruzalem van de bondsbrekers tot Babylon geworden. Met dat Babylon is geen eenheid, samenwerking of broederschap mogelijk. Alle godsdienstigheid in dat Babylon bedreven, al lijkt die nog zo vroom, noemt de Here: hoererij. Babylon, de valse kerk, is de grote hoer, die dronken is van het bloed der heiligen en van het bloed der getuigen van Jezus (Openb.17:19).

Maar toch, zolang de vervulling met het laatste oordeel nog niet is gekomen, is de verharding gedeeltelijk. Dat wil zeggen: ook uit dat Babylon van de valse kerk haalt de HEERE nog "geliefden om der vaderen wil". Wanneer zij zich afscheiden en weggaan uit dat Babylon van de valse kerk en terugkeren tot het Jeruzalem van de Here en zijn volk, zal de HEERE hen aannemen en hun tot een Vader zijn, en zij zullen Hem tot zonen en dochteren zijn (2 Kor.6:18). Uit de olijf weggebroken takken kunnen - "wanneer zij niet bij hun ongelof blijven" - weer geënt worden op hun eigen olijf. Het grote wonder van de levendmaking van het dal vol dorre doodsbenederen en hun wederkeer naar het land van de belofte was daarvan het schaduwachtig voorbeeld. Gelijk deze bekeerde Joden uit Babel terugkeerden, zo kan dat ook met de geliefden om der vaderen wil in het nieuwtestamentische Babel van de valse kerk. Daarmee bewijst de HEERE Zich bij herhaling als de God, die doden levend maakt en het niet-zijnde tot aanzijn roept (Rom.4:17). Wat onmogelijk is bij de mensen, is mogelijk bij God. Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen, dat bereidt God voor degenen, die Hem liefhebben: 1 Kor.2:9 en Jes.64:4.

Evenwel, het is verboden om deze mensen in Babylon, die de Here noemt "mijn volk", zolang zij in Babylon blijven, gelovigen en broeders en zusters te noemen. Want wij kennen de boom alleen maar aan zijn vruchten. Zolang deze mensen in de valse kerk blijven, dragen zij daar de slechte vruchten van. De verborgen dingen van Gods uitverkiezing zijn ons onbekend. En wat er in de toekomst nog zal gebeuren weten wij ook niet.

Wie daarmee toch gaat rekenen en een onzichtbare kerk gaat construeren met doden in Babylon die in de toekomst zullen herleven en zich bij de kerk voegen, doet alsof hij Gods alwetendheid bezit. Allen die in Babel verkeren zijn volgens Rom.11:28 VIJANDEN. Naar apostolisch voorbeeld in Rom.10:1 mogen wij bidden voor deze vijanden. Maar zolang zij in hun zonde blijven, hebben zij geen deel aan Christus en maken zij juist hun gericht en verdoemenis nog dagelijks zwaarder (vgl. avondmaalsformulier G.K.). "Mijn volk" is "niet-mijn-volk" zolang het niet herleeft en terugkeert tot Jeruzalem.

Daarom is het in strijd met de geopenbaarde dingen om een zichtbare en een onzichtbare kerk te construeren. Heel het dogmatisch getheoretiseer over de "concentrische cirkels", zoals J.Faber dat bij Augustinus opmerkte (punt 4.4.3) en dat thans door velen als een goede calvinistische erfenis wordt beschouwd, is eigenwijs en hoogmoedig brainwork van mensen. Daardoor worden Gods werken verduisterd. De werken van de HEERE in heel zijn verbondshandel met zijn volk of kerk de eeuwen door, worden daardoor bedekt en verzwegen, in plaats van naar Psalm 78 verteld aan het volgende geslacht. Daardoor komt er dan opnieuw een geslacht op, dat de HEERE niet kent en blind is voor zijn handelen met zijn volk gedurende heel de verbondsgeschiedenis. Dat weerbarstig en weerspannig geslacht eindigt dan bij verharding in een nieuw Babylon, of, zoals H.P.Scholte formuleerde: in een nieuwe wijk aan Babel bijgebouwd.

10 GODS GAVEN BUITEN DE KERK MAKEN DAAR NIEMAND TOT EEN BONDELING

10.1 Hoe moeten Gods gaven buiten de (ware) kerk worden beoordeeld?

De oude belijdenis, die teruggaat op Cyprianus, is dus Schriftuurlijk: buiten de (ware) kerk geen enkele zaligheid. Buiten de kerk mogen we niemand houden voor een bondeling, broeder, zuster of gelovige. God verbergt voor ons zijn uitverkiezing of predestinatie van eeuwigheid in die zin, dat Hij ons niet van tevoren bekend maakt welke personen Hij heeft uitverkoren of wie Hij heeft verworpen. Daarom kennen wij op die manier buiten de kerk geen uitverkorenen en binnen de kerk geen verworpenen. Het zijn alleen hun daden, hun vruchten, waaraan wij hen moeten kennen. Gelovigen buiten de kerk worden voor ons pas als zodanig openbaar en kenbaar als zij zich bij de kerk voegen en daar heel hun ambt aller gelovigen gaan vervullen. En ongelovigen binnen de kerk zijn voor ons alleen zij, die zich verhardten in zonde. Kleine kinderen volgen krachtens Gods verbondsbelofte de rechtspositie van hun ouders: als hun ouders lid zijn van de kerk, zijn zij het ook, en als hun ouders geen kerklid zijn, behoren ook zij niet tot Gods verbond en kerk.

Dit zijn de geopenbaarde dingen, die voor ons zijn; Deut.29:29. Wij kunnen alleen Gods geboden volbrengen als we ons daaraan houden. De constructie van een zichtbare en onzichtbare kerk, ook door alle "kerkmuren" heen, is daarmee volstrekt in strijd.

Maar dan blijft toch de vraag hoe wij allerlei dingen buiten de kerk moeten zien en waarderen. Want ook buiten de (ware) kerk wordt uit Gods Woord gelezen en gepredikt en worden de doop en het avondmaal bediend.

Gelijk Paulus betuigde van de Joden in de synagoge des satans, zijn er ook binnen de tegenwoordige valse kerken, scheurkerken en sekten velen die ijver bezitten vóór God.

Er zijn thans zelfs atheïsten, die toch niet helemaal loskomen van het beslag, dat Gods Woord op hen legde in hun jeugd, al werd het ook bediend in de valse kerk of sekte.

Wanneer gesproken wordt van "het Christelijke Westen" is dat omdat daar de cultuur en het maatschappijk en staatkundig leven nog vele invloeden vertonen van het christelijk geloof, dat daar vroeger zo bepalend was. Hoeveel kennis en oprecht en diep beleefd religieus gevoel is er niet binnen en buiten allerlei kerkformaties. Prachtige kerken, schitterende muziek, lieflijk psalmgezang en hartentreffende gezangen: er is buiten de (ware) kerk nog zoveel, dat overgebleven is en herinnert aan het vroegere kerk-zijn vóór er reformaties en scheuringen plaatsvonden. Voor heel velen is het daarom onaanvaardbaar en zeer kwetsend en discriminerend als wij hen desondanks toch niet willen zien en aanvaarden als leden van de christelijke kerk en als medegelovigen, broeders en zusters en kinderen van God. Want ook al denken zij dan over bepaalde dingen anders dan wij, volgens hen is er toch nog zoveel, waarin zij hetzelfde geloven en hebben als wij.

De Heidelbergse Catechismus stelt de vraag:

"Geloven dan die ook aan de enige Zaligmaker Jezus, die hun zaligheid en welvaart bij de heiligen, bij zichzelf, of ergens eldes zoeken?"

Antwoord: Neen zij; maar zij verloochenen met de daad de enige Heiland Jezus, ofschoon zij met de mond in Hem roemen..." H.C. zd.11.

Desondanks waren er maar weinig gereformeerde belijders, die geloofden, dat alle Rooms en anderen die de Catechismus hier bedoelt, werkelijk geen gelovigen zijn. Met name na de Vrijmaking van 1944 werd de belijdenis van de ware en de valse kerk in art.29 NGB weer serieus genomen. Maar toch schreef bijvoorbeeld prof. K.Schilder in 1948 in "De Reformatie", dat er volgens hem:

"in Kampen, Burgwal 59, synodocratisch bezet gehouden terrein, erg veel kinderen Gods genoteerd staan, en in de bank zitten". Volgens hem dachten de mensen geheel ten onrechte, dat de Vrijgemaakten, die de Synodaal Gereformeerde Kerken na 1944 een "valse kerk" noemden:

"de lieden der valse kerk als vermomde goddelozen zien".

Tegenover de leer van een onzichtbare kerk van alle gelovigen in alle kerkformaties stelde Schilder, dat de kerk geen ontelsom van alle gelovigen is, maar een VERGADERING. In die vergadering zaten dan volgens hem mensen, die er niet hoorden, en ontbraken er sommigen, die er wel hoorden. Deze leer van "de kerk als vergadering" heeft het in de kerken van de Vrijmaking geheel gewonnen. De zaak met ds Joh.Hoorn te Grootegast heeft daarop het zegel gelegd.

In het boek "Vrijgemaakte Vreemdelingen" uit 2007 noemde prof. M.te Velde de pretentie, dat de Geref. Kerken Vrijgemaakt ongeveer de enige ware katholieke kerk in Nederland waren, te hoog gegrepen en "een concept, dan geen stand kon houden". Dit was volgens hem niet vol te houden.

"Niet vol te houden omdat ze geen recht deed aan veel oprecht kerkelijk en christelijk leven buiten de vrijgemaakte kerken" (a.w., blz.183).

Deze verloochening van de belijdenis van de ware en de valse kerk naar art.29 NGB was het gevolg van het niet geloven, zien en vertellen van Gods historische verbondshandel naar de Schriften. Maar de aanleiding was ook hierbij, dat er buiten de kerk nog zoveel "ijver voor God zonder verstand" aanwezig is.

Augustinus meende reeds, dat er in de Donatistische scheurkerk nog gelovigen zaten, dat Gods Woord daar werkzaam was en dat de doop, daar bediend, moest worden erkend.

Calvijn beleed wel, dat de Roomse Kerk de valse kerk was, maar

toch wilde hij niet ontkennen, dat er bij hen kerken waren. Men kan stellen, dat hij daarmee het oog had op die plaatsen waar de Reformatie nog niet had plaatsgevonden. Maar gezien zijn beroep op Augustinus is dat toch onzeker.

Deze onzekerheid - deze "nevel van onwetendheid" - wordt thans door de zogenaamd oecumenisch gezinden aangegrepen om een "una sancta" van een christenheid boven kerkelijke verdeeldheid te belijden en te beleven.

De vraag is daarom nu: wat zegt de Schrift over al die overblijfselen van Joodse en Christelijke godsdienstigheid buiten de (ware) kerk?

10.2 De wereld misbruikt Gods goede gaven tot een evolutie in de boosheid

Wat de mensen buiten de kerk betreft begint de apostel Paulus in zijn brief aan de Romeinen met de heidenen (Rom.1:18-32). In zijn rede op de Areopagus in Athene (Hand.17:15-34)) zei hij, dat God alle mensen gemaakt heeft om op de aarde te wonen, opdat zij God zouden zoeken of zij Hem al tastende vinden mochten, hoewel Hij niet ver is van een ieder van ons.

"Want in Hem leven wij, bewegen wij ons en zijn wij...". Met voorbijzien van de tijden van onwetendheid kwam nu de prediking van Jezus Christus ook tot de heidenen, opdat zij tot bekering zouden komen voordat het oordeel kwam. Tevoren had Paulus in Lystra (Hand.14:8-18) al gezegd tot de heidenen die aan hem wilden offeren, dat zij zich moesten bekeren tot de levende God, die de hemel en de aarde, de zee en al wat er in is gemaakt heeft.

"Hij heeft ten tijde der geslachten, die achter ons liggen, alle volken op hun eigen wegen laten gaan, en toch heeft Hij Zich niet onbetuigd gelaten door wel te doen, door u van de hemel regen en vruchtbare tijden te geven en aan uw harten overvloed van spijs en vrolijkheid te schenken."

De Here Jezus had het immers gezegd:

"Hebt uw vijanden lief en bidt voor wie u vervolgen, opdat gij kinderen moogt zijn van uw Vader die in de hemelen is, want Hij laat zijn zon opgaan over bozen en goeden en laat het regenen voor rechtvaardigen en onrechtvaardigen" (Matth.5:44-45).

Zo schrijft ook Jakobus:

"Iedere gave, die goed is, en elk geschenk, dat volmaakt is, daalt van boven neder, van de Vader der lichten..." (Jak.1:17).

In Adam hadden alle mensen de dood verdiend. Maar God hield hen in leven en gaf juist in het geslacht van Kaïn de grootste culturele vooruitgang in stedenbouw en de ontwikkeling van veeteelt, muzikaliteit en techniek (Gen.4:16-22).

Ook na de zondvloed gaf God aan de mensheid, die zich van Hem losmaakte en voor wie daarna de tijden van onwetendheid aanbraken, de grootste gaven op allerlei gebied.

Dat vele goede, dat God aan al die ongelovige mensen schonk, en dat Hij nog elke dag schenkt, blijft GOED; het blijven GOEDE gaven ondanks al het misbruik, dat de mensen daarvan maken. Al is het bederf van alle goeds nog zo groot, de zaak zelf komt van God en is goed.

Bijvoorbeeld van de uitvinding van de boekdrukkunst heeft men gezegd: het is een reuzenstap naar de hemel maar ook naar de hel. Ieder begrijpt wat daarmee wordt bedoeld. Die boekdrukkunst was een gave van God. Maar de slechte mensen gebruiken die ten kwade tot hun oordeel. De tegenwoordige "digitale revolutie" is ook een goede gave van God. Maar het misbruik daarvan is zo universeel, dat we geneigd zijn om het goede daarvan te ontkennen. Toch moeten

we dat nooit doen. Want dan bezwaren we ons geweten als we er toch onvermijdelijk ook zelf gebruik van gaan maken. Sommigen komen door dergelijke dingen ten val en krijgen de tegenwoordige wereld lief.

De laatste eeuwen lijkt er wel een explosie plaats te vinden in gaven van God op allerlei gebied. Al die gaven van God zijn goed en niets daarvan is verwerpelijk, als het met dankzegging aanvaard wordt en gebruikt wordt in Gods dienst (1 Tim.4:4-5). "Dankzegging" - dat betekent, dat wij God kennen en erkennen als de oorsprong en goede Gever van dat alles. En goed blijft goed ook voor alle ongelovige mensen op aarde, wie en wat ze ook zijn. Het is onze hemelse Vader, die ook over hen zijn zonde doet opgaan en die op hen zijn vruchtbaar makende regen laat vallen.

Maar zijn die wereldse mensen daarom kinderen van de hemelse Vader? Is het goede, dat zij ontvangen, nu reden om te stellen, dat God ook al die heidenen en ongelovige mensen van de wereld liefheeft en dat zij "ergens" nog wel kinderen van God zijn?

Moeten we al dat goede zien als een bewijs van Gods algemene genade of "gemene gratie" of genadige gezindheid?

Ook hierbij is wel positief geantwoord. Men heeft sommige heidense wijsgeren zelfs wel zalig verklaard. En met de leer van A.Kuyper over de "gemene gratie" werden Gods goede gaven aan de mensen verklaard als genade van God jegens de ongelovige wereld.

Echter, de apostel Paulus zegt in het begin van zijn brief aan de Romeinen, dat de heidenen, hoewel zij God kenden uit de schepping en al zijn goede gaven, God niet hebben verheerlijkt en gedankt. In hun weerbarstigheid en onboetvaardigheid van hart, hopen zij zich toorn op tegen de dag van de toorn en van de openbaring van het rechtvaardig oordeel van God, die een ieder vergelden zal naar zijn werken (Rom.2:5-6). Toorn van God openbaart zich van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van mensen, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden (Rom.1:18).

Gods (algemene) openbaring in de schepping en onderhouding van alle dingen leidt bij hen niet tot geloof en bekering maar tot verharding. Het goede verzwart hun oordeel.

Opmerkelijk is hoe Paulus in dit verband wijst op het ONVERSTAND van de heidenen en wereldse mensen. De profeet Jesaja wees al op de buitengewone stupiditeit van de mensen, die zich afgoden maakten (Jes.40 en 44). Van de ene helft van een stuk hout maakt men kachelhout en daarmee stookt men zich warm en braadt met zijn vlees. En van de andere helft maakt men een afgodsbeeld, waarvoor men zich neerbuigt, het aanbidt en zegt: "Red mij, want gij zijt mijn god". Ook Jeremia wees hierbij op de domheid van de mensen (Jer.2:26-27 en 10:3-5 en 8). Paulus concludeert daarom in Rom.1:22 "Bewerende wijs te zijn, zijn zij dwaas geworden"!

Tegenwoordig noemt men zulke dwaasheid WETENSCHAP.

De evolutietheorie is daarvan het duidelijkste voorbeeld. Niet God is de Schepper, maar in miljarden en miljoenen jaren hebben alle dingen zichzelf gemaakt en hebben de mensen zich geëvolueerd uit de apen enz.

Dit alles bewijst slechts, dat er in heidenen en wereldlingen geen goed woont, en hoever zij verwijderd zijn van de HEERE en de sterkte zijner macht.

De HEERE zei tot Job:

"Waar waart gij toen Ik de aarde grondvestte" (Job 28:4).

Echte wetenschap berust toch op waargenomen en bewezen feiten en niet op fantastische theorieën?! Geen mens was er bij om de feiten van Gods schepping van hemel en aarde en wat daarop is, waar te nemen en vast te stellen. Maar toch verklaart men allerlei, tegenwoordig waar te nemen, feiten vanuit de evolutietheorie en ontkent men hoogmoedig en met goddeloos plezier heel het bestaan van God.

Wanneer we Gods Woord geloven, weten we, dat er met deze wereld in historische tijden geweldig ingrijpende dingen zijn gebeurd. In de zondvloed braken alle kolken van de grote waterdiepten open en werden de sluizen van de hemel geopend (Gen.7:11). Het grootste deel van het aardoppervlak is bedekt met kilometers diepe oceanen. We weten wat een tsunami kan aanrichten. Maar wat gebeurt er als de aardschollen van de continenten verschuiven? Het grootste wonder van de zondvloed was wel, dat de ark van Noach gespaard bleef! En na de zondvloed heeft in historische tijd de evolutie van de menselijke rassen plaatsgevonden; er zijn nu blanke, bruine, zwarte en gele mensen; er zijn pygmeeën en er hebben reuzen geleefd. Ook in de dierenwereld heeft God sedert het begin na de schepping velerlei differentiaties aangebracht. Het ontstaan van verschillende talen, vermeld Gen.11, was zelfs niet evolutionair maar was een revolutionaire verandering in de menselijke spraak en taal. Omdat de tegenwoordige "geleerden" het getuigenis van Gods* niet geloven, en er zelf niet bij waren toen de HEERE dat alles bewerkte, verklaren zij dit tot mythen en menselijke verdichtsels. En zo doen zij met zoveel. In de schilderkunst keert men zich af van Gods schepping en verbeeldt men een eigengemaakte abstracte en verwrongen wereld. In films brengt men afgrijpselijke "aliëns" tot leven en allerlei gruwelijke mensachtige, dierachtige en ongeziene wezens van eigen fantasie en makelei, levend in en afkomstig uit afgelegen sterrenstelsels en verre planeten. Wetenschap, kunst en cultuur worden in dienst gesteld van de leugen. En waarom? Paulus zegt ironisch:

"daar zij het verwerpelijk achten God te erkennen" (Rom.2:28). Tot straf daarvoor heeft God hen overgegeven, niet alleen aan totale seksuele verwording, maar ook aan een verwerpelijk denken en het doen van onbetamelijke over de hele linie: de slechtheid en ondeugd kent geen grenzen meer (Rom.1:28-32). Dat is de evolutie van een wereld die God niet erkent. Petrus schrijft in 2 Petr.3:5-7 daarover:

"Want willens en wetens ontgaat hun, dat door het woord van God de hemelen er sedert lang geweest zijn en de aarde, die uit en door het water bestaat, waardoor de toenmalige wereld is vergaan, verzwolgen door het water. Maar de tegenwoordige hemelen en de aarde zijn door hetzelfde woord als een schat weggelegd, ten vure bewaard tegen de dag van het oordeel en de ondergang der goddeloze mensen."

10.3 Ondanks Rom.9:4-5 zijn de Joden van de synagoge van de satan kinderen van het vlees gelijk Ismaël en de Ismaëlieten

Ook al schenkt God de heidenen en alle mensen van de ongelovige wereld dus het leven en vele goede gaven: zij leven onder Gods toorn, en alle goeds dat zij ontvangen, en hebben, is geen bewijs, dat Hij hen liefheeft en als zijn mensenkinderen beschouwt. Nadat de apostel Paulus in zijn brief aan de Romeinen hierover heeft geschreven voor wat de heidenen betreft, vraagt hij:

"Wat is dan het voorrecht van de Jood, of wat is het nut van de besnijdenis?"

En dan antwoordt hij:

"Velerlei in elk opzicht.

In de eerste plaats (toch) dit, dat hun de woorden Gods zijn toevertrouwd." Rom.3:1 en 2.

De heidenen ontvingen Gods "algemene openbaring" in de schepping, onderhouding en regering van de gehele wereld. Art.2 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis belijdt, dat:

"deze voor onze ogen is als een schoon boek, in hetwelk alle schepselen, grote en kleine, gelijk als letteren zijn, die ons de onzienlijke dingen Gods geven te aanschouwen, namelijk "zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid", als de Apostel Paulus zegt, Rom.1:20: "welke dingen alle genoegzaam zijn om de ** te overtuigen, en hun alle onschuld te benemen".

Maar de Joden ontvingen daarenboven de "bijzondere openbaring" in Gods Woord, vervat in de Heilige Schriften van het Oude Verbond. In 2 Kor.3:14-16 schrijft Paulus dan echter over de Joden van de synagoge des satans:

"Maar hun gedachten werden verhard. Want tot heden toe blijft dezelfde bedekking over de voorlezing van het oude verbond zonder weggenomen te worden, omdat zij slechts in Christus verdwijnt. Ja, tot heden toe ligt, telkens wanneer Mozes voorgelezen wordt, een bedekking over hun hart, maar telkens wanneer iemand zich tot de Here bekeerd heeft, wordt de bedekking weggenomen."

Ook al hebben deze Joden dan het geweldige voorrecht om heel de oudtestamentische Bijbel te mogen bezitten, dat grote goed maakt hen alleen maar nog veel schuldiger dan de heidenen. Want door hun ongeloof en verharding is die Bijbel voor hen een gesloten boek (vgl. Jes.29:10-12). Door de bedekking over hun hart ligt er bij hen een bedekking over de Schriften, zodat zij Gods Woord toch niet verstaan. En dat is voor honderd procent hun eigen schuld. Per saldo zijn de ongelovige Joden van de synagoge des satans er dus nog slechter aan toe dan de heidenen. Juist hun grote voorrechten maken hun gericht en verdoemenis nog groter dan die van de heidenen.

Maar het zijn nu toch die grote voorrechten, die de misverstanden en problemen veroorzaken. Want daardoor lijkt het alsof die Joden nog steeds verbondsvolk van de HEERE zijn, aan wie Gods verbondsbeloften toekomen en voor wie nog altijd heilsbeloften gelden. De tekst, waarin de apostel Paulus verklaart hoe wat dit betreft de zaken staan, vinden we speciaal in Rom.9:4-5. Nadat hij heeft gezegd, dat hij een grote smart en een voortdurend hartzeer heeft over zijn broeders, zijn verwanten naar het vlees, die tot de synagoge des satans waren*behoren, zegt hij:

"immers, zij zijn Israëlieten,
hunner is de aanneming tot zonen
en de heerlijkheid en de verbonden
en de wetgeving en de eredienst en de beloften.
hunner zijn de vaders en uit hen is wat het vlees betreft,
de Christus, die is boven alles, God te prijzen tot in
eeuwigheid! Amen."

Op het eerste gezicht staan wij hierbij verstomd.

Is dit niet precies wat de Wereldraad van Kerken zo graag wil horen? Bevestigt dit niet, dat evenals de Joden van de synagoge des satans, ook de mensen van de tegenwoordige valse kerken en sekten allen tot Gods verbondsvolk behoren? Dat ook zij "Israëlieten" zijn, voor wie Christus is gestorven en opgestaan? Want dit is toch wel een samenvatting van alle gaven en voorrechten, die gedurende heel de verbondsgeschiedenis de Joden tot Gods verbondsvolk maakten, tot de kerk, zoals Christus die Zich ook reeds onder het Oude Testament vergaderde (H.C.zd.21)!!

Kortom, bedoelt Paulus met deze woorden, dat ook de Joden van de synagoge des satans, die toch de eerste valse kerk van het Nieuwe Testament vormden, desalniettemin verbondsvolk of kerk van God waren gebleven?

Nee, dit bedoelt de apostel Paulus niet!

Want dat misverstand snijdt hij meteen de pas af met de woorden:

"Maar het is niet mogelijk, dat het woord Gods zou vervallen zijn." (Rom.9:6).

En dan wijst hij op de voorbeelden van Ismaël en Ezau.

Ismaël was de zoon van Abraham. Hij was besneden en opgenomen in Gods verbond. Hij was mede-erfgenaam van Abraham en van alles wat God aan Abraham had beloofd. Maar toen hij Gods beloftevervulling in Isaäk bespote - Paulus zegt in Gal.4:29, dat hij Isaäk vervolgde - moest Abraham hem uit Gods kerk wegzenden en behoorde hij en zijn nageslacht niet meer tot Gods verbondsvolk.

Hierbij is het nu, dat Paulus het onderscheid maakt tussen "kinderen van het vlees" en "kinderen van de belofte".

De Ismaëlieten bleven naar het vlees kinderen van Abraham.

Daarom zegt de HEERE in Gen.21:13 tegen Abraham:

"Maar ook de zoon der slavin zal Ik tot een volk stellen, omdat hij uw nakomeling is."

Direkt hierna lezen we dan hoe de HEERE hem en Hagar redt als zij bijna omkomen in de woestijn van Berseba. En dat, terwijl er noch bij Hagar, noch bij Ismaël ook maar een spoor van bekering te bekennen was. De jammerklachten van Ismaël, die Hagar niet meer kon aanhoren, hoorde God wèl, en Hij zond zijn engel om hem te redden, waarbij Hij verklaarde:

"want Ik zal hem tot een groot volk stellen."

En zo is heel het verdere bestaan van Ismaël en van het volk uit hem gesproten uitsluitend te danken aan God, die zijn kerk van alle tijden daardoor onderwijzen wilde.

Wanneer Abraham sterft, is ook Ismaël op de begrafenis. We lezen dan in Gen.25:12-18 van de 12 zonen van Ismaël, die tot een talrijk volk werden. Maar al waren zij allen naar het vlees kinderen van Abraham, zij waren geen kinderen van God in het verbond.

De Ismaëlieten waren geen bondelingen of kerkleden; "in Ismaël" waren zij weggezonden of geëxcumuniceerd uit Gods verbondsvolk, weggebroken uit de olijf.

Maar toch bleven zij "kinderen van het vlees".

Dat hield in, dat er een band bleef met Abraham en zijn verbondsgeschiedenis. De zonen van Ismaël waren neven van Jakob, zij waren "verwanten naar het vlees". En die familiebanden en heel deze familiegeschiedenis, die hier ook kerkgeschiedenis was, waren heel bekend en belangrijk, zeker in het oude Oosten. Dat bleef een rol spelen tussen de geslachten, eeuwenlang. Blijkens Gen.16:12b en 25:18b woonde Ismaël en zijn nageslacht "voor het aangezicht van al zijn broederen". Dat hield in, dat tot in verre nageslachten de historische, gemeenschappelijke band naar het vlees met Abraham ook bij de Ismaëlieten aanwezig was en bekend bleef. Zo gold het dus van de Ismaëlieten: "hunner is vader Abraham en Gods verbond en verbondsgeschiedenis met hem". Nooit kwam Ismaël daarvan los. Daaraan had hij en had heel zijn nageslacht het bestaan en voortbestaan te danken. De Ismaëlieten waren geen heidenen, maar zolang zij bestonden als Ismaëlietisch volk, stelde hun afkomst uit Gods verbondsvolk hen schuldig. Als "kinderen van het vlees" waren zij niet te verontschuldigen. Want als zodanig ontvingen zij niet alleen Gods "algemene openbaring" maar hadden zij ook deel aan zijn "bijzondere openbaring" aan Abraham.

10.4 Ondanks al hun voorrechten naar Rom.9:4-5 zijn de Joodse werkers der wet evenmin Gods verbondsvolk als de Edomieten

Hetzelfde als geldt van Ismaël en zijn nageslacht, de Ismaëlieten, geldt in versterkte mate van Esau en zijn nageslacht, de Edomieten. "In Esau" hadden de Edomieten deel aan de verbondsgeschiedenis van Abraham en tevens van Isaäk. Hunner was niet alleen Abraham maar hunner was ook Isaäk en al Gods verbondsgaven aan en leidingen met zijn huis. Een fundamenteel stuk van Gods kerkvergaderingsdaden droegen zij met zich mee. Daarmee waren en bleven zij verbonden zolang zij als Edomietisch volk bestonden. In Gen.36 wordt uitvoerig Esau's nageslacht getekend; en dat eindigt met de woorden:

"dat is Esau, de vader van de Edomieten."

Veel meer nog dan de Ismaëlieten hadden de Edomieten deel aan Gods "bijzondere openbaring". Daar worden zij ook op aangezien heel het Oude Testament door. Het laatste bijbelboek van het Oude Testament zegt, met het oog op de situatie ten dage van de profeet Maleachi:

"Was niet Esau Jakobs broeder? luidt het
Woord des HEEREN."

En dan volgt het woord, dat Paulus hier in Rom.9 aanhaalt:

"Toch heb Ik Jakob liefgehad, maar Esau heb Ik gehaat;"

De Edomieten waren het schaduwachtig voorbeeld van de valse kerk. De profetie van Obadja is helemaal tegen hen gericht, en zij worden door de profeet nog altijd aangesproken op hun band aan het verleden, bijvoorbeeld als hij zegt:

"Wegens de gewelddaad aan uw broeder. Jakob zal schande u bedekken, en gij zult voor altoos worden uitgeroeid."

(Obadja, vs.10).

Maar al was Esau Jakobs broeder, hij ontving niet de verbondszegen maar werd weggedaan uit het verbondsvolk van God, en al zijn ongelovige nakomelingen met hem. Ondanks al hun banden met en gaven uit het verleden, die zij eeuwenlang met zich meedroegen, behoorden de Edomieten niet tot Gods verbondsvolk of kerk.

Dit nu, is het voorbeeld van de ongelovige Joden, die Paulus noemt: zijn verwanten, zijn broeders naar het vlees. De Joden van de synagoge des satans, al hebben zij nog oneindig veel meer deel aan Gods bijzondere openbaring en al Gods gaven aan Israël, met als hoogtepunt de geboorte uit hen van de Messias Jezus: zij zijn evenals de Edomieten geen verbondsvolk meer van God, de HEERE. Want zij werden evenals Esau en zijn nageslacht uitgeroeid uit Gods volk (Hand.3:23), weggebroken uit de olijf (Rom.11:17 e.v.). Maar nog veel minder dan bij de Edomieten is de band met Gods bijzondere openbaring bij hen verbroken. Daarom: al Gods goede gaven maken hen niet tot zijn verbondsvolk of kerk maar stellen hen volgens het Woord van God nog veel schuldiger dan de Edomieten en de Ismaëlieten.

De Joden van de synagoge des satans zijn niet alleen "kinderen van het vlees", gelijk Ismaël en Esau met hun nageslacht. Paulus wijst wat de geschiedenis van Esau en zijn nageslacht betreft op het Woord van God, dat tot Rebekka kwam voordat de kinderen geboren waren en zij iets goeds of kwaads gedaan hadden:

"De oudste zal de jongste dienstbaar zijn".

De apostel zegt, dat de HEERE daardoor in dit uitzonderlijke geval wilde openbaren en vastleggen hoe naar zijn verkiezend voornemen de ware kerk zal worden vergaderd, namelijk:

"niet op grond van werken, maar op grond daarvan, dat Hij riep." Rom.9:11.

Hiermee grijpt de apostel Paulus terug op het thema van zijn brief aan de Romeinen (1:17). Daarmee vat hij kernachtig samen wat de inzet was van de grote kerkstrijd met de ongelovige Joden in de apostolische tijd, namelijk, dat de zaligheid is:

UIT GELOOF EN NIET UIT WERKEN.

Eesau had "het werk" van de eerstgeboorte. Toch ontving Jakob de zegen om de derde aartsvader van Gods verbondsvolk te mogen zijn. Dat was niet uit werken maar uit genade, want Jakob bedroog al in de moederschoot zijn broeder en in zijn mannelijke kracht streed hij met God, zegt de profeet Hosea (12:4).

Paulus ontleent het thema van zijn Romeinen-brief aan Habakuk 2:4. Zoals in het eerste deel van dit boek, op blz.29 t/m 36 is uiteengezet, bestaat het grote kwaad van de werkers der wet uit de "hypostolè". De mensen die zich daaraan schuldig maken, noemden we daar "ras-egoïsten":

"Want de HEERE Zelf interesseert hun feitelijk niet in het minst. Zij hebben God niet lief, zij maken enkel op een uitgekookte manier gebruik van Hem en van zijn wetten.

Zij hebben alleen zichzelf lief, zoeken zelf "zalig" te worden en bewijzen daartoe God ogendienst." (blz.34).

Wie de HEERE liefheeft vertrouwt Hem volkomen en gelooft daarom zijn Woorden en hoort als Hij roept.

Over dat "roepen" en de roeping door God wordt in de Heilige Schrift heel veel gezegd. Wij noteren hierbij daarvan nu slechts dit:

- God riep Abram uit Ur der Chaldeeën;
- God riep Israël uit Egypte;
- God riep de ballingen in Babel uit het Noorderland;
- God riep de Joden die Jezus hadden gekruisigd tot bekering;
- God riep de Gereformeerden uit het Babel van de Roomse Kerk;
- God riep de Afscheidenen uit de valse Nederlands Hervormde Kerk; enz., enz.

Voor alle ware gelovigen was dit een "krachtdadige" roeping. Want het was voor hen het roepen van Hem die doden levend maakt en het niet-zijnde tot aanzijn roept (Rom.4:17). Maar het is ook waar: velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren (Matth.22:14) Want de meesten horen niet als God roept omdat zij Hem niet liefhebben. De meesten behoren tot hen, die hypostolisch doen tot hun verderf (Hebr.10:39). Op grond daarvan heeft God, de HEERE, de Joden die niet hoorden toen Hij hen riep middels het getuigenis van de apostelen en discipelen van Jezus, weggebroken uit de boom van zijn verbondsvolk. Hij heeft hen gemaakt tot een synagoge des satans als een waarschuwend voorbeeld voor allen, die in later eeuw hypostolisch zouden doen door de gerechtigheid na te jagen op grond van vermeende werken (Rom.9:31 e.v.). Daarom zijn ook later allen, die hypostolisch deden en hun redding en die van Gods kerk verwachtten van hun eigen inzichten en werken, gaan behoren tot valse kerken, scheurkerken of sekten. Evenmin als de Ismaëlieten, de Edomieten en de Joden van de synagoge des satans zijn zij nog verbondsvolk van de HEERE. Ook al hebben zij in meerdere of mindere mate deel aan Gods gaven (zoals die, welke voor wat de weggebroken Joden betreft worden genoemd in Rom.9:4-5), zij behoren niet tot de uitverkoren kerk van God. Immers:

"...het is niet mogelijk, dat het Woord Gods zou vervallen zijn".

10.5.1 Krachtens Gods GEOPENBAARDE uitverkiezing is heel Israël, ofwel heel de kerk, UITVERKOREN

Sedert de zestiende eeuw hebben Gereformeerde theologen, in het voetspoor van Calvijn, Gods verborgen verkiezing als uitgangspunt voor hun theologie over de kerk genomen. Paulus' onderscheiding tussen kinderen der belofte en kinderen des vleses werd opgevat als een onderscheiding BINNEN de kerk.

Bij de Piëtisten en voorstanders, van een zg. "Nadere Reformatie" leidde dit tot de onderscheidenlijke prediking en gemeentebesouwing, waardoor de spiritualiteit van de "bevinding" ontstond. Na de Afscheiding leidde de strijd hieromtrent tussen de zg. Drentse en Gelderse Richting tot scheurmakingen, die werden onderdrukt en gedeeltelijk hersteld door een kerkpolitiek van tolerantie.

Toen in de jaren 1942-'44 deze tolerantie kerkelijk werd afgeschaft door de binding aan de leer van "de veronderstelde wedergeboorte" als grond voor de doop, ontstond de Vrijmaking van 1944. Alle leden van de toenmalige Gereformeerde Kerken in Nederland en in het buitenland werden daarmee voor de beslissende keus gesteld of zij Gode meer gehoorzaam zouden zijn dan de mensen dan wel zouden buigen voor deze valse leer over Gods verbond en kerk. Dit was Gods afsluitend oordeel over een hoogmoedige valse theologie en praktijk vanuit deze leer over Gods uitverkiezing. Die valse leer en praktijk had de HEERE, gelijk de woorden van de apostel Paulus in Rom.9:22, eeuwenlang met veel lankmoedigheid verdragen. De Vrijmaking van 1944 is aldus het zeer duidelijke bewijs, dat de HEERE die leer en praktijk in zijn kerk ten zeerste veroordeelt, en straft met zijn volle verbondswraak over alle hardnekkige bedrivers daarvan.

Wanneer het gaat over Gods verkiezing en verwerping spreekt men vanuit deze verkiezingstheologie over Gods VRIJMACHT. Maar met dat begrip "vrijmacht" moeten we erg voorzichtig zijn.

In Deut.7:6 zegt Mozes tot de Israëlieten in de woestijn:

"u heeft de HEERE, uw God, uit alle volken op de aardbodem uitverkoren om zijn eigen volk te zijn."

Het volgende vers zegt, dat deze uitverkiezing berust op de eed, die de HEERE hun vaders gezwoeren had. Gen.15 beschrijft hoe de HEERE zijn verbond met Abraham bezwoer: Hij alleen ging tussen de gedeelde offerdieren door. Daarom zeggen we: het verbond is eenzijdig in zijn ontstaan. Zo was het dus inderdaad Gods vrijmacht toen Hij Abram uitkoos om met hem zijn verbond te sluiten. De uitverkiezing van Abraham en van het volk Israël tot opnemng in het verbond met de HEERE was inderdaad uit louter vrijmachtige genade.

Maar als God met een eed dit verbond sluit, geeft Hij daarmee zijn vrijmacht dienaangaande op. Wanneer de HEERE Zich verbindt om Israëls God te zijn en dat ook nog eens zeer persoonlijk sacramenteel laat vastleggen in de besnijdenis, gelijk in het N.T. in de doop, dan is het goddeloos om te zeggen, dat God vrijmachtig is om dat bondsvolk en die bondelingen te verkiezen dan wel te verwerpen! Want dan maakt men God, de HEERE, tot een bondsbreker en leugenaar. Immers, Hij zwoer zelfs een EED om Abraham en zijn kerkelijk nageslacht toch maar zo sterk mogelijk te verzekeren van zijn uitverkiezing en liefde en trouw jegens hen. Als God, de HEERE, zijn verbond sluit, is het een toppunt van ongeloof, ja van Godslastering, om daaraan ook maar enigermate te twijfelen. Wanneer de HEERE met zijn volk of kerk zijn verbond sluit en onder ede betuigt: "Ik ben uw God", dan is Hij niet meer vrijmachtig om dat toch maar niet te doen en sommige leden van dat bondsvolk te verwerpen en van zijn verbond uit te sluiten. Daarom was het goddeloos om bij de doop in de ware kerk te veronderstellen, dat de ene dopeling van eeuwigheid is uitverkoren maar de andere dopeling van eeuwigheid is verworpen, dat de ene een echte bondeling is en de andere niet.

Paulus schrijft aan heel de kerk te Efeze (1:3-4), dat de God en Vader van onze Here Jezus Christus hen had uitverkoren vóór de grondlegging der wereld.

Petrus noemt allen, die tot de ware christelijke kerk behoren: "een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk Gode ten eigendom (zie 1 Petr.2:9 e.v.). De apostolische brieven zijn steeds gericht tot de gehele gemeente zonder uitzondering te maken voor hen, die wegens Gods "vrijmacht" toch verworpen zouden zijn.

Hoe vroom en eerbiedig en goed-gereformeerd het dus ook lijkt om op deze manier te spreken van Gods vrijmacht om binnen het bondsvolk, de kerk, sommigen te verwerpen en van zijn verbond uit te sluiten: wie dat doen "spreken niet recht van de HEERE"! Onze Vader die in de hemelen is, wordt daarmee veranderd en gemaakt tot een almachtige Potentaat, die naar "vrijmachtige" willekeur en rechteloosheid het ene kerklid verkiest en het andere verwerpt. Wie zo Paulus' woorden in Rom.9:14-21 verdraaien dwalen wel zeer en verwekken de HEERE daarmee tot grote toorn! Want dit is zware zonde tegen het eerste en het tweede gebod van de wet des HEEREN.

10.5.2 Bondelingen, die in hardnekkig ongeloof zelf van hun kant het verbond verbreken, worden naar geldend bondsrecht uit het verbond uitgeroeid en VERWORPEN

Gods verbond is dus eenzijdig in zijn ONTSTAAN maar tweezijdig in zijn BESTAAN.

Het doopsformulier zegt dit zo mooi:

"overmits in alle verbonden twee delen begrepen zijn, zo worden wij ook weder van God door de doop vermaand en verplicht tot een nieuwe gehoorzaamheid, namelijk, dat wij dezen enigen God, Vader, Zoon en Heilige Geest, aanhangen, betrouwen en liefhebben van ganser harte, van

ganser ziele, van gansen gemoede en met alle krachten, de wereld verzaken, onze oude natuur doden, en in een godzalig leven wandelen."

Alle kinderen van kerkleden in volle rechten worden gedoopt. Wanneer er van hen sterven, vóórdat zijzelf of hun ouders het verbond verbroken hebben en kerkelijk zijn geëxcommuniceerd, zijn zij behouden (vgl. Dordtse Leerregels I.17). Op grond van Ezech.16:19-21 en Matth.19:13-15 geldt dit zelfs van de kleine kinderen in de kerk, die sterven, terwijl hun ouders bondsbrekers zijn, die door de ontrouw van de kerk niet werden afgesneden door de ban. Want ook die kinderen behoren tot de uitverkoren kerk van God en hebben zelf het verbond nog niet kunnen verbreken door ongeloof. De kinderen sterven immers niet om de zonde van hun vader (Deut. 24:16; Ezech.18). Zo blijkt juist bij deze vroeggestorven kleine kinderen van de kerk, dat als God Zich in het verbond verbindt, Hij niemand naar willekeur verwerpt. Zijn verbondstrouw, zijn goedertierenheid, is tot in eeuwigheid.

Maar Gods trouw aan zijn verbond blijkt evenzeer in zijn verwerping van de hardnekkige verbondsbrekers.

Wanneer de menselijke verbondspartij van zijn kant in liefdeloosheid het verbond verbreekt, bedient de HEERE naar het verbondsrecht zijn rechtvaardige VERBONDSWRAAK. Dat is dan geen "vrijmachtige" willekeur, maar juist getrouwe bediening van het RECHT van het verbond. Omdat het verbond in zijn BESTAAN tweezijdig is, kan de menselijke partij van zijn kant het verbond verbreken.

Wie de HEERE niet liefheeft zij vervloekt: 1 Kor.16:22.

In de wet van Mozes is heel duidelijk de zegen en de vloek van het verbond bekend gemaakt. Deut.28 en Lev.26 spreken daarover duidelijke taal. Daarom zegt Mozes aan het eind, in Deut.30:19, tot het verbondsvolk Israël:

"Ik neem heden de hemel en de aarde tegen u tot getuigen, het leven en de dood stel ik u voor, de zegen en de vloek;

kies dan het leven, opdat gij leeft, gij en uw nageslacht..."

De HEERE heeft de Israëlieten uitverkoren tot zijn verbond, maar de Israëlieten kunnen van hun kant ervoor kiezen om het verbond te verbreken. En de bondeling, die dat doet, die de HEERE niet liefheeft en hardnekkig het verbond verbreekt, die wordt verworpen. Naar geldend bondsrecht komt over de bondsbrekers de verbondsvloek (7x, 7x, 7x,) en bij ultieme verharding de zeventvoudige verbondswraak; zie Lev.26.

In 2 Kon.17 wordt vastgesteld hoezeer het verbondsvolk het verbond ontrouw was en had verbroken, en dan staat er in vers 20:

"Daarom verwierp de HEERE het gehele geslacht van Israël."

Dus: de HEERE verwierp Israël en liet de weinige overlevenden in ballingschap wegvoeren, omdat Israël de HEERE verworpen had.

Bij alle Schriftplaatsen, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament, waarin gesproken wordt over Gods VERWERPING van leden van het bondsvolk, is hun ontrouw en bondsbreuk de grond en oorzaak daarvan.

Reeds Adam in het paradijs had de keus tussen eten en niet-eten van de boom; tussen het verbond houden of het verbond overtreden (Hosea 6:7). Zo hadden in het verbond ook de Israëlieten de keus tussen verbondstrouw en verbondsbreuk: dat is, zoals Mozes zei, de keus tussen leven en dood.

Wie dit veroordelen als "Remonstrants", veroordelen het Woord van God!

Ds.M.J.C.Blok sr. zegt in een preek over zondag 3 van de Heidelbergse Catechismus, dat God met de mens als met een heuse partner in het verbond wilde leven.

"God wilde niet gediend zijn door een automaat die je opdraait en vanzelf afloopt.

God wou gediend zijn door een mens met een eigen vrije wil,

een mens met eigen aansprakelijkheid, die zelf bewust voor God zou kiezen en dus ook bewust de gemeenschap met déze God zou verkiezen boven alles en nog wat.

God begeert een mens met een wil en een hart en een ziel die beweegt en klopt voor Hem en kloppen blijft voor Hem ondanks alle verzoeken van de boze. God begeerde een mens die zou tonen en bewijzen, dat hij God liefhad eenvoudig omdat God op zijn liefde recht had." ("Beleden Beloften", blz.26).

God heeft de mens goed en naar zijn evenbeeld geschapen, maar door het ingeven des duivels en door moedwillige ongehoorzaamheid heeft hij zichzelf van deze gaven beroofd (H.C., zd.3+4).

De Here Jezus Christus is de Middelaar, die volkomenlijk heeft betaald voor allen die in Hem geloven. Hij is hun van God geschonken tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot een volkomen verlossing. Christus heeft Gods volk vrijgekocht en weer gesteld in de vrijheid van de kinderen Gods. Door Hem hebben zij in het verbond de HEERE lief en leven zij voor zijn aangezicht in oprechtheid. Maar omdat God niet gediend wil worden door een auto-maat maar door een mens die Hijzelf gemaakt heeft tot een werkelijke partij in het verbond, daarom kunnen bondelingen van hun kant het verbond verbreken. In dat geval ontvangen zij naar het gebleven recht van het verbond DE DOOD. De bondeling en het verbondsvolk dat daarvoor kiest, wordt naar altoos geldend bondsrecht verworpen en uit het leven in Gods verbond en kerk uitgeroeid.

10.5.3 Krachtens Gods VERBORGEN uitverkiezing begiftigt God in de tijd sommigen met het geloof en anderen niet

Het geloof in liefdevol vertrouwen op God is dus, wat genoemd wordt, de eis van het verbond en niet de belofte van het verbond. Immers, als God in het verbond ook aan alle gedoopten het geloof zou beloven, zou er geen bondsbreuk door ongeloof kunnen voorkomen, want de HEERE houdt altijd zijn beloften.

Nu schrijft de apostel Paulus in Ef.2:8-10, dat het geloof een gave van God is en geen goed werk van de mens. Het geloof moet dus ook door God geschonken worden, want anders kiest een bondeling van nature er altijd voor om van zijn kant het verbond te verbreken.

Heel de kerk is dus het uitverkoren verbondsvolk van de HEERE. Hoe waarachtig die uitverkiezing is, zien we speciaal bij de kleine kinderen van de kerk die sterven voordat zij Gods verbond door ongeloof hebben kunnen verbreken: hunner is het Koninkrijk der hemelen.

Maar toch onthoudt God aan sommige bondelingen de gave van het geloof, waardoor zij, volwassen geworden, er zelf voor kiezen om het verbond te verbreken, zodat zij door de verbondswraak worden uitgeroeid uit Gods verbond, en de eeuwige dood sterven.

Hiervan besluit de apostel Paulus in Rom.9:18 over God:

"Hij ontfermt Zich dus over wie Hij wil
en Hij verhardt wie Hij wil."

Hij zegt dit met het oog op de Joden van de synagoge van de satan tegenover de christelijke gemeente. De valse kerk bestaat uit "werkers der wet", die van hun kant het verbond hebben verbroken, en daarom door de verbondswraak uit de olijf van Gods verbondsvolk zijn weggebroken. Zij hebben zelf het verbond verbroken, maar dat komt doordat God Zich over hen niét ontfermde doch hen verhardde. Hoe die verharding toegaat zien we bijvoorbeeld in Jes.6:9 e.v. De HEERE zendt hun zijn profeet, maar zij hebben geen oren om te horen en sluiten hun hart toe voor Gods Woord.

Het is dus een verharding in het afwijzen van Gods genade.

Vroeg en laat liet Hij hen waarschuwen, maar zij luisterden niet. Ten laatste zond Hij hun zijn Zoon, en die doodden zij!

Art.16 NGB zegt: God laat hen in hun val en verderf, waarin zij zichzelf geworpen hebben.

God zijn al zijn werken van eeuwigheid bekend; Hand.15:18. Jakobus beroept zich in dit woord op Amos 9:11-12. Amos ziet daarbij op de verdelging van de Israëlietische bondsbrekers en de wederoprichting of het herstel na de ballingschap. Jakobus heeft het oog op het herstel van het Koningschap voor Israël in zijn dagen, dat zó groot was, dat ook de bekeerde heidenen er in mochten delen. Heel de verbonds- of kerkgeschiedenis is Gods werk. En dat werk was Hem bekend in zijn eeuwige Raad eer de wereld was geschapen. Niets valt buiten die voorzienigheid van God, en het is alles het werk van de HEERE. Spreuken 16:4 zegt:

"De HEERE heeft alles gemaakt voor zijn doel,
ja, zelfs de goddeloze voor de dag des kwaads."

Voor ons besef is er een tegenstelling tussen Gods schepping en regering van alle dingen, en de menselijke verantwoordelijkheid. Toch is dit niet zo.

Hoe dit kan, gaat, als zoveel andere dingen, "boven het begrip van het menselijk verstand" (art.13 NGB).

"Zeer groot is onze HEER, vol krachten;
onpeilbaar diep zijn Gods gedachten,
daar zijn verstand, nooit af te meten,
ver overtreft al wat wij weten." Psalm 147, vs.3 berijmd.

Volgens o.m. Psalm 139 is Gods alwetendheid en voorbeschikking van alle dingen juist de troost voor Gods volk. Zo is ook deze VERBORGEN uitverkiezing van eeuwigheid door God, waardoor Hij sommigen in de tijd met het geloof begiftigt en anderen niet, geen dreigend noodlot maar de troost van Christus' Bruid, die zij steeds als een schat van onwaardeerbare prijs, zeer tederlijk bemind en standvastig verdedigd heeft (Dordtse Leerregels, V.15).

"Het hangt dus niet daarvan af, of iemand wil, dan wel of iemand loopt, maar van God, die Zich ontfermt." Rom.9:16.

Wanneer wij dus met Paulus een voortdurend hartzeer hebben over al die mensen, onder wie onze verwanten naar het vlees, die vandaag in de valse kerk zitten, zullen we met hem nochtans roemen in de barmhartigheden van God, uit Wie en door Wie alle dingen zijn. Want hoevelen er ook ontrouw worden en hoezeer de smaders de weg van Gods Gezalfde smaden: het gebouw van Gods gunstbewijzen zal naar Gods bestek in eeuwigheid tóch rijzen; Psalm 89.

De voorwerpen van ontferming, die de HEERE tot heerlijkheid heeft toeberaid, zullen de rijkdom van zijn heerlijkheid beleven.

Die voorwerpen van ontferming waren in Paulus' dagen zij, die de uitverkoren christelijke kerk uit de Joden en heidenen vormden; Rom.9:24. Dat waren in de zestiende eeuw zij, die bewaard werden in de Kerk van de Reformatie, en in de negentiende eeuw waren dat degenen die behoorden tot de Kerk van de Afscheiding, en in de twintigste eeuw waren dat zij, die werden Vrijgemaakt uit de slaafse banden van het synodocratische Egypte.

Die uitverkoren Kerk van God behoeft zelfs het helgeweld niet te schromen als heel de boom van de Kerk is omgehakt. Want dan zullen zij, die naar de verkiezing om der vaders wil* zijn, opstaan uit het dal vol dorre doodsbeenderen en wederkeren uit het Babylon van valse kerken en sekten, en met gejubel in Sion komen.

"Laat 's HEEREN lof ten hemel rijzen,
hoe goed is 't onzen God te prijzen!
't Betaamt ons psalmen aan te heffen,
die lief'lijk zijn en harten treffen.
De HEER wil ons in gunst aanschouwen,
Hij wil Jeruzalem herbouwen,
vergaren en in vreê doen leven
hen, die uit Isrel zijn verdreven." Psalm 147, vs.1, berijmd.

"maar goddelozen doet Hij bukken,
bezwijken onder 'd ongelukken." id. vs.3.

* geliefden

10.5.4 Verbondsgeschiedenis bevestigt achteraf Gods verborgen verkiezing

Augustinus, Calvijn en de gereformeerde theologen uit de zestiende eeuw en hun navolgers tot op heden, hebben geredeneerd vanuit Gods verborgen verkiezing. Zij rekenden vanuit Gods praedestinatie van vóór de grondlegging van de wereld, volgens welke Hij van tevoren al had besloten wie Hij verkiest en wie Hij verwerpt. Ten tijde van de Dordtse Synode van 1618-19 debatteerden wat dit betreft zelfs twee stromingen met elkaar: de zogenaamde supralapsariërs en de infralapsariërs. Zij streden met elkaar over de vraag of Gods praedestinatie nu vóór dan wel ná de zondeval van Adam had plaatsgevonden. Dit was dus een voorbeeld van gereformeerde scholastiek. In feite is deze kwestie even dwaas als de vraag hoeveel engelen er kunnen staan op de punt van een naald. Het is hoogmoed van ontspoorde theologen, die zich "curieuslijk" (= nieuwsgierig) in Gods geheimen proberen in te dringen. Art.13 NGB zegt: wat God doet boven het begrip van het menselijke verstand, dat willen wij niet curieuslijk onderzoeken. Maar deze "dominees" (= heren) deden dat dus wel! Als God iets voor ons verbergt, doet Hij dat niet voor niets. In het geval van Esau en Jakob maakte Hij van tevoren, eer de kinderen iets goeds of kwaads hadden gedaan, bekend, dat Hij Jakob had uitverkoren en Esau verworpen. Maar dat was een hoge uitzondering, die, volgens Paulus in Rom.9:11, nodig was om duidelijk te maken, dat de HEERE niet uitverkiest op grond van werken, maar op grond daarvan, dat Hij roept. In concreto betekent dit, dat Gods verbondsbeloften ons geschonken worden zonder enige prestatie of goed werk van ons. Ook de grootste zondaar kan dus vergeving ontvangen en in genade om Jezus' wil door God in liefde worden aangenomen, door in het geloof Gods beloften te omhelzen. Maar dit geeft toch niemand het recht om te gaan filosoferen en theologiseren over de raad en besluiten van de eeuwige, alwijze en almachtige God?! Want dáárvoor heeft de HEERE dit nooit tegen Rebekka gezegd. Als men dat toch doet, komen daarvan grote ongelukken.

De kwade gevolgen van deze hoogmoed zijn velerlei, waarin de kerk Gods toorn en straf heeft ondervonden.

In de eerste plaats beredeneerde men, dat er op grond van Gods praedestinatie vele uitverkoren schapen buiten de kerk zijn en vele verworpen wolven binnen de kerk. Daarbij stelde men, dat de kerk zoals God die ziet, alleen door de uitverkorenen wordt gevormd. Aangezien volgens deze theorie die uitverkorenen zich dus zowel binnen als buiten de kerk bevinden, en de verworpenen evenzo kwam men op grond hiervan tot de leer van een zichtbare en onzichtbare kerk. Dat betekent dan, dat er ook in de valse kerken en sekten uitverkorenen zitten, die tot de onzichtbare kerk behoren. En binnen de ware kerk zijn er verworpenen, die niet tot de onzichtbare kerk van de uitverkorenen behoren. Hierdoor werd de belijdenis van de kerk, en het onderscheid tussen de ware kerk en de valse kerk, zoals neergelegd in art.27 t/m 29 NGB, fundamenteel ondergraven. Samen met de "overblijfselen" van de kerk, die men ziet binnen de valse kerken en sekten, worden die uitverkorenen buiten de kerk dan beschouwd als bewijs, dat ook daar "kerken" zijn. Zo kwam men tot de leer, dat de kerk pluriform is, d.w.z. vele vormen aanneemt in allerlei kerkgenootschappen en sekten. Dit is dan vervolgens ook de grondslag voor een valse oecumene en het vormen van bijvoorbeeld de tegenwoordige Wereldraad van Kerken, of het streven naar eenheid van kerkgenootschappen van meer orthodoxe signatuur.

In de tweede plaats ontstaan hierdoor de moeilijkheden met - wat men noemt - "de toeëigening des heils". Wanneer alles wordt gezien vanuit Gods verborgen uitverkiezing, weet in de kerk niemand meer zeker of Gods verbondsbelofte wel voor hem of haar geldt.

Indien die belofte in feite alleen geldt voor de uitverkorenen, moet men eerst zien te weten te komen of men wel een uitverkorene is. Daarvoor kan men met A.Kuyper c.s. veronderstellen, dat men een uitverkorene is zolang door ongelovigheid het tegendeel niet blijkt.

Maar sedert de Nadere Reformatie beroept men zich daarvoor op wat de Dordtse Leerregels in hoofdstuk 1, artikel 12, zeggen, namelijk dat de uitverkorenen te zijner tijd - hoewel bij onderscheiden trappen en met ongelijke mate - verzekerd worden van hun verkiezing wanneer zij de onfeilbare vruchten van hun verkiezing in zichzelf waarnemen:

"als daar zijn: het waar geloof in Christus, kinderlijke vreze Gods, droefheid die naar God is over de zonde, honger en dorst naar de gerechtigheid, enzovoort".

Dit staat bekend als "de bevinding".

In de eeuwen sedert de Grote Reformatie van de zestiende eeuw heeft dit geleid tot de mystiek van het gevoel der genade. Velen dorsten niet van zichzelf te geloven, dat zij het ware geloof in Christus bezaten en mitsdien uitverkoren waren. Leden van Christus kerk, die oprecht de HEERE liefhadden en voor Hem leefden in het verbond tobden soms levenslang met de bange vraag: ben ik wel een uitverkorene, ben ik wel echt wedergeboren, is het heil ook wel voor mij? Want als men Gods verborgen uitverkiezing niet mystiek-bevindelijk gevoelde, dorst men zich het heil niet toe te eigenen. Deze onzekerheid leidde tot vele verschillen in deze "toeëigening des heils", welke de belangrijkste oorzaak zijn van de "kerkelijke verdeeldheid" binnen de "Gereformeerde Gezindte" in Nederland en daarbuiten. Want omdat zogezien uitverkorenen en verworpenen zich overal kunnen bevinden, is de vraag van welke kerk men lid is, van tweederangs belang. Daarom kon men relatief gemakkelijk tot kerkscheuring overgaan.

De verborgen verkiezing kan nooit gebruikt worden als de GROND voor het geloof; zij is alleen de BEVESTIGING van het geloof.

Zo spreekt ook de apostel Paulus daarover in Rom.9.

Het is de verbondsgeschiedenis, die Gods verborgen verkiezing en verwerping achteraf laat zien en bevestigt aan hen die tevoren het geopenbaarde Woord van God geloven en aan zijn geboden denken om die te doen.

Ismaël was een spotter en Esau éen onverschillige; zij verbraken zèlf Gods verbond, waarin zij waren opgenomen. Maar dit geschiedde alles naar Gods Raad.

Naar geopenbaard en geldend bondsrecht had de HEERE de Joden, die de Christus doodden en in ongeloof en verharding zijn getuigen en gemeente vervolgden, "uit het volk uitgeroeid" (Hand.3:23) of, zoals Paulus zegt in Rom.11: "uit de olijf weggebroken".

Maar over de tot geloof in Christus Jezus gekomen geroepenen, niet alleen uit de Joden maar ook uit de heidenen, ontfermde de HEERE Zich en vergaderde hen tot Christus' ware kerk.

Uit dit alles bleek achteraf Gods verborgen verkiezing en verwerping van vóór de grondlegging van de wereld. De bondshandel van de HEERE in de tijd bevestigt achteraf zijn verborgen uitverkiezing van eeuwigheid.

Paulus zegt: de Farao van Egypte verhardde zich ondanks de tien plagen en verdronk met heel zijn leger in de Rode Zee omdat de HEERE hem daartoe had doen opstaan. Maar hij onderging daarin het oordeel wegens zijn eigen verharding en ongeloof in het Woord van Israëls God.

Voor heel het vervolg van de nieuwtestamentische verbondsgeschiedenis openbaart Gods Woord hiermee hoe ook in het vervolg van de kerkgeschiedenis de HEERE naar geldend bondsrecht de zegen en de vloek van zijn verbond bedient. Daarom worden dan steeds weer de verharde bondsbrekers verworpen en tot valse kerk gemaakt, maar de

bondsgetrouwen verlost tot de vrijheid van de kinderen van God in het nieuwe Jeruzalem van zijn ware kerk. Zo is het dus heel de verbondsgeschiedenis, waarin Gods verborgen verkiezing en verwerping van eeuwigheid worden uitgewerkt en bevestigd met volledig behoud van de menselijke verantwoordelijkheid. De gelovigen merken dat op en verheugen zich, maar de goddelozen zijn daar blind voor en gaan verloren.

10.6.1 Gods Woord buiten de ware kerk blijft het Woord van God maar ligt daar onder een bedekking

Wat zegt de Schrift over al de overblijfselen van de Joodse en Christelijke godsdienstigheid buiten de (ware) kerk? Gezien het voorgaande is het antwoord toch duidelijk.

Gods Woord blijft Gods Woord wie het ook naspreekt of predikt. Want het is niet het woord van de mens die spreekt, maar van God. Wie dat Woord geloven buiten de kerk zijn daarmee nog geen kerkleden, bondelingen, kinderen van God of leden van een "onzichtbare kerk", die één zijn in Christus ondanks "kerkelijke verdeeldheid". Jakobus zegt (Jak.2:19):

"Gij gelooft, dat God één is? Daaraan doet gij wel, maar dat geloven de boze geesten ook en zij sidderen."

Want het geloof zonder de werken is dood.

Christus zegt (Matth.12:50):

"wie doet de wil mijns Vaders die in de hemelen is, die is mijn broeder, zuster en moeder."

Aan de vruchten kent men de boom.

Wie leeft in de zonde van ongehoorzaamheid aan Gods ordinantie om zich bij de (ware) kerk te voegen en daar heel het ambt aller gelovigen te volbrengen, die heeft God niet gezien en heeft Hem niet gekend (1 Joh.3:6).

Paulus zegt in Phil.1:15-18, dat ook al predikt men de Christus uit nijd en twist (dus niet uit het ware geloof), toch zelfs ook in dat geval, Christus wordt gepredikt. Al komt Gods Woord uit de mond van een Bileam, een Nebukadnezar of een Kajafas: het blijft toch Gods Woord! Zoals Augustinus ook terecht heeft gezegd, is de waarheid van Gods Woord niet afhankelijk van de waardigheid of het geloof van wie het naspreekt of bedient. Doch voor allen, die er niet naar doen, maar het met de daad ongehoorzaam zijn, is het een doodslucht ten dode. Het maakt hen dus niet tot gelovigen, bondelingen, kerkleden, enz., doch als een zeer goede gave en een groot voorrecht van God maakt het hun oordeel en verdoemenis des te groter. Want wie Gods Woord metterdaad ongehoorzaam is, al roemt hij er ook in met de mond, die zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem (1 Joh.3:36).

Dit geldt ook voor de sacramenten, speciaal ook voor de doop. De doop in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest is, als sacrament, bediening en onderstreping van het zichtbare Woord van God.

Maar een gedoopt kerklid, dat het verbond door ongeloof verbreekt en zich onttrekt aan de kerk of door de christelijke ban wordt afgesneden, wordt niet zalig en behoort niet meer tot Christus' kerk, hoewel zijn doop gedurende heel zijn leven en bij het laatste oordeel tegen hem zal getuigen.

Zo maakt ook een buiten de kerk bediende doop de gedoopte niet tot een bondeling en kerklid.

Voor wie leven in ongehoorzaamheid aan Gods ordinantie is hun doop tot ongedoopt-zijn geworden (vgl.Rom.2:25).

Daarom: ook al zijn zij gedoopt, ongehoorzamen en naamchristenen zijn niet door die doop in Christus ingelijfd. Zij zijn niet gewassen door Christus' bloed maar juist schuldig aan Zijn bloed (vgl. 1 Kor.11:27).

De sacramenten zijn alleen voor de gelovigen en hun kinderen: aan hen mag en moet de ware kerk deze bedienen. Wie buiten de ware kerk dopen, doen dat altijd tegen Gods ordinantie. Een kind, gedoopt in de valse kerk of sekte, dat sterft eer het zelf de doopbelofte in geloof heeft kunnen aannemen, is daarom verloren.

De doop buiten de kerk - de vergadering der gelovigen - blijft dus wel het zichtbare Woord van God, maar de gedoopte is daarmee niet het eigendom van Christus geworden. Het merk- en veldteken van Jezus Christus draagt hij als een deserteur of een vijandelijke spion, die daarom juist gedood zal worden.

De apostel Paulus zegt in 2 Kor.3, dat in de synagoge van de ongelovige Joden een bedekking ligt over de voorlezing van het Oude Testament. Alleen wanneer zulk een Jood zich tot de Here bekeert, wordt die bedekking weggenomen.

Zo is het ook in de later ontstane valse kerken, scheurkerken en sekten. De Schriften van Oude en Nieuwe Testament liggen daar, zovaak zij gelezen worden, onder een bedekking. Pas wanneer iemand daar zich bekeert en in gehoorzaamheid naar het ambt aller gelovigen zich voegt bij de ware kerk, wordt die bedekking weggenomen. Het Woord zelf is dus ook in de valse kerk aanwezig en wordt daar gelezen, bestudeerd en gepredikt. Maar men is daarbij blind en doof en heeft een hart om niet op te merken. Alleen wanneer door Gods genade bij sommigen waarachtige bekering en geloof komt, en men daadwerkelijk gehoorzaamheid betoont, wordt de bedekking weggenomen. En dan straalt datzelfde Woord van God als een licht, dat het duister opklaart, en ontsteekt het "brandende harten".

Daarom doen wij de doop, buiten de ware kerk bediend, niet over. Evenmin als we de lezing van Gods Woord buiten de kerk overdoen. Als de bedekking wordt weggenomen, verandert Gods Woord en sacrament van een doodslucht ten dode in een levensgeur ten leven (vgl. 2 Kor.2:16).

10.6.2 Joden en leden van valse kerken, scheurkerken en sekten zijn geen heidenen maar "Ismaëlieten" en "Edomieten"

De Bijbeltekst die, met heel het verband waarin hij staat, ons wellicht het duidelijkst zegt, hoe wij de mensen van de valse kerken en sekten moeten zien, met alles wat zij historisch en tegenwoordig nog bezitten aan Gods goede gaven, is Rom.9:4-5. Want de Joden van de synagoge des satans, om wie Paulus zo'n grote smart en voortdurend hartzeer had, waren wel de eerste maar niet de laatste valse kerk in de verbondsgeschiedenis van het Nieuwe Testament. De HEERE blijft met zijn verbondsvolk of kerk alle eeuwen door handelen naar de rechten van zijn verbond. Daarom bedient Hij ook in later eeuw over de verbondsbreuk van zijn gedeformeerde kerk zijn verbondswraak op overeenkomstige wijze als Hij het de Joden heeft gedaan. Wat Gods Woord in het N.T. zegt over de kerkstrijd met de ongelovige Joden, en over de uitkomst daarvan, is daarom ook het Woord van God over de verbondsgeschiedenis van de kerk in alle volgende eeuwen tot en met de volkomen vervulling aan het einde van alle kerkeeuwen.

Wat de Joodse "kinderen des vleses" betreft, zegt Paulus dat uit hen, wat het vlees betreft, de Christus is, die is boven alles, God, te prijzen tot in eeuwigheid! Amen.

De Here Jezus nam als Gods Zoon vlees en bloed aan uit de maagd Maria. Naar het vlees is Hij een Jood, en dat blijft Hij.

Hij deelt dus nog altijd de bloedsband met de kinderen van het vlees van heel het ongelovig Jodendom. Alleen dit al maakt duidelijk, dat al die Joodse mensen van de synagoge des satans, zolang zij kenbaar zijn als Joden, nooit heidenen worden. Daarom zegt Paulus in Rom.11 ook, dat als Joden niet bij hun ongeloof blijven, zij als "natuurlijke takken" weer geënt kunnen worden op "hun eigen olijf". De Joden delen tot in de tegenwoordige tijd toe heel

de verbondsgeschiedenis van het Oude Testament met de ware christelijke kerk. Hun rabijnen hebben nu al twintig eeuwen lang zich intensief bezig gehouden met de Bijbel van het Oude Testament. Zij hebben daarmee hun eigen theologie ontwikkeld en het Joodse godsdienstige leven ingericht. Zoals de Ismaëlieten en de Edomieten vele eeuwen na hun voorvaders Ismaël en Esau als volksgemeenschap verbonden bleven met hun afkomst uit Gods verbondsvolk, zo is het ook nu, na twintig eeuwen, nog met de Joden.

Ook de Rooms en zijn na de Grote Reformatie van de zestiende eeuw, waardoor zij tot valse kerk werden, geen heidenen geworden. Nog veel meer dan de Joden hebben zij historisch deel aan Gods gaven aan zijn (ware) kerk. Bovenop heel de verbondsgeschiedenis van het Oude Verbond delen zij in vijftien eeuwen kerkgeschiedenis van het Nieuwe Verbond. Hunner zijn de apostelen, de apostolische vaders, de martelaren, de concilies en de kerkvaders. Hunner is heel een christelijk leven in cultureel, maatschappelijk en artistiek opzicht. Indrukwekkende kerkgebouwen en velerlei instellingen en andere dingen getuigen van hun wortels in de christelijke kerk.

Hetzelfde geldt in Nederland ook van de Hervormden en Synodaal Gereformeerden (thans PKN), van de Vrijgemaakten en van al de scheurkerken binnen de Gereformeerde Gezindte en van de evangelischen daarbuiten.

Allen die daartoe behoren zijn zeker geen heidenen! Zij hebben deel aan de gaven, die Paulus opsomt in Rom.9:4-5 voor wat betreft de Joden van de synagoge des satans. Ja, zij hebben nog aanzienlijk veel meer ontvangen dan die Joden. Hoe kleiner de ware kerk in Nederland werd, des te groter bleven Gods goede gaven aanwezig. Steeds groter werden daarom Gods toorn en oordelen bij zulk een toenemende ongehoorzaamheid aan en verachting van zijn Woord en andere goede gaven. Zoals eens de tempel werd verwoest en de kandelaar werd weggenomen en de tijd van de babylonische ballingschap kwam, zo is ook, nu reeds zo'n veertig jaar lang, de kandelaar in Nederland weggenomen.

Velen in de valse kerken en sekten maken zich vandaag zorgen om de secularisatie en de leegloop van hun kerken. En inderdaad hebben zij hun machtspositie verloren. Zoals ook de Joden die kwijtraakten bij de val van hun Jeruzalem in het jaar 70.

Babylon is gevallen, viel en zal vallen voor eeuwig.

Maar zoals er een rabijns Jodendom aanwezig bleef, zo bleef er ook een Roomse theologie, en zo zal er ook wel een reformatorische theologie blijven bestaan als voortzetting van de identiteit van de gemeenschappen van de "kinderen des vleses". Echter, al deze "volkeren", al bedekken zij zich ook nog zozeer met de naam van de kerk, zijn geen verbondsvolk van de HEERE. Allen zijn zij door Gods nieuwtestamentische verbondswraak uitgeroeid uit zijn verbondsvolk of kerk. Het zijn allemaal nieuwtestamentische "Ismaëlieten" en "Edomieten".

10.6.3 Werkers der wet helpen zichzelf buiten de kerk ten verderve gelovigen worden door Christus behouden in zijn ware kerk

Bij Calvijn merkten we een onzekerheid op ten aanzien van de waardering van de overblijfselen van de christelijke godsdienst in met name de Roomse Kerk. Onder calvinisten van vroeger en nu is dat gebruikt om een zekere "katholiciteit" en "pluriformiteit" van christendom en kerk te leren, die noopt tot wat men vandaag "de oecumene" noemt.

Zonder over personen te willen strijden, geloven we, dat Calvijn zich daarin zeker niet zou hebben herkend.

Calvijn werd geconfronteerd met een wereld vol rooms-katholieke godsdienstigheid en met vele sekten, die "zich met de naam der kerk bedekken" (art.29 NGB). Hij ontkennde, dat zij de ware kerk

van Christus waren, en beleed, dat de Roomse Kerk een VALSE kerk was. Maar tegelijk hield hij met Augustinus vast aan de blijvende betekenis en waarheid van Gods Woord en de sacramenten, al worden zij buiten de kerk zwaar bedekt en verbasterd door valse leer en eigenwillige godsdienstigheid. Hoevele arme, eenvoudige mensen, die serieus in God willen geloven, werden daardoor niet misleid en meegenomen op de brede weg naar het eeuwig verderf?! Buiten de kerk geen enkele zaligheid: akkoord! Maar dat alles daar buiten was toch niet niets! Het waren in de Roomse Kerk toch geen heidenen?! En bovendien: er bevonden zich daar - buiten de ware kerk - toch ook mogelijke uitverkorenen, die gepraedestineerd waren tot de eeuwige zaligheid.

Voor men het weet, komt een gereformeerd mens, die met art.29 NGB belijdt, dat er een ware en een valse kerk is, dan toch tot de gedachte, dat er inderdaad ook buiten de (ware) kerk uitverkorenen ja, zelfs ook wel (dwalende) gelovigen zijn. Eenmaal over deze drempel is de weg vrij om de belijdenis over de ware en de valse kerk verder te gaan relativeren en te gaan geloven in een eenheid boven kerkelijke - en geloofsverdeeldheid.

Deze onzekerheid, die tot dwaling en afval leidt, wordt veroorzaakt door wat bij Calvijn naar voren komt als het criterium voor afscheiding en reformatie. Er kan binnen de kerk zeer veel ontrouw en afdwaling voorkomen, terwijl het dan toch nog Christus' kerk blijft. Pas als de kerkzonden zo ernstig worden, dat de hoofdzaken van de godsdienst - de zuivere prediking van Gods Woord en de reine bediening van de sacramenten - verloren zijn gegaan, en ontbreken, moet men volgens Calvijn besluiten, dat de merktekenen van de ware kerk daar ontbreken, en zich afscheiden van wat zich dan openbaart als een valse kerk.

Hierdoor wordt een dergelijke afscheiding en reformatie tot een werk van mensen, die op grond van hen moverende overwegingen, om 's Herenwil, overgaan tot reformatie en herinstituering van een gezuiverde, ware kerk. Men belijdt weliswaar ook, wat een echte kerkreformatie betreft, het "sola fide, sola gratia en sola scriptura." Maar iemand heeft het eens zo gezegd: "als wij ons niet afscheiden, geeft de Here geen reformatie". Voor gelovige mensen geldt dan dus wat dit betreft wat een lied uit de Valerius' Gedenckclank aldus onder woorden brengt:

"Helpt nu u zelf, zo helpt u God".

Het is toch duidelijk, dat op deze manier menselijk overleg en duiding van de dingen, beslissend wordt ook bij wat dan tóch de reformatie van de kerk wordt genoemd. Sommigen besluiten op die manier, dat afscheiding en kerkreformatie noodzakelijk zijn. Anderen zijn in mindere of meerdere mate bezwaard, maar achten toch de maat van de kerkzonden nog niet vol genoeg en de tijd voor kerkreformatie nog niet gekomen. Eerst willen zij nog eens om de vijgeboom heen graven en hem bemesten, voordat zij besluiten om hem om te hakken (zie Luk.13:6-9). Hierdoor zijn vele bezwaarden ten tijde van de kerkreformaties achtergebleven in de valse kerk. Hierdoor zijn óók, telkens weer, scheurkerken ontstaan van bezwaarden wegens allerlei kwesties op het gebied van leer en leven, die zich toch in geweten verplicht voelden om weg te gaan en eigen kerken te stichten.

Echter: de wijngaardenier in de gelijkenis van de onvruchtbare vijgeboom is de Here Christus, niét de een of andere mens, die optreedt als kerkreformator. De Here gaf zijn discipelen opdracht om in de gedeformeerde kerkwereld van die dagen zijn getuigen te zijn. Het was de Vader, die de tijden en gelegenheden beschikte, waarop de beslissing zou vallen en de hardnekkige, ongelovige, bondsbrekende Joden tot synagoge des satans, ofwel "valse kerk", zouden worden. Wanneer het beest de getuigen doodt, wordt de heilige stad tot Sodom en Egypte (Openb. 11).

Niemand is waardig om de boekrol, volgeschreven met de driemaal zeventvoudige verbondsvloek van de HEERE, te openen dan het Lam, staande als geslacht, Jezus Christus, de leeuw uit de stam Juda, de wortel Davids (Openb.5).

Bij bondsbreuk en deformatie van de kerk moeten de gelovigen dus als getuigen tegen het kwaad optreden. Zij moeten in dat geval de kerkzonden openlijk en onvervaard bestraffen en oproepen tot bekeering en tuchthandhaving. Pas als hun dat verboden wordt op straffe van kerkelijke censuur of buitensluiting, moeten zij Gode meer gehoorzaam zijn dan de mensen.

Op die manier bepaalt de HEERE, en Hij alleen, wanneer en hoe zijn Dag komt, waarop de verharde bondsbrekers worden uitgeroeid, zodat zij worden tot valse kerk. Dát is dan ook de Dag, dat de Gezalfde des HEEREN het ellendig volk zal regeren rechtvaardig, wijs en zacht en hun zal recht doen op hun klacht (Psalm 72).

Oorzaak van al deze ontsporingen is: het niet zien en geloven van de verbondshandel van de HEERE naar de Schriften. De HEERE bedient in heel de verbondsgeschiedenis van Oude en Nieuwe Testament de rechten van zijn verbond in zegen en in vloek. Velen zijn wat dit betreft de draad kwijt, zeker als het Nieuwe Verbond begint. Voor hun besef is Pinksteren het feest van de zending tot alle volken, in plaats van de bekwaammaking door de Heilige Geest tot het werk van het getuigen tegen de bondsbreuk in de bestaande kerk van héél het Joodse volk. Op Pinksteren werd de komst van de Dag des HEEREN aangekondigd: over de onbekeerlijke bondsbrekers zou nu de uitroeiing uit het volk komen, maar wie zich bekeerden werden behouden uit het verkeerde geslacht. Dit is de achtergrond van heel het Nieuwe Testament van de Bijbel. Het Bijbelboek Openbaring laat dit zien vanuit hemels perspectief. Alles wijst daarin terug op de schaduwen van het Oude Testament, maar dan nu naar de werkelijkheid van Christus. Want er is geen jota of tittel vervallen van wet en profeten. Het is de bondshandel van de HEERE, geopenbaard in alle Schriften van het Oude en het Nieuwe Testament, die onveranderd in trouw wordt voortgezet door de HEERE en zijn Gezalfde. Elke ware reformatie van Christus' kerk voltrekt zich daarom op dezelfde, ons daarin geopenbaarde, wijze.

Wanneer mensen zelf in hypostole of onttrekking, dat is in ongelof (Hebr.10:38-39), de kerk "reformerer", is dat verloochening van de enige Here en Verlosser van zijn kerk: Jezus Christus, de Zoon van God.

Wie zo hun eigen gerechtigheid willen doen gelden, onderwerpen zich - ondanks al hun vrome woorden en daden - niet aan de gerechtigheid van God. De rechtvaardige zal uit zijn geloof leven, maar wie zich onttrekken, gaan ten verderve: over hen komt óók de verbondswraak van de HEERE, evenzeer als over de goddeloze verharde bondsbrekers.

Telkens weer gebiedt de HEERE in de Schriften aan zijn volk om zijn grote daden te vertellen. Hij is het, die zijn volk uitleidde uit Egypte:

"met sterke hand en met uitgestrekte arm,

want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid." Ps.136:12.

Hij maakte op velerlei wijs zijn wonderen een gedachtenis. Opdat het volk, dat geboren zou worden, ook de HEERE zou kennen en loven. Psalm 78 verklaart, dat het vergeten van Gods werken in zijn trouwe verbondshandel met zijn volk, tot afval en deformatie van Gods kerkvolk zal leiden. Het is een zaak van leven en dood, dat de kerk de feiten van heel de verbondsgeschiedenis vertelt. Want daaruit moet zij de HEERE kennen opdat Gods lof ten hemel zal rijzen tot zaligheid van heel Gods volk.

Zonder die kennis gaat het volk verloren.

Dan wordt het heil, de verlossing en reformatie van de kerk, verwacht van eigen, menselijke wetswerken, in plaats van door het

geloof in de enige Zaligmaker van Gods volk: Jezus Christus.

Maar de ware kerk van de Here zal eeuwig zingen van Góds goedertierenheên. Zijn trouwe verbondshandel in heel de verbondsgeschiedenis zal zij vermelden door haar reên. Psalm 89 berijmd. De grote schare, die niemand tellen kon, uit alle volk en stammen en natiën en talen, riep met luide stem en zei:

"De zaligheid is van onze God, die op de troon gezeten is, en van het Lam." Openb. 7:9-10.

10.6.4 Eigenwijzen gaan met Babylon ten onder maar geliefden mogen wederkeren tot een nieuw Jeruzalem

Het is de eigenwijsheid, die door Paulus in Rom.11:25 bestraft wordt, waardoor het reeds spoedig na het wegvallen van de apostelen is misgegaan. Daardoor zag men niet meer, dat God zijn Joodse verbondsvolk niet had verstoten, maar dat Hij, integendeel, zijn volk weer in vrijheid onder Koning Jezus deed wonen. Christus brak de scepter der goddeloosheid (Ps.125) en roeide uit de stad des HEEREN uit alle bedrijvers van ongerechtigheid (Psalm 101). Het buitengewoon grote belang van de in het Nieuwe Testament dóórlopende lijn van Gods goedertierenheid, waardoor Pinksteren geen breuk van het verbond met Israël was, werd niet beseft. Daardoor zien we bij Augustinus het denken vanuit Gods verborgen uitverkiezing opkomen in plaats van het leven bij de goedertierenheid van de verbondshandel van de HEERE. In de dagen van de apostelen vond de zwaarste kerkstrijd aller tijden plaats. Daarin wilde de HEERE aan zijn kerkvolk in later tijden openbaren hoe Hij, ook in het vervolg van het Nieuwe Testament, zou handelen naar de rechten van zijn verbond. Wanneer dan een ontbonden satan Gog en Magog zou verleiden, zou de HEERE door Christus zijn volk verlossen volgens hetzelfde aloude bondsrecht en zijn vijanden uitroeien uit zijn kerk. Deze openbaring van Gods bondsrecht, ook voor het vervolg van de nieuwtestamentische verbondsgeschiedenis van Christus' kerk, werd echter totaal verduisterd door de eigenwijsheid van de bekeerde heidenen. Na de apostolische tijd werd de kerk meer en meer vergaderd uit bekeerde heidenen, die geen ervaring hadden met het schaduwachtige verbondsleven van de Joden. Hierdoor werd de verbondshandel van de HEERE in heel de verbondsgeschiedenis meer en meer een onbekende zaak.

Toen de Grote Reformatie kwam, zagen Calvijn en de andere reformatoren de noodzaak voor de ware gelovigen om zich van de Roomse Kerk af te scheiden liggen in het bederf van de leer en het leven, waardoor daar de hoofdzaak van de religie geschonden werd, welke schending niet zonder verlies van de zaligheid in de kerk kon worden toegelaten.

Dat de HEERE in de Grote Reformatie met zijn kerkvolk handelde naar de in de Schriften geopenbaarde rechten van zijn verbond werd niet gezien.

De kerkverwoestende gevolgen hiervan hebben er toe geleid, dat thans de kandelaar in Nederland sedert lang is weggenomen. Door herhaaldé bediening van Gods verbondswraak is heel kerkelijk Nederland thans geworden tot Sodom en Egypte, ofwel tot een Babylon, waarvan alle godsdienstigheid voor God niet anders is dan hoererij (vgl. Openb.11 + 17). De kerkhistorische feiten hiervan kan ieder zelf nagaan.

Ons getuigenis hierover wordt vrijwel door iedereen, die er mee geconfronteerd wordt, veroordeeld als een onverdraaglijk kerkisme. Dit wordt als zó liefdeloos en aanstootgevend beschouwd, dat men ons nu reeds bijna veertig jaar lang doodzwijgt en volkomen negeert.

Toch is dit getuigenis, juist andersom, de liefde Gods die dringt: laat u met God verzoenen! Dit is geen extreme enghartigheid van ons, maar het is het ruime evangelie van de redding door Jezus Christus, uit louter genade alleen.

Wie oren hebben om te horen wat de Geest daarin zegt tegen een dal vol dorre doodsbeenderen, zullen zich bekeren en leven. Zij zullen dan opnieuw geënt worden op hun eigen olijf, waaruit zij voorheen, zelf of in hun voorgeslacht, wegens hun bondsbreuk werden weggebroken. Wie uit Gods Woord, en zijn dienovereenkomstige bondshandel in de kerkhistorie tot op vandaag toe, zijn ellende kent en de HEERE om zijn genadige verlossing door Jezus Christus aanroept, die zal behouden worden en in eeuwige dankbaarheid de HEERE loven om zijn goedertierenheid en zijn wonderen aan de mensenkinderen (Psalm 107).

Dit is het wat de HEERE reeds heeft geopenbaard door de schaduwen van het Oude Verbond in vooral de wederkeer uit de babylonische ballingschap. Dat is door de apostel Paulus mede aangevoerd als bewijs, dat God zijn volk niet had verstoten. Want daaruit blijkt, dat de HEERE, ook zelfs als heel het verbondsvolk om zijn uiterste verharding is uitgeroeid en door Babel uit het land is weggedreven en verspreid onder de volken, toch, om zijn verbond met de vaders, alle geliefden naar de verkiezing bekeert en doet herleven in een nieuw Jeruzalem.

Daarom is er ook vandaag Gods roeping:

"Ga uit van haar mijn volk, opdat gij geen gemeenschap hebt aan haar zonden en niet ontvangt van haar plagen."
Openb. 18:4.

"Keer weder, Afkerigheid, Israël, luidt het woord des HEEREN, Ik zal u niet donker aanzien, want Ik ben genadig, luidt het woord des HEEREN, Ik zal niet altoos blijven toornen. Alleen, erken uw ongerechtigheid, dat gij van de HEERE, uw God, zijt afgevallen en uw gangen gericht hebt naar de vreemden onder elke groene boom, en naar mijn stem niet hebt gehoord, luidt het woord des HEEREN." Jer.3:12-13.

De Joden: zij mogen wederkeren.

De Rooms: zij mogen wederkeren.

De Hervormden (thans in de PKN): zij mogen wederkeren.

De Synodaal Gereformeerden (thans in de PKN): zij mogen wederkeren.

De Vrijgemaakte en Nederlands Gereformeerden: zij mogen wederkeren. Allen die zijn weggezworven en verspreid over vele scheurkerken en sekten: zij mogen wederkeren.

En hun aller volheid zal zijn: rijkdom voor de wereld.

Deze roeping van God is ook een krachtdadige roeping; anders zou er niemand gehoor aan geven. Alle geliefden naar de verkiezing zullen tot Hem komen en zich vergaderen tot het nieuwe Jeruzalem van een nieuwe christelijke kerk.

"Dan zult gij met vreugde water scheppen uit de bronnen des heils.

En gij zult te dien dage zeggen:

Looft de HEERE, roept zijn naam aan, maakt onder de volken zijn daden bekend, vermeldt, dat zijn naam verheven is.

Psalmzingt de HEERE,

want Hij heeft grote dingen gedaan;

dit worde bekendgemaakt op de ganse aarde.

Juicht en jubelt, inwoners van Sion,

want groot in uw midden is de Heilige Israëls".

Jes.12:3-6

"En de Geest en de bruid zeggen: Kom!

En wie het hoort, zegge: Kom!

En wie dorst heeft, kome,

en wie wil, neme het water des levens om niet."

Openb.22:17.

11. GEVOLGEN VAN DE BLINDHEID VOOR GODS BONDSHANDEL IN DE AFSCHIEDING VAN 1834

11.1 De verbondshandel van de HEERE is na 1834 uitgelopen op de totale verbondswraak over alle menselijke raadslagen

Het voorgaande was nodig om de nederlandse kerkgeschiedenis na de Afscheiding van 1834 te kunnen overzien en begrijpen.

Na de Afscheiding te Ulrum met ds.H.de Cock is er een vloed aan grotere en kleinere afscheidingen geweest, waardoor de tegenwoordige "kerkelijke verdeeldheid" van de "Gereformeerde Gezindte" in Nederland is ontstaan. Zelfs binnen de Nederlands Hervormde Kerk ontstonden "modaliteiten", die in feite een binnenkerkelijke verdeeldheid vormden. Telkens achtten mensen en groepen zich in geweten, om 's Herenwil, verplicht om zich kerkelijk afzonderlijk te organiseren.

Calvijn stelde, dat de hoofdzaken van de christelijke religie moeten zijn aangetast voordat men tot afscheiding en kerkelijke reformatie of herinstituering mocht overgaan. Maar het "semper reformanda" - bedoeld als de noodzaak tot steeds doorgaande bekeering en vernieuwing van het leven naar Gods geboden - lijkt hier wel te zijn opgevat als een gebod tot voortgaande kerkscheuring. Wat een ijver zonder verstand !

Toch is dit, zoals opgemerkt, de logische uitkomst van het criterium van Calvijn. Dat criterium voor reformatie legt de beslissing in handen van mensen. Wanneer de druk bij de bezwaarden hoog genoeg is opgelopen, acht men zich geroepen tot kerkelijke afscheiding en herinstituering.

Principieel is dit niet verschillend van wat de Donatisten deden, en hun navolgers in de zestiende eeuw: de Dopersen, die een heilige kerk nastreefden, zonder vlek of rimpel.

Zoals onder 4.3 uit Calvijns Institutie IV.1.12 blijkt, zag Calvijn de gevaren hier wel liggen en verklaarde hij daarom nadrukkelijk, dat hij niet bedoelde, dat we lichtvaardig om een of ander klein verschil de kerk moeten verlaten.

Maar ja, allen, die binnen de "Gereformeerde Gezindte" en daarbuiten kerkelijk uiteengingen, oordeelden, dat het in hun geval niet slechts om een klein verschil ging.

De apostel Paulus wilde niet, dat de heidenchristenen, die de bondshandel van de HEERE met het bondsvolk Israël niet begrepen, en die meenden, dat God zijn volk Israël verstoten had, onkundig en onwetend zouden zijn van Gods geheimenis of aloude verborgenheden (Rom.11:25; Ps.78:2).

"Goddelijke openbaring, niet eigene verzinning moest hun denken bepalen." (Prof.S.Greijdanus; Com.Rom.blz.513). Want die verborgenheden - dat is: Gods verbondshandelingen met zijn volk naar het recht van het verbond gedurende heel de verbondsgeschiedenis - moeten worden "verteld". Daartoe worden ze bekendgemaakt door Gods Woord en Geest (Ps.25, vers 2 ber.). Wanneer deze wegen van de HEERE met zijn volk niet worden verteld en gekend, komt er telkens weer een nieuw weerbarstig en weerspannig geslacht op, dat de HEERE niet kent en ontrouw wordt aan het verbond met God (Ps.78; Richt.2:10). Dat was onder het Oude Verbond zo, en dat is precies zo onder het Nieuwe Verbond. Al zijn de schaduwen verdwenen; met de werkelijkheid van Christus is toch geen jota of tittel van wet en profeten vervallen.

De beslissing, waardoor een kerk tot VALSE kerk wordt (art.29 NGB) en de ware gelovigen zich moeten afscheiden van degenen die niet van de kerk zijn (art.28 NGB), komt niet toe aan de mens. God, de HEERE, is het, die hier de beslissingen neemt !

"Mij komt de wraak toe en de vergelding tegen de tijd, dat hun voet zal wankelen, want de dag van hun verderf is nabij, snel komt nader wat over hen is beschikt. Want de HEERE zal recht doen aan zijn volk en Zich ontfermen over zijn knechten, ..."

Deut.32:35-36.

"Het is niet uw zaak de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan Zich gehouden heeft,..."

Hand.1:7.

"En niemand in de hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde kon de boekrol openen of haar inzien."

"zie, de leeuw uit de stam Juda, de wortel Davids, heeft overwonnen om de boekrol en haar zeven zegels te openen."

"En het kwam en heeft de rol aangenomen uit de rechterhand van Hem, die op de troon gezeten was."

Openb.5:3, 5 en 7.

Zoals in het voorgaande breder is uiteengezet, is heel de kerk-geschiedenis verbondsgeschiedenis. Het is de HEERE, die zijn omgang met het volk van zijn keuze, de kerk van Jezus Christus, heeft geregeld in het verbond. Hij stelde door Mozes in Deut.30 zijn volk voor: de zegen en de vloek van het verbond, het leven en de dood. En Hij zei - en dat blijft gelden tot in het duizendste geslacht:

"Kies dan het leven., opdat gij leeft, gij en uw nageslacht, door de HEERE, uw God, lief te hebben, naar zijn stem te luisteren en Hem aan te hangen ..."

"Maar mijn volk luisterde niet naar mijn stem, Israël was onwillig tegen Mij."

Ps.81:12

"Maar de pachters grepen zijn slaven, sloegen de ene, doodden de andere en stenigden een derde. Hij zond weder andere slaven, nog meer dan eerst, en zij behandelden hen op dezelfde wijze. Ten laatste zond hij zijn zoon tot hen, zeggende: Mijn zoon zullen zij ontzien. Maar toen de pachters de zoon z'agen, zeiden zij tot elkander: Dit is de erfgenaam, komt laten wij hem doden om zijn erfenis aan ons te brengen. En zij grepen hem en wierpen hem buiten de wijngaard en doodden hem."

Matth.21:35-39

"Daarom, zie, Ik zend tot u profeten en wijzen en schriftgeleerden. Van hen zult gij sommigen doden en kruisigen en van hen zult gij anderen geselen in uw synagogen en vervolgen van stad tot stad, opdat over u kome al het rechtvaardige bloed, dat vergoten werd op de aarde, van het bloed van Abel, de rechtvaardige, tot het bloed van Zacharias, de zoon van Berechja, die gij vermoord hebt tussen het tempelhuis en het altaar."

Matth.23:34-35.

"En wanneer zij hun getuigenis zullen voleindigd hebben, zal het beest, dat uit de afgrond opkomt, hun de oorlog aandoen en het zal hen overwinnen en hen doden. En hun lijk zal liggen op de straat der grote stad, die geestelijk genaamd wordt Sodom en Egypte, alwaar ook hun Here gekruisigd werd."

"En na drie en een halve dag voer een levensgeest uit God in hen, en zij gingen op hun voeten staan."

"En te dien ure kwam er een grote aardbeving en een tiende deel der stad stortte in, en zeventuizend personen werden door de aardbeving gedood..." Openb.11:7-8, 11 en 13.

Dit zijn slechts enkele Bijbelteksten, maar heel de Bijbel is het verbondsboek, waarin Gods bondshandel met zijn volk wordt beschreven en geopenbaard. Het gaat daarin steeds over de omgang van God, de HEERE, met zijn mensenkinderen in het tweezijdig verbond van de liefde.

Het is een eeuwig schandaal, dat deze geopenbaarde bondshandel van de HEERE met zijn volk, door zovelen, zo lang onder een bedekking is gelegd, is vergeten en ingeruild voor een eigenwijze leer over de reformatie van zijn kerk. De HEERE zegt het in Psalm 81 zo treffend:

"Daarom liet Ik hen gaan in de verstoktheid huns harten, zodat zij in hun eigen raadslagen wandelden."

Het zijn deze raadslagen, die na 1834 de thans zo grote "verdeeldheid van de Gereformeerde Gezindte" hebben opgeleverd.

We zetten hier deze "verdeeldheid van de Gereformeerde Gezindte" tussen aanhalingstekens omdat door de bediening van Gods verbondsvloek inmiddels heel deze "kerkwereld" uit de olijf is weggebroken; is opgehouden Gods verbondsvolk of kerk te zijn; een verzameling van valse kerken, scheurkerken en sekten is geworden.

De getuigen zijn gedood en hun lijk ligt dood op de kerkelijke straat.

Het Lam, staande als geslacht, verbrak ook hier de zeven zegelen van Gods verbondswraak overeenkomstig Leviticus 26.

Het is deze verbondshandel van de HEERE in heel de kerkgeschiedenis, en in het bijzonder hier in Nederland, die de inzet is geweest van de laatste grote kerkstrijd, die hier in dit land heeft plaatsgevonden.

In 1972 veroordeelde de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) heel deze, door al de Schriften geopenbaarde bondshandel van de HEERE gedurende heel de verbonds- of kerkgeschiedenis, als "een vreemde leer" en een "dwingend juk", dat wij aan de kerk wilden opleggen, in plaats van het zachte juk van Jezus Christus. Volgens het persverslag van deze synodevergadering in het Nederlands Dagblad van 11 november 1972 werd deze "leer omtrent Gods bondshandel" publiek veroordeeld als VALSE LEER ! Als veroordeelden op synodaal-kerkelijk niveau werden wij als getuigen tegen dit kwaad buitengesloten of gedood door alle wettige plaatselijke kerken, zowel "binnen" als "buiten het verband", van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland, en door alle met hen corresponderende kerken in het buitenland.

Welnu, zó groot was ditmaal de toorn en verbondswraak van de HEERE, dat er geen zeventuizend zielen werden overgelaten die de knie voor Baäl niet gebogen hadden, en met wie de HEERE zijn verbond en kerk voortzette.

Zoals in de profetie van Jesaja 6, werd héél de boom omgehouden. Sedert 1976 is het in Nederland kerkelijk één groot Babylon, zij het kerkhistorisch met vele kerkelijke wijken.

Alleen als de HEERE het dal vol dorre doodsbeenderen hier en nu doet herleven, en allen tezamen gevoegd uit Babylon doet terugkeren tot Hem en het nieuwe hemelse Jeruzalem, kan het gebed van de Dordtse Synode 1618-19 verhoord worden, dat de Here in dit land nog zijn kerk zal vinden als Hij wederkomt op de wolken van de hemel.

11.2 Gebrek aan kennis van eigen ellende vóór 1834 voert daarna tot ondankbaarheid voor de verlossing in de Afscheiding

Wie verblind is door eigenwijsheid en het wandelen in eigen raadslagen, merkt de bondshandel van de HEERE met zijn kerk niet op. Wanneer dan de dag des HEEREN komt, zoals door Petrus op de Pinksterdag aangekondigd voor het Israël ten tijde van de apostelen, komen daardoor velen, zonder het te beseffen of te geloven, terecht in de valse kerk of in een scheurkerk of sekte. Volgens de

gelijkenis van de Here Jezus over het onkruid in de akker komt de dag des HEEREN na een periode, waarin het koren in toenemende mate werd verdrongen door het onkruid. Die dag des HEEREN is dus het eindpunt na een langere tijd van ontrouw aan Gods verbond, waarin de maat van de ongerechtigheid steeds verder werd volgemaakt. Immers volgens Leviticus 26 en Openbaring komt Gods verbondswraak driemaal zeventvoudig. De HEERE zendt zijn profeten en getuigen, maar het kerkvolk luistert niet en bekeerd zich niet. Zij merken van Gods bondshandel met hen niets op door hun ongeloof en ontrouw. En omdat zij niet letten op het werk van de bondshandel van de HEERE, die hen tegenkamt en laat waarschuwen door zijn profeten, worden zij tenslotte afgebroken, weggebroken uit de olijf van Gods verbond en gemeente (vgl. Ps.28:5). Feiten als de Grote Reformatie van de zestiende eeuw en de Afscheiding van 1834 staan dus nooit op zichzelf. Zij worden steeds voorafgegaan door een periode van bondsbreuk en ontrouw in de kerk.

Wanneer we dus zeggen, dat de meeste Afscheidenen Gods verbondshandel niet hebben gezien, slaat dat niet slechts op het feit van de Afscheiding van 1834. Ook, ja juist, de zonde en ontrouw van vóór 1834 hebben zij niet gezien in het kader van Gods verbondshandel. Zij hebben niet beseft hoezeer de zonden van vóór de Afscheiding Gods toorn verwekten en hoe dáárover naar de Schriften in 1834 de verbondswraak werd bediend. Dat waren dus niet alleen de zonden van de Hervormden die in 1834 tot valse kerk werden. Het ontbrak de Afscheidenen juist ook aan kennis van hun eigen nalatigheid en zonden van vóór 1834.

Zoals in het voorgaande beschreven, kwamen in de kerk na de Grote Reformatie de scholastiek en mystiek op. Door de opgevoerde hiërarchie en de toenemende onmondigheid van de gewone gemeenteleden ontbrak het in het algemeen aan de openlijke, profetische weerlegging en bestraffing van de kerkzonden. Toch bleven alle volwassen kerkleden verplicht om tegen die kerkzonden als getuigen te strijden. Allen waren zij verantwoordelijk! Hun onvolwassenheid in het christenambt maakte hen niet minder schuldig. Daarom kwam Gods toorn over de ganse gemeente. Weliswaar werd Psalm 106, vers 4, ook onder de Afscheidenen gezongen:

"Wij hebben God op 't hoogst misdaan,
wij zijn van 't heilspoor afgegaan.
Ja, wij en onze vaad'ren tevens,
verzuimend' alle trouw en plicht,
vergramden God, de God des levens,
die zoveel wond'ren had verricht."

Maar omdat de meesten van hen de Afscheiding zagen als een akte van hun menselijke trouw - die uiteraard met de mond wel werd beleden als Gods gave - doorzagen zij niet hoe wáár dit was!

Wie in het voetspoor van Calvijn zich kerkelijk afscheidt omdat hij oordeelt, dat de hoofdzaken van de godsdienst zijn aangetast, rechtvaardigt in feite zichzelf als reformator of hersteller van de ware kerk. Ook al schrijft men dan als gereformeerd mens al zijn goede werk toe aan Gods genade, toch ziet men in heel de aktuele verbondshistorie niet het werk en de bondshandel van de HEERE. De diepte van Gods genade, zoals beleden in de Klaagliederen, wordt niet beseft:

"Het zijn de goedertierenheden des HEEREN dat wij niet vernield zijn, dat zijn barmhartigheden geen einde hebben."
(Klaagl.3:22, St.vert.)

Daarom kan men dan ook niet bij die goedertierenheid blijven. Rom.11:22. Met als gevolg dat men tenslotte zelf of in zijn nageslacht eveneens wordt weggekapt uit Gods verbond en gemeente.

* eigen

11.3 Mensen Gods gelijk Elia leven kerkelijk mee en bidden om vervulling van Gods beloften en bedreigingen van het verbond

"Het gebod van een rechtvaardige vermag veel, doordat er kracht aan verleend wordt. Elia was slechts een mens zoals wij en hij bad een gebed, dat het niet regenen zou, en het regende niet op het land, drie jaar en zes maanden lang; en hij bad opnieuw, en de hemel gaf regen en de aarde deed hun vrucht uitspruiten."

Jak.5:16-18

De profeten van het Oude Verbond werden door de HEERE gezonden. Wat zij moesten zeggen en doen werd hun van boven opgedragen. Maar Jakobus zegt, dat het bij Elia anders was toen hij dit bad. Hij was slechts een mens zoals wij. Dat betekent niet alleen, dat hij als mens niet van ons verschilde, maar dat hij dit gebed deed zonder dat hij daarvoor een speciale en bijzondere opdracht van God had ontvangen. Daarom verschilde Elia wat dit gebed betreft niet van ons. Zo kan Jakobus hem ons ten voorbeeld stellen. Want wij ontvangen ook geen bijzondere openbaring uit de hemel voor wat wij moeten bidden. Nu belijden wij met de Heid.Catechismus, zondag 45, dat wij moeten bidden, "om al hetgeen God ons geboden heeft te bidden". Wat Hij ons geboden heeft weten we alleen uit zijn geopenbaarde Woord: de Bijbel.

Ook Elia heeft dus niet zomaar iets gebeden. Hij bad op grond van wat hij wist uit het Woord van God, zoals het in zijn dagen reeds bekend was uit de Schriften voorzover zij toen bestonden. Zijn gebed om langdurige droogte, en daarmee hongersnood en sterfte van mens en dier in Israël, was een gebed om de bediening van de verbondsvloek naar o.m. Deut.28 en Lev.26. Elia was een rechtvaardige omdat hij in zijn dagen "kerkelijk meeleeft". Daardoor kende hij de wegen van de HEERE met zijn verbondsvolk tot in zijn eigen tijd toe. Hij zag de bondsbreuk door de Baälsdienst in heel het openbare kerkelijke leven van zijn dagen. Hij kende uit ervaring de onbekeerlijkheid van het volk en zijn leiders. In oprechte liefde tot de HEERE en zijn volk heeft hij toen gebeden om de komst van Gods koninkrijk en de heiliging van Gods naam en het geschieden van zijn wil door de bediening van de vloek van het verbond in het wegblijven van regen en het blijven van een hemel van koper. Pas toen het volk op de Karmel zich bekeerde en beleed: "de HEERE, die is God", bad Elia om regen: en deze kwam, want naar Gods Woord is de HEERE barmhartig en genadig en ontfermt Hij zich op het gebed.

Deze spectaculaire verbondsgeschiedenis gebruikt Jakobus als beoediging en aansporing van alle gewone kerkleden om te leven in het verbond met de HEERE: kerkelijk en persoonlijk, in alle dingen. En hij besluit dan zijn vermaning met de woorden:

"Mijn broeders, indien bij u iemand van de waarheid afdwaalt, en een ander brengt hem tot inkeer, zo weet dan, dat, wie een zondaar van zijn dwaalweg terugbrengt diens ziel van de dood zal behouden en tal van zonden bedekken." Jak.5:19-20.

Zo moet het dus zijn in de gemeenschap der heiligen als de kerk niet gedeformeerd is. Hoeveel temeer geldt dit dan als er kerkelijke deformatie is, zoals in Elia's dagen. Dan roept de Here allen, die waarlijk discipelen van Hem zijn, om profetisch, openlijk te getuigen tegen het kwaad in de kerk.

Jakobus leert ons hier dus hoe het voor de bondsgetrouwen onder alle omstandigheden gaat om het leven met de HEERE in het verbond. Davids gebed in Psalm 25 zij steeds het onze:

"Heer, ai, maak mij uwe wegen door uw Woord en Geest bekend;

leer mij, hoe die zijn gelegen
en waarheen G' uw treden wendt:
leid mij in uw waarheid, leer
ijv'rig mij uw wet betrachten,
want Gij zijt mijn heil, o HEER,
'k blijf U al de dag verwachten."

Wie Hem "need'rig valt te voet, zal van Hem zijn wegen leren".
De spectaculaire verhoring van Elia's gebed is dan een aanmoediging om in elke situatie binnen de kerk, dat is de gemeenschap der heiligen, de HEERE te bidden om de vervulling van zijn Woord en beloften. Wanneer wij de HEERE liefhebben en met Hem leven in het verbond, geeft Hij ons alles wat wij, en wat de kerk nodig heeft overeenkomstig zijn Woord. Dat geldt voor kleine en grote dingen. Het geldt in normale omstandigheden. Maar het geldt ook als "de heilige stad vertreden wordt door de heidenen." Openb.11. Heidenen, "ethnoi", staat er in het Grieks. Dat zijn naar Psalm 2 en Hand.4:27 ook "de volken van Israël", die gevormd worden door "die zijn zonen niet zijn, maar een schandvlek, een verkeerd en vals geslacht"; Deut.32:5 en Hand.2:40. En dan beweegt de HEERE hemel en aarde.

Bidden; tot inkeer brengen; vermanen; onderwijzen; bestraffen; bestrijden; openlijk getuigen tegen de zonden in de kerk; tot het uiterste strijden voor het geloof dat eenmaal de heiligen overgeleverd is. Dat is de weg, waarlangs de HEERE de zijnen naar hun christenambt wil gebruiken en inschakelen als zijn medewerkers. In die weg komt bij verharding tenslotte na 1260 dagen "de vol-eindiging van het getuigenis". Dat is wanneer het beest de getuigen de oorlog aandoet en hen doodt, dat is: kerkelijk excommuni-ceert. Dat is dan het moment, waarop de heilige stad wordt tot Sodom en Egypte of Babylon. Uit die, dan tot "synagoge des satans" of valse kerk geworden gemeenschap, moet Gods volk uitgaan (Openb.18:4).

Wie dus de HEERE liefhebben en dienen naar zijn Woord, zullen in een tijd van kerkdeformatie, evenals Elia, de zonden en bondsbreuk zien en daartegen als profetische getuigen de strijd aanbinden. Openb.11:6 zegt het dan ook van hen:

"Dezen hebben de macht de hemel te sluiten, zodat er geen regen valt gedurende de dagen van hun profeteren;"

Want zij behoren tot de 144.000 verzéelden, die het Lam volgen, waar Hij ook heengaat. Openb.7:1-8 en 14:1-5. Daarom overkomt hun de dag des HEEREN niet als een dief. Want zij hebben de tekenen der tijden onderkend. Zij hebben, mede op hun gebed, de zeventovoudige verbondsvloek zien komen over de bondsbreuk van de kerk, en zij wisten dat dit bij verdere verharding zou uitlopen op de laatste zeven plagen van Gods verbondswraak, waarmee Jeruzalem, de heilige stad, zou worden tot Babylon (Openb.17-19).

Maar wie vol verbazing het beest uit de zee achterna gaan (Openb.13), gaan in een tijd van deformatie van de kerk verloren. Hun namen staan niet geschreven in het boek des levens van het Lam. En daarom gaan zij in gevangenschap en worden zij gedood wanneer de gedeformeerde, ontrouwe kerk tot valse kerk wordt. Zij volgen het beest uit de aarde, dat gelijkt op het Lam maar spreekt als de draak. Ook zij worden verzegeld, maar dan tot het eeuwig verderf.

Wie nu een kerkreformatie als die van 1834 hier te lande zien als een menselijke daad van kerkelijke afscheiding wegens het verloren gaan van de merktekenen van de WARE kerk, die zijn blind voor deze verbondshandel van de HEERE in heel de verbondsgeschiedenis.

In plaats daarvan scheiden zij zich af of maken zij zich vrij om WARE kerk te blijven wanneer zij oordelen, dat de hoofdzaken van de christelijke religie zijn aangetast.

Heel het soms eeuwenlange proces, waarin de dwaling en zonde in de

kerk toenam en de HEERE haar, mede op het gebed van de bondsgetrouwen, bezocht met de tegenheden van de vloek van het verbond, merken zij niet op en weten zij niet te duiden overeenkomstig de Schriften.

En als dan tenslotte de laatste zeven plagen (Open.16; Lev.26:28-39) de ontrouwe kerk, het vertreden Jeruzalem, maken tot VALSE kerk, dat is tot Babylon, de hoer, dan zien zij dat als het kerk-reformatorisch werk van mensen, ook al roemen zij het met de mond als het werk van de HEERE. Omdat de mensen zich afscheiden, geeft de HEERE dan volgens hen reformatie. Omdat zij zichzelf helpen, helpt hen God!

Gevolg is dan, dat zij, bij nieuwe tegenstellingen in leer of leven, zich in een ijver zonder verstand kerkelijk afscheiden. Maar dat is in dat geval geen reformatie, maar dat zijn dan kerk-scheuringen van hen, die de toets niet kunnen doorstaan (1 Kor.11:19). Op die manier is hier in Nederland na 1834 de "kerkelijke verdeeldheid" van de "Gereformeerde Gezindte" ontstaan.

De oorzaak daarvan is dus het niet zien en geloven van de verbondshandel van de HEERE overeenkomstig de Schriften. De kerkgeschiedenis wordt niet gezien als verbondsgeschiedenis. En daarom denkt ieder maar te kunnen doen wat goed is in eigen ogen. Totaal ontzonken aan de laatste ernst van de dagen des HEEREN, gekomen in de historische kerkreformaties, gelooft men daarin niet de uitwerking van Gods verkiezing en verwerping. Gods verkiezing en verwerping worden gemaakt tot een probleem voor "de toeëigening des heils".

Vele verworpenen van de valse kerken ziet men als dwalende broeders, die op hun manier toch nog wel geloven en zalig kunnen worden. De gebleven "overblijfselen van de kerk" in "andere kerkgenootschappen" - vooral die van de reformatorische christenen - nopen dan tot een streven naar "kerkelijke eenheid" op grond van Christus' gebed om de eenheid van de zijnen in Joh.17.

Maar dat is dan de torenbouw van Babel gelijk in Gen.11. Door de spraakverwarring werd deze door de HEERE verstoord, opdat de weg vrij zou blijven voor zijn kerkvergaderend werk door Christus.

Ook nu zal, naar Openb.18, heel het Babylon van valse kerken, scheurkerken en sekten vallen.

Wee, wee, wee die grote stad !

"En een sterke engel nam een steen op als een grote molensteen en wierp hem in de zee, zeggende:
Zo zal Babylon met geweld geworpen worden, de grote stad, en zij zal nooit meer gevonden worden."

Open.18:21.

Voor allen die naar de verkiezing geliefden zijn om der vaders wil, is er daarom nu maar één redding mogelijk:

"GAAT UIT VAN HAAR, MIJN VOLK !" Openb.18:4.

11.4 Evenals de redding en wedergeboorte van de individuele zondaar is de reformatie van een gedeformeerde kerk alleen mogelijk door Christus

Met zondag 4 van de Heidelbergse Catechismus belijden we, dat wij door de zondeval in het paradijs zo verdorven zijn geworden, dat wij "ganselijk onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad". Verlossing is alleen mogelijk door de enige Middelaar, onze Here Jezus Christus, "die ons van God tot wijsheid rechtvaardigheid, heiligmaking en tot een volkomen verlossing geschonken is" (H.C.,zd.4, antw.18).

Dit wordt grif beaamd door allen, die zich Gereformeerd noemen als het gaat om de persoonlijke zaligheid. Bekend is de uitspraak van een broeder ten tijde van de Afscheiding: "Als ik één zucht tot mijn zaligheid moest toebrenge, was ik voor eeuwig verloren".

Die onmogelijkheid van verlossing door menselijke werken wordt ook nu nog door velen beleden.

Echter, men moet terdege beseffen, dat dit ook geldt voor de ganse kerk als zij ontrouw en gedeformeed is. Christus is de Zaligmaker van zijn volk of kerk, niet slechts van losstaande individuen.

Hij is het Hoofd van zijn lichaam, de kerk. En de gelovigen zijn allen de lidmaten van dat lichaam. In dat lichaam heeft ieder gelovige zijn of haar eigen plaats en functie. Maar aan het Hoofd, Christus, ontleent het gehele lichaam, als een welsluitend geheel en bijeengehouden door de dienst van al zijn geledingen, naar de kracht die elk lid op zijn wijze oefent, de groei van het lichaam, om zichzelf op te bouwen in de liefde; Ef.4:16.

Daarom moet men goed begrijpen, dat, zo min als een zondig mens zichzelf kan redden en veranderen zoals God het wil, evenmin een ontrouwe, gedeformeerde kerk hersteld of gereformeerd kan worden door menselijke inspanning en beleid. Wie dat wel proberen, maken de schuld alleen nog meerder en bewerken slechts scheurmakingen en sektarische verdeeldheid.

De discipelen hadden na Christus' opstanding heel goed begrepen, dat het ontrouwe, zwaar gedeformeerde bondsvolk Israël alleen door zijn in heerlijkheid verrezen Koning kon worden gered uit zijn ellende en verlorenheid. Daarom vroegen zij de Here in Hand.1:6 of HIJ in die tijd het koningschap voor Israël zou herstellen.

Wellicht dachten zij daarbij wel aan Jezus' woorden volgens Matth. 19:28, dat zij daarbij zelf op twaalf tronen zouden zitten om de twaalf stammen van Israël te richten (vgl. Openb.20:4). Maar hoe het ook zij, in ieder geval beseften zij heel goed, dat zij zonder Christus Jezus niets konden doen (Joh.15:5). Vandaar deze vraag. In antwoord daarop komt Christus niet met zijn "program tot reformatie van de kerk". Nadrukkelijk verklaart Hij, dat de tijden en gelegenheden voor dat herstel van het Koningschap voor Israël niet hun zaak zijn, omdat de Vader daarvoor de beschikking of bevoegdheid aan Zich gehouden heeft.

In Openb.5 lezen we hoe de Vader de boekrol, waarin zijn beschikkingen dienaangaande beschreven stonden, aan het Lam in handen geeft. Christus ontvangt na zijn hemelvaart alle macht in hemel en op aarde om zijn kerk te herstellen naar de rechten van Gods verbond. Wanneer Hij de boekrol aanneemt en haar zegels verbreekt, betekent dit, dat Hij de raad van God tot verlossing van Israël, zijn kerkvolk, uitvoert. Daartoe zendt Hij niet alleen zijn engelen uit om het koren te scheiden van het onkruid, maar daartoe stort Hij ook de Heilige Geest uit over zijn apostelen en andere discipelen, opdat zij kracht zouden ontvangen om op te treden als zijn getuigen.

Want, zoals Hij voor zijn hemelvaart verklaard had, zouden zij bij het "herstel van het Koningschap voor Israël" zijn getuigen zijn. Getuigen is een forenzische bezigheid. Getuigen traden vooral op in tuchtzaken en rechtsgedingen. In de wet van Mozes was dat geregeld. Op de verklaring van twee of drie getuigen zou elke zaak vaststaan.

Zo moesten nu Christus' discipelen getuigen, dat Jezus door God was opgewekt en door de rechterhand van God was verhoogd en gemaakt én tot Here en tot Messias:

"deze Jezus, die gij gekruisigd hebt"; Hand.2:36.

Allen, die zich nu in ongeloof verhardden en zich tegenover Hem stelden als zijn vijanden, zouden door God worden gemaakt tot een voetbank voor zijn voeten. Alle Joden, die het apostolisch getuigenis verwierpen, zouden nu "uit het volk worden uitgeroeid".

Vooral het boek Openbaring laat zien, dat dit alles Gods werk was door Christus, die de verbondsvloek naar Lev.26 bediende in nieuwtestamentische vorm; niet schaduwachtig maar naar de werkelijkheid van Christus.

Zo lezen we in Openb.11 over de twee getuigen (2, omdat juridisch in de mond van 2 getuigen de zaak vaststond), die 1260 dagen profeteren in de vertreden heilige stad. Pas als zij hun getuigenis voleindid hebben, is hun taak ten einde en wordt hun proces beslist. Dat einde komt als het beest hun de oorlog aandoet en doodt. Dan ligt hun lijk op de straat van de grote stad, die geestelijk genaamd wordt Sodom en Egypte, "alwaar ook hun Here gekruisigd werd". Op die manier en op dat moment wordt het vertreden Jeruzalem tot Babylon. Na de bediening van de zeven laatste plagen naar Lev.26:27-39 en beschreven in Openb.16, wordt dat Babylon en wat daarmee gebeurt uitvoerig profetisch getekend en geschouwd in Openb.17 t/m 19.

Het boek Handelingen beschrijft deze dingen, zoals de Here deze bondshandel van Jahwe op aarde voltrok. Vanaf Hand.4 en 5 worden de ongelovige Joden tot de synagoge des satans, terwijl de gemeente van Christus wordt vergaderd als het hemelse Jeruzalem (Gal.4:26) en wordt hersteld als:

"een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk Gode ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem. die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht; u, eens niet zijn volk, nu echter Gods volk, eens zonder ontferming, nu in zijn ontferming aangenomen." 1 Petr..2:9-10; vgl. Ex.19:6.

Getuigen, dat is: Góds grote daden verkondigen in de verlossing van Gods volk, dat gelooft in Jezus als Here en Verlosser. Maar tot dat grote werk van God behoort ook: de bediening van de vloek en wraak van het verbond aan alle ongelovigen die zich stoten aan de hoeksteen Jezus Christus, "waartoe zij ook bestemd zijn" (1 Petr.2:6-8). Dit getuigenis is het bekende, reeds door Mozes aan elke Israëliet opgedragen gewone geloofswerk naar Gods verbondswet, dat thans behoort tot het profetisch ambt van ieder christen. Gehoorzame uitoefening van het gewone ambt aller gelovigen, in het getuigen voor de waarheid en tegen de leugen, blijft altijd, tot aan de voleindiging van de wereld, de enige manier waarop de Here de zijnen wil maken tot zijn medewerkers. Dan valt er op hun gebed geen regen en wordem de wateren veranderd in bloed (Openb.11:6). In die weg gaan zij achter hun Meester: door lijden tot heerlijkheid, van kruisiging tot opstanding, van een vertreden heilige stad tot een nieuw Jeruzalem, van deformatie tot reformatie van de kerk.

Alleen het Lam is waardig de boekrol aan te nemen en haar zegels te verbreken. Dit betekent, dat alleen Christus gerechtigd en in staat is om Gods volk te verlossen en de kerk te reformeren. Mensen zijn, ook wat de verlossing van kerkzonden en deformatie betreft: "onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad". Menselijke acties tot kerkherstel of programma's tot reformatie van de kerk zijn nooit uit God. Zij maken het kerkbederf alleen nog groter en leiden tot scheurmaking op scheurmaking. Want zij komen allemaal voort uit hoogmoedige eigen gerechtigheid. Maar wie zich aan Góds gerechtigheid onderwerpen, verwachten met een hart door schuldbesef verslagen, de vergeving en verlossing, ook van de kerkelijke ontrouw en deformatie, van de HEERE alleen. Met David in Psalm 51:19 bidden zij om zijn getrouwe verbondshandel overeenkomstig zijn Woord.

"De offeranden Gods zijn een verbroken geest, een verbroken en verbrijzeld hart veracht Gij niet, o God. Doe wel aan Sion naar uw welbehagen, bouw de muren van Jeruzalem."

Dan schenkt de HEERE zijn Heilige Geest in plaats van dat Hij die wegneemt (Psalm 51:13).

En dan zal men, evenals David, overtreders de wegen des HEEREN leren, opdat zondaars zich tot Hem bekeren (Ps.51:15). Komt er dan toch geen bekering maar volgt er verharding, dan zullen de getrouwe getuigen hun kruis opnemen en dat achter Jezus aandragen, die gezegd heeft:

"Gedenkt het woord, dat Ik tot u gesproken heb: Een slaaf staat niet boven zijn heer. Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen." Joh.15:20

Zo komt dan de dag, waarop hun lijk zal liggen op de kerkelijke weg, alwaar ook hun Here gekruisigd werd.

Maar in die weg komt dan ook hun verlossing en kerkelijke opstanding. Want over allen, die hen doden of kerkelijk buitensluiten, menende Gods een heilige dienst bewijzen, komt dan al het rechtvaardige bloed dat vergoten werd op aarde, van het bloed van Abel, de rechtvaardige, tot het bloed van de laatste getrouwe getuige in de jongste kerkstrijd toe. Wat zij Christus' getuigen doen, dat doen zij Christus zelf (Matth.25:31-46). In zijn getuigen kruisigen zij Christus voor de tweede keer. Voor zo'n VALSE kerk is geen bekering en vergeving meer mogelijk; Hebr.6:4-8, Matth.12:31-32. Dat is een Babylon, waarin alle godsdienstigheid door God genoemd wordt: HOERERIJ ! Vlucht dan van haar weg en nader niet tot de deur van haar huis.

"Nu dan, zonen, luistert naar mij,
slaat acht op de redenen van mijn mond.
Uw hart wijke niet af naar haar wegen,
dwaal niet af op haar paden.
Want velen zijn de verslagenen die zij heeft geveld,
talrijk zijn degenen die zij altemaal heeft gedood.
Haar huis zijn wegen naar het dodenrijk,
die afdalen naar de binnen-kamers van de dood."

Spr.7:24-27

Het sola fide, sola gratia, sola scriptura, geldt dus niet alleen voor het behoud van elke zondaar, maar juist ook voor het behoud of de reformatie van heel de kerk.

Ook heel de kerk wordt niet behouden door menselijke wijsheid en goede werken, maar alleen door Gods genade.

Ook kerkreformatie is een gave van God; niet uit werken, opdat niemand roeme. Ef.2:8-10.

Het zijn altijd weer alleen de gunstbewijzen van de HEERE, dat wij niet omgekomen zijn; Klaagl. 3:22.

11.5 Onbekend met Gods gerechtigheid vertrouwt men op eigen gerechtigheid en komt men in opstand tegen de HEERE en zijn Gezalfde

In Joh.13 t/m 17 vinden we wat de Here Jezus in de nacht waarin Hij verraden werd, tot zijn discipelen sprak bij de instelling van het Heilig Avondmaal. Hij eindigt daarbij met het zg. hogepriesterlijk gebed van Joh.17. De Here wist, dat zij allen Hem alleen zouden laten en verstrooid zouden worden, "een ieder naar het zijne" (16:32). Daarom bidt Hij in Joh.17 voor zijn discipelen, die Hij als zijn apostelen "in de wereld" zond. De wereld (kosmos) dat is bij Johannes hier heel het Joodse volk met het beloofde land waarin zij mochten wonen. De eenheid, waarom de Here bad, was dus in de eerste plaats de eenheid van zijn apostelen. Zoals beloofd, kwam op Pinksteren de Trooster of Helper (parakleet), de Heilige Geest, die hen bekwaam maakte om hun taak als getuigen van Jezus te vervullen. Petrus' toespraak op de Pinksterdag is het duidelijkste voorbeeld van de inhoud van dat getuigenis. Zoals Jezus de woorden sprak, die de Vader Hem gegeven had, zo spraken de apostelen de woorden van Jezus. Daarom zou alle ziel, die daarnaar niet hoorde, uit het volk worden uitgeroeid (Hand.3:23), naar Mozes' woord in Deut. 18:15 en 18-19.

Dit apostolisch woord van Jezus is, door de bijzondere zorg, die de HEERE voor ons en onze zaligheid draagt" (art.3 NGB), schriftelijk neergelegd in heel het Nieuwe Testament van de Bijbel. Op deze manier werd ook het woord van Jezus vervuld, dat zijn apostelen "in de wedergeboorte", wanneer de Zoon des mensen op de troon zijner heerlijkheid zou zitten, ook zouden zitten op twaalf tronen om de twaalf stammen van Israël te richten (Matth.19:28).

Die "wedergeboorte" (palingenesia) was er niet alleen bij allen, die door het apostolisch getuigenis in Christus geloofden, maar ook bij heel het verbondsvolk Israël, dat is: bij heel de kerk. Die "wedergeboorte" van de kerk was wat in Hand.1:8 wordt genoemd "het herstel van het koningschap voor Israël" en in Hand.3:21 "de wederoprichting aller dingen". Dat is wat wij noemen "de reformatie van de kerk". (Het woord "palingenesia" = wedergeboorte, werd volgens F.Pop, "Bijbelse Woorden en hun Geheim" II, blz.357, ook gebruikt voor het weer opleven van de wereld na de zondvloed, en voor het herstel van het Joodse volksbestaan na de babylonische ballingschap.)

De tijden en gelegenheden van die wedergeboorte, herstel van het koningschap of reformatie van de kerk worden door de Vader beschikt.

Het getuigenis van de apostelen en van de andere discipelen van Jezus begon op de Pinksterdag in Jeruzalem, maar het ging verder in Judea, Samaria en tot het uiterste van de aarde. De tijd van dit apostolisch getuigenis tot heel het Joodse volk was een tijd van kerkstrijd en grote verdrukking. 1260 Dagen lag de heilige stad vertreden (Openb.11). Deze tijd werd afgesloten met de verwoesting van Jeruzalem en de tempel door de Romeinen in het jaar 70 als een laatste schaduwachtig teken voor de ongelovige Joden. Matth 24 en 25 beschrijft hoe de hoogste Profeet en Leraar, gezeten op de Olijfberg, daarover profeteerde tot zijn discipelen en hen waarschuwde voor de gevaren van die tijd.

In de Openbaring aan Johannes laat de verhoogde Here zien hoe in dit alles gedurende deze apostolische tijd heel het aloude verbondsrecht van de HEERE werd bediend overeenkomstig wet en profeten. Die vervulling vond toen plaats naar de werkelijkheid van Christus, dat is: in geest en in waarheid.

Deze bondshandel van de HEERE, zoals ten tijde van de apostelen geopenbaard in het Nieuwe Testament van de Bijbel, is het Woord van God voor heel de kerk en haar geschiedenis tot aan de jongste dag toe.

"1000 Jaar" zou Gods volk rust hebben en zouden de apostelen middels hun Schriften van het NT de kerk richten. Maar daarna zou de satan worden ontbonden om opnieuw naar Psalm 2 de volkeren te verleiden. Want één alles zal zijn geschied, zal er geen tittel of jota vervallen van heel het Woord van God zoals het ook in de dagen van de apostelen op nieuwtestamentische wijze werd vervuld. Daarom blijft de wedergeboorte of reformatie van de kerk ten tijde van de apostelen, zoals geopenbaard in de Heilige Schrift van het Nieuwe Testament, voor ons het Woord van God omtrent zijn bondshandel ook in heel de daarna volgende nieuwtestamentische kerkgeschiedenis.

Naar het woord van de Heiland in Matth.24:21 zou er nooit meer zo'n zware verdrukking wezen als er was in de tijd van de apostelen. Maar dat houdt dus in, dat er ook later toch weer nieuwe kerkstrijd en verdrukkingen zouden komen, waarin de heilige stad, de kerk, zou worden vertreden door wie Gods zonen niet zijn maar een schandvlek, een verkeerd en vals geslacht. Maar ook dan zou de HEERE met hen spotten, en tot hen spreken in zijn toorn en hen verschrikken in zijn gramschap als Hij hen uitroeide en maakte tot synagoge of kerk van de satan, dat is: de VALSE kerk naar art.29 NGB.

Reeds tijdens het leven van de apostelen werd heel deze openbaring over Gods bondshandel en reformatie of herstel van het koningschap voor Israël verduisterd. Daarvoor óók had de Here in Matth.24 zo ernstig gewaarschuwd. Enerzijds gebeurde dat door de Judaïsten, die met hun hart bleven hangen aan de schaduwen van het Oude Verbond zonder dat zij daarin de vervulling in Christus beleefden. Anderzijds door de eigenwijze heidenchristenen, die dachten, dat God het bestaande oudtestamentische volk Israël als zijn bondsvolk had verworpen en vanaf Pinksteren had vervangen door de christelijke kerk uit alle volken. Deze eigenwijsheid werd steeds sterker in de kerken naarmate de vele duizenden christgelovige Joden wegielen die ijveraars voor de wet waren geweest omdat zij deze beleefden als sacrament van de gekomen Messias Jezus.

Het Oude Testament werd steeds meer allegorisch verklaard inplaats dat uit heel de schaduwendienst werd verstaan en begrepen hoe de HEERE ook in het Nieuwe Testament zijn aloude verbondshandel voortzet naar de werkelijkheid van Christus.

Ten tijde van Augustinus was de kennis van Gods bondshandel in heel de verbonds- of kerkgeschiedenis naar de Schriften van Oude en Nieuwe Testament grotendeels verdwenen. Inplaats daarvan kwam, door de strijd met de ketters en vooral door de confrontatie met de Donatistische scheurmakers, een theologie op, waarin de kerkelijke gang van zaken en toestand werd verklaard vanuit Gods verborgen uitverkiezing en verwerping.

Voortbouwend op Augustinus' leer, dat er naar de verborgen praedestinatie van God zeer veel schapen buiten en zeer veel wolven binnen de kerk zijn, kwam men in het voetspoor van Calvijn tot de leer van een zichtbare en onzichtbare kerk dwars door alle kerkmuren heen. De kerk werd scholastiek-dogmatisch opgedeeld in uitverkorenen en verworpenen, in kinderen der belofte en kinderen des vleses, met een bevindelijke kenmerkenprediking en een mystiek geloofsleven als gevolg. "Valse kerk" werd opgevat als ontrouwe of onzuivere, gedeformeerde kerk, waarin de verbondsgehoorzaamheid zoek is. Bij onzuiverheid en ongehoorzaamheid van de kerk, had men dan naar art.28 NGB het recht en de roeping om zich kerkelijk af te scheiden teneinde "ware kerk" te kunnen blijven.

Dit nu had tweërlei schadelijk gevolg.

In de eerste plaats werd in kerkreformaties als de Grote Reformatie van de zestiende eeuw en de Afscheiding van 1834 niet meer de bondshandel van de HEERE gezien. Wanneer de gebreken van de kerk zo groot werden, dat de hoofdzaken van de godsdienst werden aangetaast, zodat Woord en sacrament en tucht niet meer zuiver werden bediend, moesten de ware gelovigen met haar breken en uit haar weggaan, zo meende men. Zo werd dus wat in werkelijkheid een door de HEERE bewerkte echte reformatie was, uitgelegd alsof het een scheurmaking was.

In de tweede plaats werden, steeds lichtvaardiger, scheurmakingen wegens vermeende of werkelijke gebreken van de kerk (of van een sektarische "kerk") uitgegeven voor reformaties. Hierdoor ging tevens de schriftuurlijke ernst verloren. Leden van "andere kerkreformaties" werden beschouwd als (dwalende) gelovigen, broeders en bondelingen. Na verloop van tijd wordt dan de "kerkelijke gebrokenheid" betreurd. En zo ontstaan een valse oecumene en gebeden en acties voor "kerkelijke eenheid".

Dit alles kan nooit treffender naar waarheid worden veroordeeld dan door de apostel Paulus als hij door Gods Heilige Geest geïnspireerd in Rom.10:2 schrijft:

"Want onbekend met Gods gerechtigheid en trachtende hun eigen gerechtigheid te doen gelden hebben zij zich aan de gerechtigheid Gods niet onderworpen."